

**CONSILIUL
CONCURENȚEI
ROMÂNIA**

2018

**RAPORT
ANUAL**

*Raportul anual 2018 a fost elaborat
în cadrul Direcției Cercetare și aprobat de
Plenul Consiliului Concurenței în cadrul ședinței din data de 26.03.2019*

Cuprins

ABREVIERI:	4
CUVÂNT ÎNAINTE	6
1. DESPRE NOI	9
2. CONTEXTUL MACROECONOMIC ȘI POLITICA DE CONCURENȚĂ	12
2.1. Contextul macroeconomic	12
2.2. Sectoare economice analizate de Consiliul Concurenței în 2018	20
3. APLICAREA REGULILOR DE CONCURENȚĂ	22
3.1. Rezultate înregistrate în 2018	22
3.2. Activitatea de prevenire și combatere a licitațiilor trucate	33
3.3. Utilizarea platformei avertizorilor de concurență	38
3.4. Combaterea concurenței neloiale	39
3.5. Activitatea în instanță	40
3.6. Studii de caz.....	45
3.7. Evaluarea impactului intervențiilor finalizate de Consiliul Concurenței în anul 2018	66
4. AJUTOR DE STAT	69
4.1. Rezultate înregistrate în anul 2018.....	69
4.2. Acordarea de consultanță	71
4.3. Registrul ajutoarelor de stat din România (RegAS) și obligația de transparență	74
4.4. Raportarea ajutoarelor de stat	74
4.5. Proiecte în derulare	75
5. ADAPTAREA CADRULUI LEGISLATIV LA REGULILE DE CONCURENȚĂ	77
6. PROMOVAREA REGULILOR DE CONCURENȚĂ	80
6.1. Protocoale de colaborare	80
6.2. Comunicare publică și evenimente la nivel național	80
7. CONSILIUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE DIN DOMENIUL FERROVIAR	82
7.1. Analiza plângerilor și sesizărilor.....	82
7.2. Monitorizarea pieței feroviare	84
7.3. Studii de piață.....	84
7.4. Activitatea de cooperare interinstituțională	84
7.5. Priorități pentru anul 2019	85
8. CONSILIUL DE SUPRAVEGHERE DIN DOMENIUL NAVAL	86

8.1. Monitorizarea procedurii de negociere a contractelor-cadru.....	87
8.2. Avizarea normelor de fundamentare a tarifelor	87
8.3. Analiza plângerilor și a sesizărilor	88
8.4. Activități de cooperare interinstituțională.....	89
8.5. Priorități pentru 2019	90
9. ACTIVITATE INTERNAȚIONALĂ	91
9.1. ECN și afaceri europene	91
9.2. Cooperarea bilaterală și multilaterală la nivel internațional.....	93
10. ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI	99
10.1. Informații privind personalul.....	99
10.2. Finanțarea instituției	101
11. PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2019	104
12. ANEXE	106
Anexa nr. 12.1. Aplicarea regulilor de concurență	106
Anexa nr. 12.2. Statistici privind dosarele Consiliului Concurenței în instanță.....	111
Anexa nr. 12.3. Indicatori privind activitatea Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar	113
Anexa nr. 12.4. Indicatori privind activitatea Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval.....	116
Anexa nr. 12.5. Statistici privind activitatea de comunicare.....	117
Anexa nr. 12.6. Evoluția cadrului legislativ	118
Anexa nr. 12.7. Organigrama Consiliului Concurenței.....	122
Anexa nr. 12.8. Personalul Consiliului Concurenței în anul 2018.....	123

ABREVIERI:

AADR - Agenția pentru Agenda Digitală a României
ANAT - Asociația Națională a Agențiilor de Turism
ANAP - Autoritatea Națională pentru Achiziții Publice
ANC – Autoritatea Națională de Concurență
ANRE – Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRSC - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
ANRM – Agenția Națională pentru Resurse Minerale
BM – Banca Mondială
BNR – Banca Națională a României
CE – Comisia Europeană
CNSC - Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor;
CNSDF - Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar
CSDN - Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval
CIAS - Consiliul Interministerial pentru Aplicarea Politicii în Domeniul Ajutorului de Stat
DG COMP – Direcția Generală de Concurență
DLAF - Departamentul pentru Luptă Antifraudă
DNA - Direcția Națională Anticorupție
ECN – Rețeaua Europeană de Concurență (*European Competition Network*)
ENRB - Rețelei Organismelor Europene de Reglementare din domeniul feroviar
FNPMF - Federația Națională a Patronatelor Medicilor de Familie
IER – Institutul European din România
FNC - Fondul Național de Contragarantare
MAE – Ministerul Afacerilor Externe
MLT - Modulul de Licitații Trucate
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
RegAS – Registrul Ajutoarelor de Stat
ReNAS - Rețeaua Națională de Ajutor de Stat
RepRo – Reprezentanța permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană
RoAID – Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare sub coordonarea MAE
SNAM – Societatea Națională a Apelor Minerale
SNMF - Societatea Națională de Medicină Familiei
TFUE - Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
UN SAR - Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România

CUVÂNT ÎNAINTE

Pentru Consiliul Concurenței, 2018 a fost un an dificil, cu multe provocări, marcat de o activitate foarte intensă, dar care s-a finalizat cu rezultate bune.

Am reușit să finalizăm o serie de cazuri complexe, în domenii prioritare cum sunt asigurările, turismul, retail-ul alimentar sau telecomunicațiile.

Anul 2018 a fost anul cu cea mai mare valoare totală a amenzilor, după anul 2011 (când a fost sancționat cartelul de pe piața carburanților): 435,2 milioane de lei (aproximativ 93,5 milioane de euro). Comparativ, bugetul instituției, alocat din fonduri publice, pentru același an, a fost de 53,1 milioane de lei (aproximativ

11,4 milioane de euro).

Cea mai mare amendă din 2018, de aproximativ 53 milioane de euro, a fost aplicată sectorului asigurărilor RCA, pentru schimb de informații sensibile din punct de vedere comercial utilizat în vederea creșterii prețurilor pentru consumatori.

Un alt caz de amploare, care s-a finalizat cu sancțiuni semnificative, s-a derulat pe piața comerțului alimentar. Astfel, trei lanțuri de magazine și unii furnizori ai acestora au fost sancționați cu aproximativ 19 milioane euro, pentru fixarea prețurilor de revânzare (de raft) în cadrul promoțiilor desfășurate de retaileri.

Trebuie să menționăm faptul că 2018 este anul în care am finalizat cele mai multe cazuri prin programul de clemență, respectiv 20%, companiile care au apela la acest mecanism oferind informații referitoare la existența unor fapte anticoncurențiale sau dovezi suplimentare pentru probarea încălcării legislației e concurență.

În același timp, 80% dintre investigațiile instrumentate s-au finalizat cu amenzi, iar aproape jumătate dintre companiile sancționate au recunoscut încălcarea legislației în domeniu. Acest lucru demonstrează atât o maturizare a companiilor, dar și faptul că instituția devine din ce în ce mai puternică.

În anul 2018, am declanșat o serie de investigații în domenii sensibile, având impact direct asupra consumatorilor: alimentar - ouă, farmaceutic - imunoglobuline, infrastructură/construcții–drumuri, ciment, energie - licitații organizate de Transelectrica și un posibil abuz de poziție dominantă al Hidroelectrica.

Pentru al doilea an consecutiv, am derulat inspecții inopinate pe teritoriul altor țări membre UE, respectiv pe teritoriul Belgiei și al Italiei, în cadrul investigației pe piața imunoglobulinei.

Această acțiune arată capacitatea noastră de a colabora eficient cu autoritățile de concurență din alte state, precum și faptul că putem gestiona cazuri de amploare internațională.

La sfârșitul anului 2018, aveam în desfășurare un număr de 37 investigații, ce se menține aproximativ constant în ultimii 3 ani, arătând astfel capacitatea noastră – capacitatea noastră de gestionare simultană a cazurilor.

Cele mai importante intervenții ale Consiliului Concurenței finalizate în anul 2018 au condus la economii pentru consumatori cuprinse între 217 și 514 milioane de lei (aproximativ între 46 și 110 milioane de euro) generate din activitatea în domeniul controlului concentrărilor economice și al practicilor anticoncurențiale. Aceste cifre au fost obținute folosind o metodologie dezvoltată de Comisia Europeană.

În ceea ce privește rezultatele în instanță, este de remarcat faptul că, în ultimii 7 ani, Consiliul Concurenței a obținut decizii favorabile în peste 90% dintre cazuri. De asemenea, în anul 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a confirmat prima amenda aplicată companiei Orange de Consiliul Concurenței în anul 2011.

În domeniul ajutorului de stat, s-a finalizat, cu succes, un prim caz de restructurare/privatizare a unei companii de stat – Oltchim - și astfel am contribuit la salvarea câtorva mii de locuri de muncă. În același timp, și anul acesta, am răspuns cu promptitudine tuturor solicitărilor venite din partea partenerilor și am reușit să găsim soluții la provocările primite.

Prioritățile anului 2019 includ, în primul rând, finalizarea investigațiilor din domeniile financiar - bancar, licitații, farmaceutic, mașini agricole, iar ceea ce privește ajutorul de stat, sperăm să avansăm și cu alte cazuri pe care le avem în lucru: Complexul Energetic Hunedoara, CFR Marfă, Compania Națională a Uraniului.

O altă provocare a anului acesta o reprezintă lansarea comparatorului de prețuri, respectiv extinderea la nivel național a platformei pilot „Monitorul Prețurilor” (lansată în 2016). La sfârșitul anului trecut a fost semnat contractul, urmând ca în perioada următoare să se realizeze atât platforma web, cât și aplicațiile mobile care vor oferi prețurile practicate de principalele rețele de retail, dar și de carburanți auto.

Și în privința proiectului Big Data, demarat în 2018 având ca obiective facilitare identificării cartelurilor în domeniul achizițiilor publice, pe de o parte, și definitivarea informatizării interne a Consiliului Concurenței, pe de altă parte, anul 2019 va fi caracterizat de o activitate intensă: dacă anul 2018 a fost un an al derulării procedurilor de achiziții, 2019 va fi anul implementării.

Începând cu anul 2018, în cadrul Consiliului Concurenței funcționează Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval, organism înființat ca urmare a recomandărilor OCDE din cadrul Raportului privind analiza legislației în vigoare în trei sectoare cheie ale economiei și impactul acesteia asupra mediului concurențial. Având în vedere atribuțiile sale, acest organism va elimina posibilele situații de abuz din zona serviciilor portuare.

Exercitarea Președinției României la Consiliul Uniunii Europene reprezintă atât o responsabilitate, cât și o oportunitate pentru țara noastră, dar și pentru instituția noastră.

În această perioadă, României îi revine responsabilitatea de a implementa Directiva ECN Plus privind mai buna funcționare a autorităților naționale de concurență. Directiva instituie un set de măsuri prin care autoritățile de concurență din statele Uniunii Europene ar urma să devină și mai eficiente în activitatea lor. În acest fel, se vor armoniza procedurile între statele membre, astfel încât mecanismele de concurență să fie mai clare, la fel și obiectivele privind numirea și mai ales schimbarea din funcțiile de conducere ale autorităților naționale de concurență.

Consiliul Concurenței este responsabil nu numai de organizarea a trei evenimente cheie pe perioada celor 6 luni: Zia Europeană a Concurenței și Consumatorilor, reuniunea Rețelei Europene de Concurență - Carteluri (European Competition Network – Cartels) și reuniunea autorităților din statele membre ale UE, care au atribuții privind ajutorul de stat în cadrul State Aid Modernisation (SAM), ci și de și asigurarea logisticii și menținerea unor relații interinstituționale foarte bune cu toate autoritățile implicate.

În 2019, ne vom continua eforturile atât de a interveni acolo unde există tendințe de manifestare a unor practici anticoncurențiale, cu efecte nocive asupra economiei, cât și pentru a sprijini mediul de afaceri în scopul satisfacerii intereselor consumatorilor.

BOGDAN M. CHIRIȚOIU,

PREȘEDINTE

1. DESPRE NOI

Consiliul Concurenței este o **autoritate administrativă autonomă**, investită în acest scop de Legea concurenței¹.

Scopul Legii concurenței este de a proteja, menține și stimula concurența și un mediu concurențial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor.

- **MISIUNEA CONSILIULUI CONCURENȚEI**

este de a face ca piețele să funcționeze mai bine, în beneficiul consumatorilor, prin încurajarea și asigurarea liberei concurențe în toate domeniile activității economice.

- **VIZIUNEA CONSILIULUI CONCURENȚEI**

este ca activitatea instituției să contribuie la dezvoltarea unei economii eficiente și dinamice, întemeiate pe recunoașterea și respectarea valorilor și reglementărilor legale din domeniul concurenței, ca factor de progres, dezvoltare durabilă și bunăstare.

- **VALORILE CONSILIULUI CONCURENȚEI**

Valorile pe care Consiliul Concurenței își bazează acțiunile și pe care le promovează sunt:

Independența

Poziția independentă a Consiliului Concurenței este dată de statutul său de autoritate administrativă autonomă, reglementat prin Legea concurenței. Independența organizațională se referă la capacitatea instituției de a avea atitudini critice și de a emite judecăți independente în timp ce menține o relație deschisă și constructivă cu instituțiile administrației publice, reglementatorii și mediul de afaceri.

Integritate

Consiliul Concurenței se angajează să acționeze în mod corect, transparent și responsabil în implementarea politicii de concurență în România.

Profesionalism

Consiliul Concurenței va promova o cultură instituțională și o imagine publică menită să respecte principiile competenței profesionale, eficienței și eficacității.

Imparțialitate

Consiliul Concurenței se angajează să trateze toți actorii din piață în mod imparțial, fără discriminare.

Munca în echipă

Consiliul Concurenței va promova o abordare participativă, implicând tot personalul și toate nivelurile decizionale în derularea activităților sale.

Inovare și creativitate

Consiliul Concurenței promovează, dezvoltă și utilizează tehnici și instrumente inovative pentru creșterea performanței instituției.

¹ Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea națională de concurență pune în aplicare și asigură respectarea **prevederilor naționale² și comunitare³ în domeniul concurenței.**

În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de **autoritate națională de contact** în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor de stat și beneficiarii de ajutor de stat, implicați în **procedurile din domeniul ajutorului de stat⁴.**

Începând cu anul 2011, Consiliul Concurenței administrează și Legea privind **combaterea concurenței neloiale⁵.**

Din același an, în cadrul Consiliului Concurenței, funcționează **Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar⁶.**

La sfârșitul anului 2017, în cadrul Consiliului Concurenței a fost înființat **Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval⁷.**

Plenul Consiliului Concurenței este numit de către Președintele României, la propunerea Colegiului Consultativ⁸, cu avizul Guvernului și după audierea candidaților în comisiile de specialitate ale Parlamentului. Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu reprezintă autoritatea care i-a numit și sunt independenți în luarea deciziilor.

În 2018, componența Plenului Consiliului Concurenței a fost următoarea:

² Prevăzute în Legea concurenței.

³ Art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

⁴ Conform Legii concurenței și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări prin Legea 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

⁵ Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare.

⁶ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2011 privind unele măsuri pentru organizarea și funcționarea Consiliului de supraveghere aprobată cu modificări prin Legea nr. 188/2012.

⁷ Conform Legii nr. 235/2017 privind pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1999 privind administrarea porturilor și a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare.

⁸ Colegiul Consultativ reprezintă un organism nepermanent, format din reprezentanți ai mediului universitar de concurență, ai mediului de afaceri și ai asociațiilor de protecție a consumatorilor sau din alte persoane cu prestigiu din domeniul economic, juridic sau al concurenței.

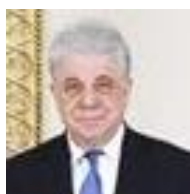
Bogdan M. Chirițoiu

Președinte

Doctor în economie, lector asociat în cadrul Universității București, absolvent al cursurilor de master ale *London School of Economics and Political Science* și ale *Central European University* din Budapesta, Președintele Consiliului Concurenței a deținut funcția de consilier de stat în cadrul Administrației Prezidențiale, Departamentele de „Planificare și Analiză Politică” și „Politici Economice și Sociale”. A fost consultant pe politici sociale la Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Umană, București, precum și consultant al Guvernului României pentru integrare europeană la Institutul European

În 2018, din Plenul Consiliului Concurenței a făcut parte și domnul Otilian Neagoe, în calitate de Vicepreședinte. Domnia sa a încetat din viață la 20 martie 2019.

Otilian Neagoe

Vicepreședinte

Licențiat în sociologie. A fost senator în cadrul Parlamentului României, prefect al județului Brașov, precum și vicepreședinte al Consiliului Județean Brașov. A fost decorat cu Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavalier.

Elena Kleininger

Vicepreședinte

Licențiată în inginerie și drept, a fost Șef al Protocolului și Șef al Cancelariei Președinției României, Coordonator al Departamentului de Strategie din cadrul Oficiului Național pentru Invenții și Mărci și Membru al Directoratului Fondului Român pentru Contragarantare.

Dan Ionescu

Consilier de concurență

Licențiat în economie, a fost deputat, Șef al Oficiului Concurenței (funcție asimilată celei de secretar de stat) și Director în cadrul Ministerului Finanțelor Publice –Serviciul pentru prețuri și protecția concurenței.

László Gyerkó

Consilier de concurență

A fost Vicepreședinte al Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și senator. Este licențiat în drept și economie, are un master în dreptul afacerilor și este absolvent al Universității Naționale de Apărare.

Dragoș Constantin VASILE

Consilier de concurență

Doctor în economie, a ocupat funcția de Consilier de concurență în primul plen al Consiliului Concurenței. Este conferențiar universitar, introducând două cursuri privind teoria și practica concurenței.

Cosmin Belacurencu

Consilier de concurență

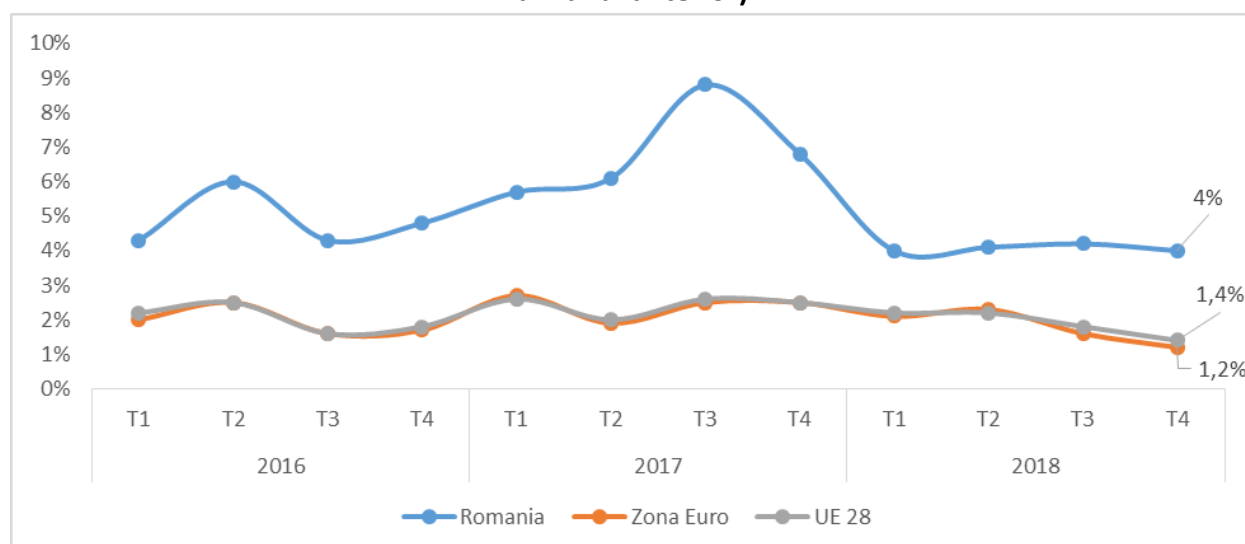
Licențiat în economie, a fost inspector de concurență și Director al Direcției Ajutor de Stat din cadrul Consiliului Concurenței. A urmat un stagiu la Comisia Europeană, Direcția Generală de Concurență.

2. CONTEXTUL MACROECONOMIC ȘI POLITICA DE CONCURENȚĂ

2.1. Contextul macroeconomic

Economia României a continuat să înregistreze un proces rapid de creștere economică în anul 2018. Datele trimestriale Eurostat arată faptul că România a înregistrat una dintre cele mai ridicate rate de creștere economică din Uniunea Europeană în trimestrul 4 din 2018 (4%), comparativ cu aceeași perioadă din anul 2017, în urma Letoniei (5,5%), Ungariei (4,8%) și Poloniei (4,6%).

Figura nr. 2.1.1. Rata de creștere economică (modificarea față de perioada corespunzătoare din anul anterior)

Sursa datelor: Eurostat, Newsrelease 29/2019, 14 Februarie 2019

Procesul de creștere economică a fost acompaniat în România de îmbunătățirea condițiilor de pe piața muncii. Astfel, în trimestrul III din 2018, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 66,2%, în creștere față de trimestrul anterior cu 0,7 puncte procentuale. De asemenea, rata șomajului BIM a scăzut la 3,8% (cea mai mică valoare din ultimele două decenii), în timp ce efectivul salariaților din economie a continuat să crească la 4,93 de milioane la sfârșitul anului 2018.

Figura 2.1.2. Evoluția câștigului salarial mediu lunar net și brut (lei)

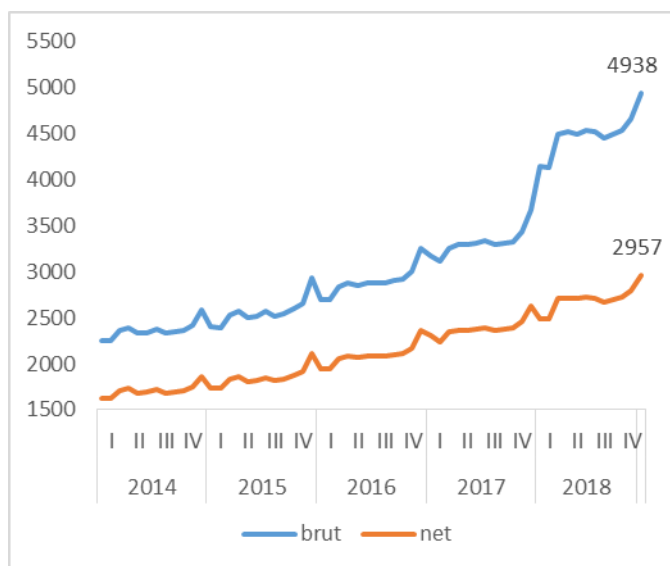
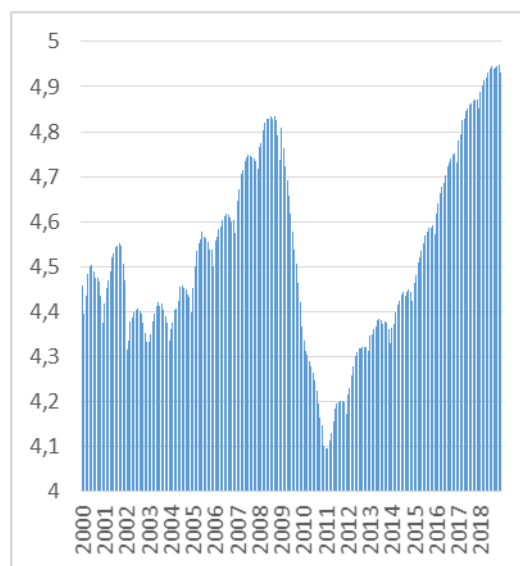

Figura 2.1.3. Evoluția efectivului de salariați din economie (milioane persoane)

Sursă: Institutul Național de Statistică

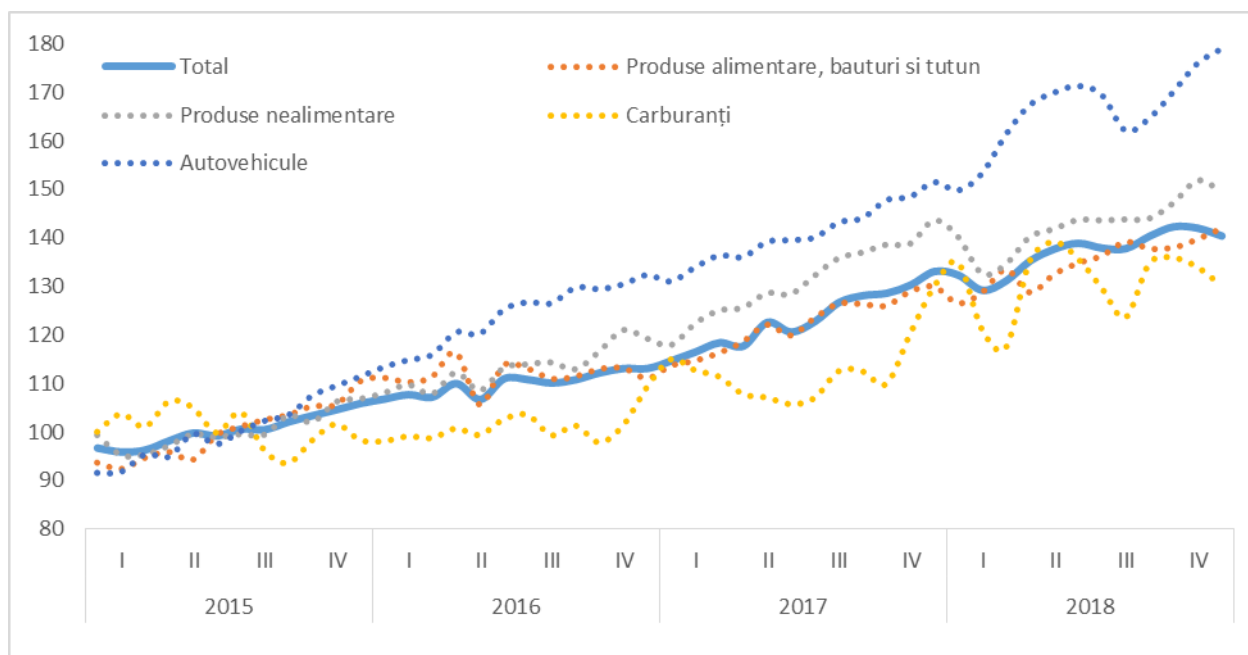
De asemenea, câștigul salarial mediu nominal net a crescut cu 12,5% în decembrie 2018, comparativ cu aceeași lună a anului precedent (de la 2.629 lei la 2.957 lei), creștere susținută inclusiv de presiunea generată de cererea ridicată pentru forță de muncă, în special în regiunile unde șomajul este aproape inexistent⁹.

Această creștere a veniturilor disponibile, alături de creșterea volumului creditelor destinate achizițiilor de bunuri de consum¹⁰, a stimulat cererea agregată din partea populației și în anul 2018. Astfel, s-a înregistrat o creștere cu 5,7% a volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul comparativ cu anul 2017, în special datorită creșterii vânzărilor de produse alimentare, băuturi și tutun (6,5%), vânzărilor de produse nealimentare (6,4%) și comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate (3,3%).

⁹ În decembrie 2018, rata șomajului în principalii poli economici ai României a variat între 0,7% în județul Ilfov și 1,2% în Cluj;

¹⁰ volumul creditelor pentru consum s-a majorat cu 7,3% în luna decembrie 2018 față de aceeași lună din anul precedent, conform datelor BNR;

Figura 2.1.4. Indicii valorici ai cifrei de afaceri din comerțul amănuntul (2015 = 100, serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonalitate)

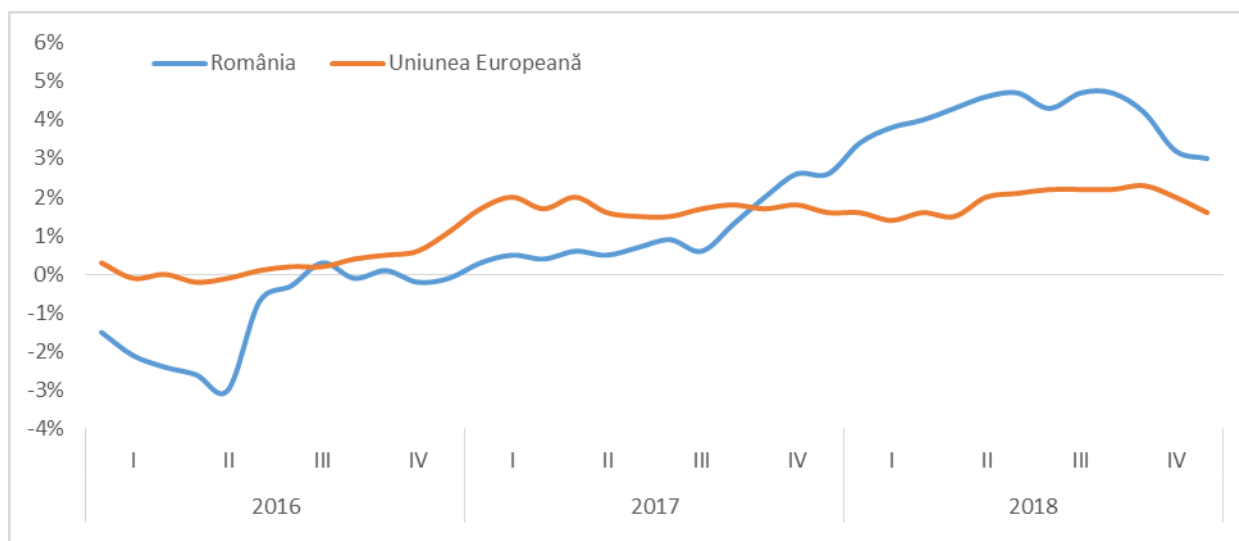

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică;

Din perspectiva prețurilor însă, creșterea costurilor unitare cu forța de muncă și excesul de cerere determinat de creșterea veniturilor, au continuat să genereze un climat inflaționist în economia românească. Conform *Raportului asupra Inflației (Februarie 2019)*, elaborat de Banca Națională a României, procesul dezinflaționist din a doua parte a anului 2018, a fost determinat în special de factorii externi, precum scăderea cotațiilor internaționale ale barilului de petrol și ale altor materii prime (metale și mărfuri agroalimentare), dar și de tendința de ieftinire a fructelor, ca urmare a extinderii producției de citrice la nivel european.

Conform celor mai recente date ale Institutului Național de Statistică, rata medie anuală de creștere a prețurilor bunurilor de consum în România a fost de 4,5%, în perioada februarie 2018 – ianuarie 2019 (față de precedentele 12 luni). La nivelul grupelor de produse, cele mai mari majorări față de luna corespunzătoare din anul precedent (ianuarie 2019 față de ianuarie 2018), au avut loc la nivelul mărfurilor alimentare (+3,77%) și la produsele nealimentare (+3,29%).

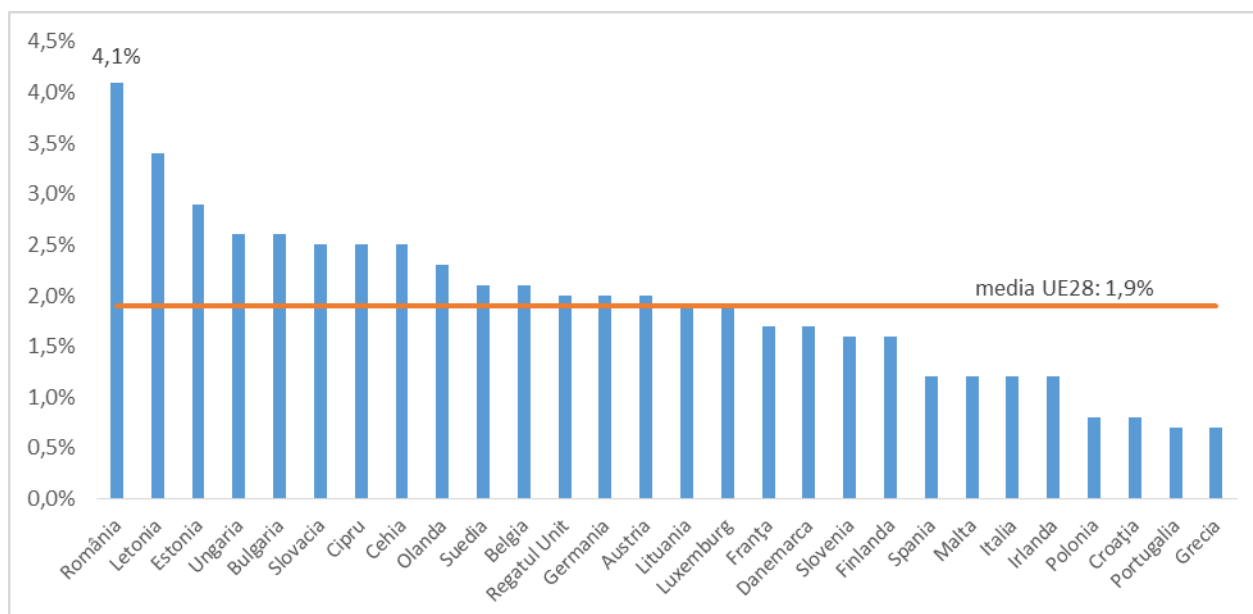
Figura 2.1.5. Modificarea anuală a Indicelui Armonizat al Prețurilor de Consum (față de aceeași luna din anul precedentă)

Sursa datelor: Eurostat;

Privit în contextul european, România a înregistrat cea mai rapidă creștere a prețurilor din Uniunea Europeană în ianuarie 2018, indicele armonizat al bunurilor de consum crescând cu 4,1% în România, în timp ce media europeană a fost de 1,9%.

Figura 2.1.6. Modificarea anuală a Indicelui Armonizat al Prețurilor de Consum (ianuarie 2019)

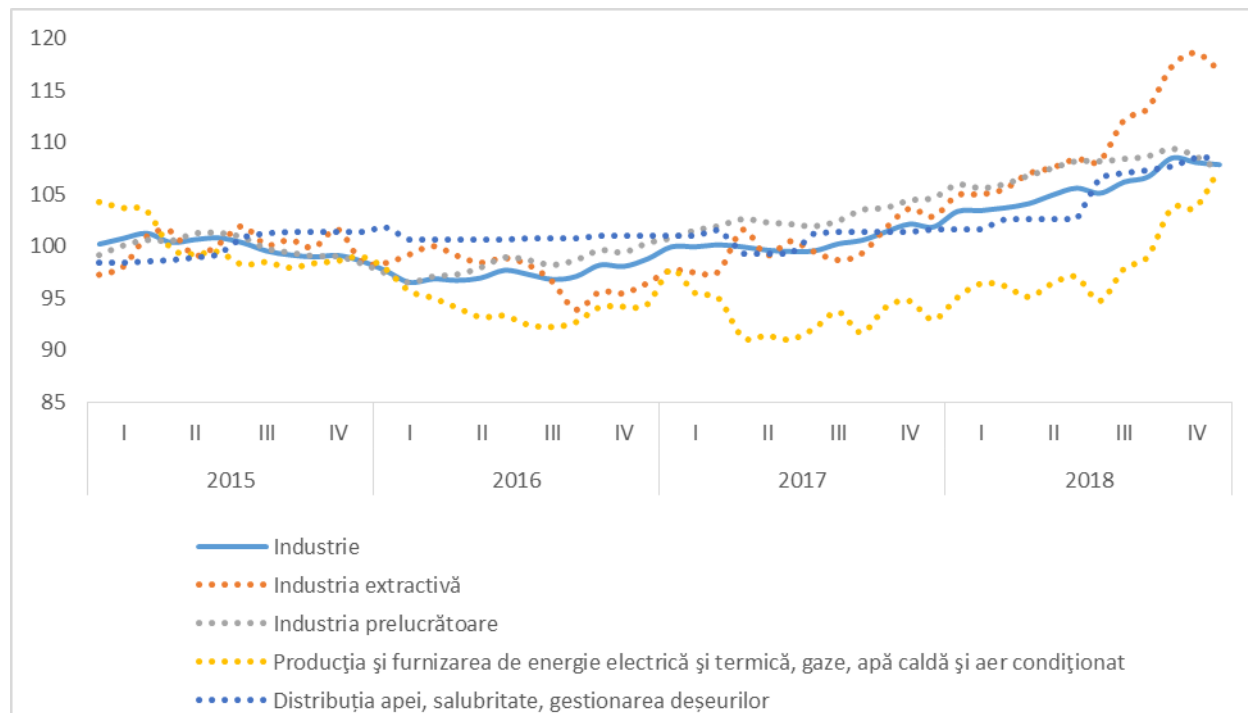

Sursa datelor: Eurostat;

O altă sursă pentru creșterea inflației constă în majorarea prețurilor bunurilor industriale, ce s-au transmis ulterior pe lanțul de producție, majorând astfel prețurile finale pentru consumatori. În luna decembrie a anului 2018, prețurile producției industriale totale (piața internă și piața externă) au crescut cu 4,5% față de luna decembrie 2017, conform datelor Institutului Național de Statistică. Această creștere derivă atât din creșterea cererii pentru

bunurile industriale¹¹ cât și ca urmare a creșterii prețurilor principalelor materii prime în prima parte a anului 2018. Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în industria energetică (+11,08% în decembrie 2018, față de decembrie 2017).

Figura 2.1.7. Indicii prețurilor producției industriale pe piața internă (2015 = 100)

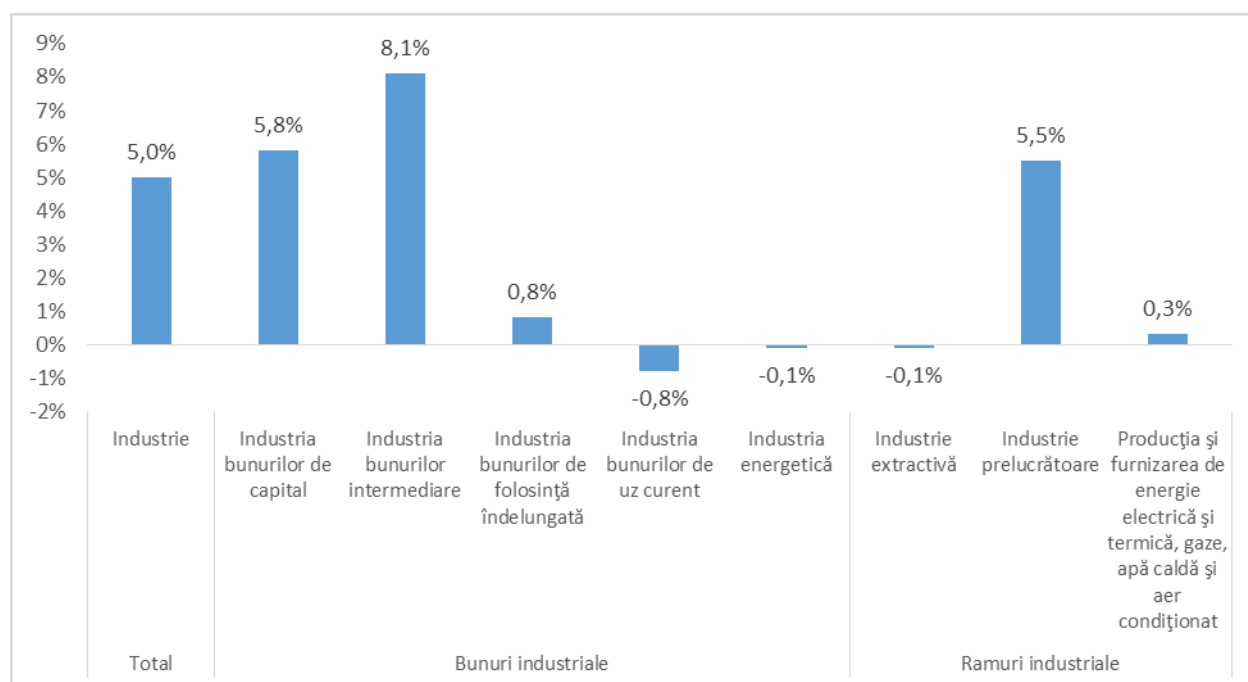

Sursa: Institutul Național de Statistică;

În ceea ce privește evoluția producției industriale în 2018, indicele acesteia a crescut cu 5%, față de anul anterior (serie ajustată sezonier). Conform datelor INS, cele mai mari creșteri de volum s-au înregistrat în sectorul fabricării de mașini, utilaje și echipamente (creștere de 18% în 2018, față de 2017), fabricarea echipamentelor electrice (+17,6%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (+13,3%) și activităților de servicii anexe extracției (9,8%). Din perspectiva marilor grupe industriale, se evidențiază avansul producției de bunuri intermediare (8,1%) și cel al producției de bunuri de capital (5,8%). În termeni nominali, aceste creșteri de volum au rezultat într-o cifră de afaceri mai mare cu 11,% a producătorilor industriali față de anul precedent.

¹¹ În 2018 (comparative cu 2017), comenzile noi din industria prelucrătoare au crescut pe ansamblu cu 15,8%, datorită creșterilor înregistrate în industria bunurilor de capital (+18,9%), industria bunurilor intermediare (+13,5%), industria bunurilor de folosință îndelungată (+8,7%) și în industria bunurilor de uz curent (+5,0%), conform datelor INS;

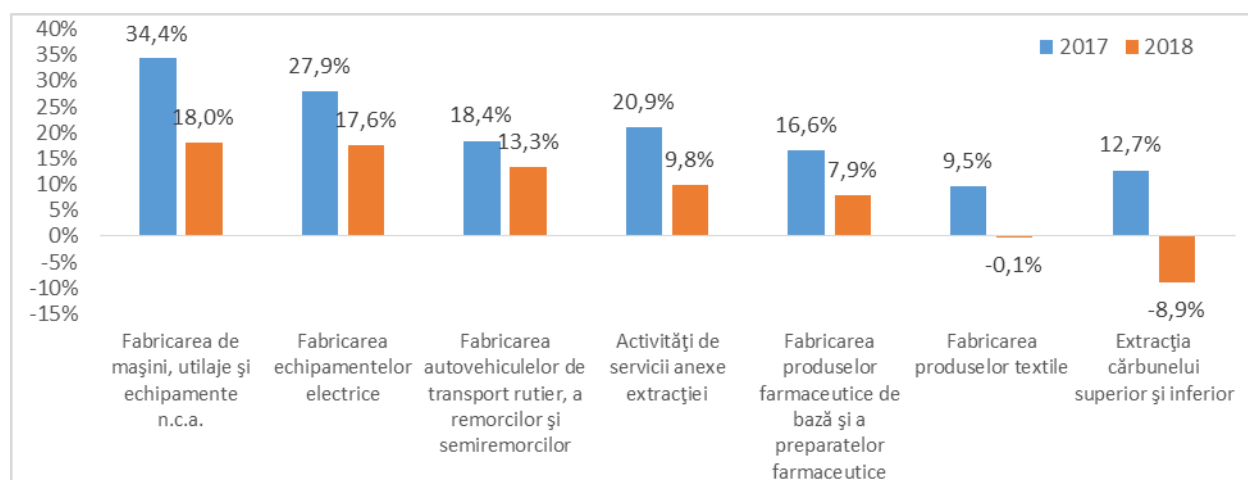
Figura 2.1.8. Indicii producției industriale (modificarea anuală 2018/2017, date ajustate sezonier)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică;

Există și motive de îngrijorare însă, prin prisma faptului că ritmul de creștere al sectorului industrial a fost mai redus în 2018 față de cel din anul 2017, atunci când acesta a crescut cu 9,2%. Se remarcă în acest sens o decelerare a producției în sectoarele industriale cu o pondere semnificativă în exporturile României (precum fabricarea de mașini destinate transportului rutier), sau cu o importanță socială ridicată la nivelul anumitor regiuni (precum fabricarea produselor textile sau a extracției cărbunelui).

Figura 2.1.9. Evoluția indicilor producției pe sectoare industriale (serie ajustată sezonier, modificarea față de anul precedent)

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Această situație își are originile și în scăderea exporturilor intra-UE din trimestrul IV, generat ca urmare a stagnării economice din principalele economii europene. Conform datelor Institutului Național de Statistică, volumul importurilor a crescut cu 9,6% comparativ cu anul 2017 (la 82,8 miliarde euro), în timp ce volumul exporturilor s-a majorat cu 8,1% în 2018 (la 67,7 miliarde euro). Aceste evoluții au determinat un deficit al balanței comerciale de aproximativ 15,1 miliarde euro la sfârșitul anului 2018, mai mare cu 2,17 miliarde de euro față de anul 2017.

Figura 2.1.10. Evoluția lunară a exporturilor și importurilor de bunuri (miliarde euro)

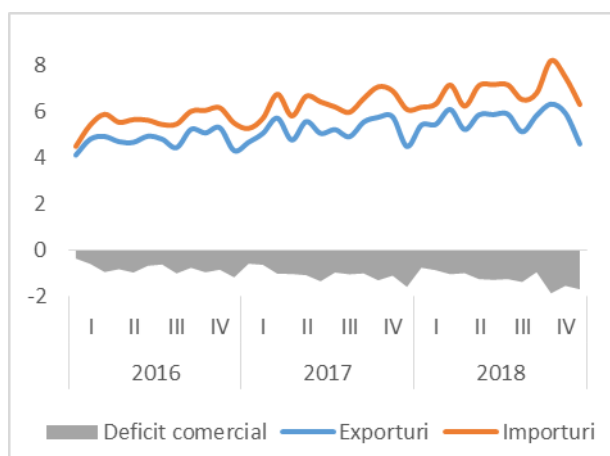
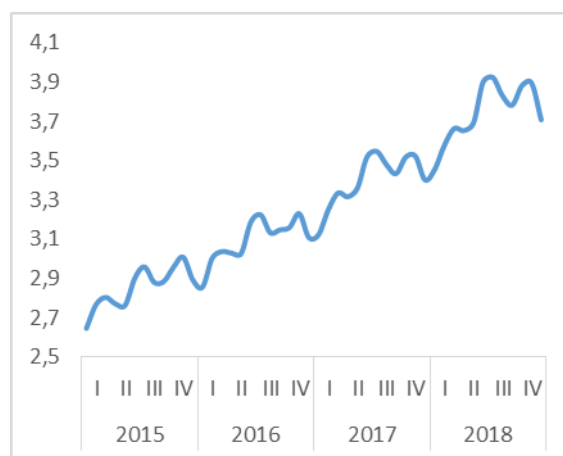

Figura 2.1.11. Media mobilă a exporturilor industriale intra-UE (6 luni, miliarde euro)

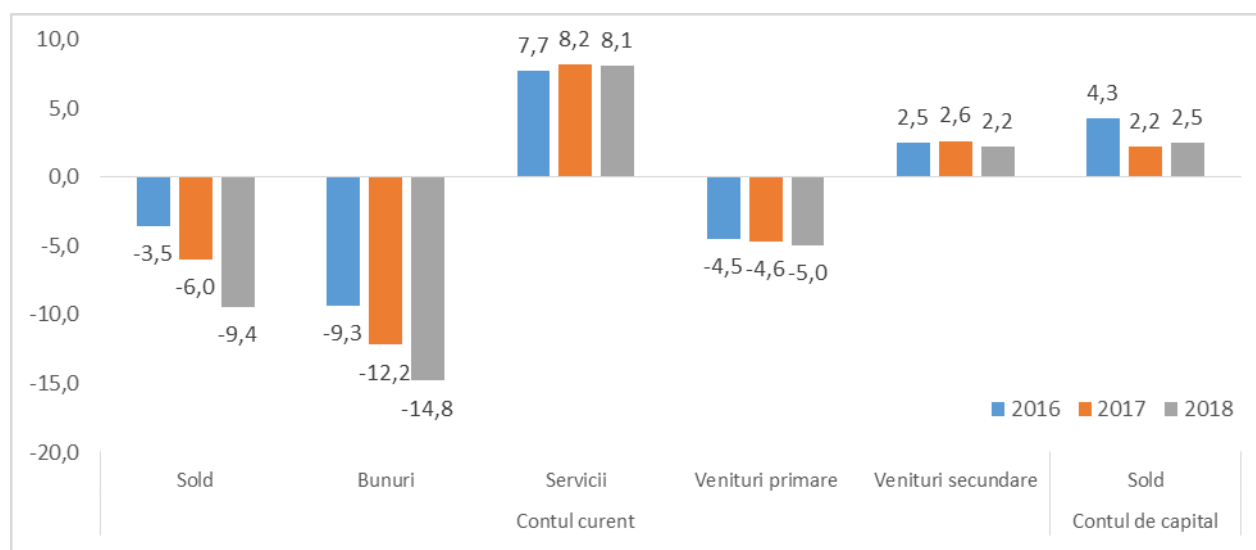
Sursa: calculele autorilor pe baza datelor Institutului Național de Statistică;

Acumularea deficitului comercial cu bunuri a fost parțial compensată de creșterea investițiilor străine directe¹² și de exportul de servicii, însă deficitul contului curent al României s-a adâncit, de la 3,5 miliarde de euro în 2016 la 9,4 miliarde euro în 2017 (o creștere de 165,4%). De asemenea, soldul veniturilor primare s-a deteriorat în 2018 cu 325 milioane euro, deficitul acestuia fiind acoperit numai parțial de veniturilor secundare¹³ (și acestea în scădere față de anul anterior: -394 milioane euro).

¹² Investițiile directe ale nerezidenților în România au însumat 4,93 miliarde euro (comparativ cu 4,58 miliarde euro în 2017 și 4.517 milioane euro în 2016), din care participațiile la capital (inclusiv profitul reinvestit net estimat) au însumat 3,14 miliarde euro, iar creditele intragrup au înregistrat valoarea de 893 milioane euro.

¹³ Conform clasificării BNR, veniturilor primare includ veniturile din muncă, veniturile din investiții directe, de portofoliu și alte investiții și alte venituri primare precum impozitele sau subvențiile, în timp ce veniturilor secundare se raportează la transferurile curente private și transferurile administrației publice.

Figura 2.1.12. Evoluția componentelor balanței de plăți (miliarde euro)

Sursa datelor: Banca Națională a României;

Unul dintre efectele adâncirii balanței de plăți a României constă în deprecierea cursului de schimb, ca urmare a excesului de cerere din partea consumatorilor români pentru bunuri și servicii. De asemenea, creșterea cererii pentru euro a fost generată și de retragerea constantă a depozitelor deținute de nerezidenți pe termen lung și deschise la băncile locale¹⁴ (acestea au scăzut cu aproximativ 358,2 milioane de euro în 2018).

Figura 2.1.13. Evoluția cursului de schimb Leu-Euro

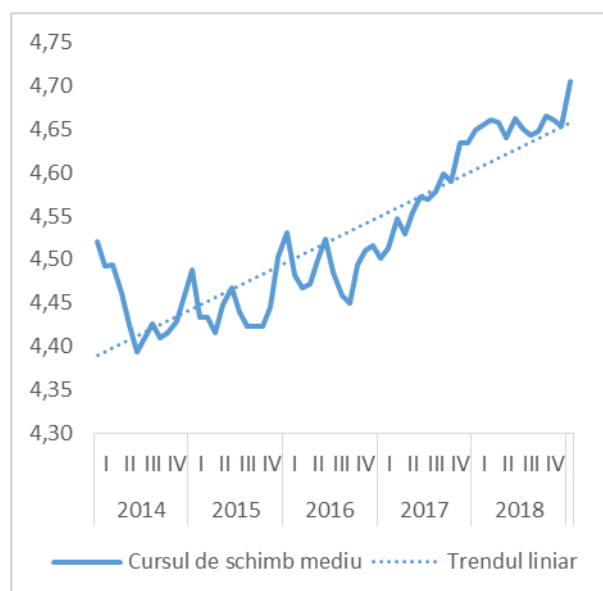

Figura 2.1.14. Evoluția depozitelor pe termen lung ale nerezidenților (miliarde euro)

Sursa datelor: Banca Națională a României;

¹⁴ Conform datelor BNR, soldul depozitelor pe termen lung ale nerezidenților s-a diminuat cu 57,8% față de ianuarie 2016, de la 5 miliarde euro la 2,1 miliarde euro în decembrie 2018;

Sintetizând evoluția economiei românești în anul 2018, reiese capacitatea acesteia de a genera rate de creștere economică ridicate, concomitent cu îmbunătățirea condițiilor de pe piața muncii în ceea ce privește veniturile, rata șomajului și gradul de ocupare.

Există însă anumite riscuri interne cu privire la sustenabilitatea actualului model de creștere, precum și o serie de incertitudini care amenință procesul de convergență reală cu țările dezvoltate din Uniunea Europeană. În ceea ce privește riscurile externe, economia românească poate fi afectată prin diferite canale de contagiune, în cazul perpetuării procesului de decelare a activității economice din principalele economii ale Zonei Euro, în cazul unei ieșiri necontrolate a Marii Britanii din Uniunea Europeană, precum și ca urmare a efectelor nefaste generate de protecționismului comercial, în creștere la nivel global.

2.2. Sectoare economice analizate de Consiliul Concurenței în 2018

În anul 2018 au fost inițiate o serie de investigații privind posibile încălcări ale legislației de concurență care au vizat domenii prioritare, precum: *cimentul, energia electrică, gazele naturale* și *sănătatea*. Din numărul total de investigații inițiate, 81% dintre acestea vizează posibile fapte de cartel și/sau abuz de poziție dominantă.

Dintre toate investigațiile derulate, s-au finalizat cele ce vizau următoarele piețe/sectoare importante: asigurări RCA, servicii medicale spitalicești, retail alimentar, și turism.

A fost constatată încălcarea legislației de concurență sau au fost acceptate angajamente din partea întreprinderilor investigate în 87% dintre cazurile finalizate, fiind astfel confirmate fundamentările ce au determinat deschiderea inițială a respectivelor proceduri.

Principalele sectoare economice în cadrul cărora Consiliul Concurenței a analizat și autorizat **concentrări economice sunt:** sectorul *bancar*, cel al *îngrășămitelor chimice, energiei și medical*. Exemple de concentrări economice vizând aceste sectoare au fost: preluarea societăților Banc Post SA, ERB Retail Services IFN SA, ERB Leasing IFN SA de către Banca Transilvania SA, preluarea Oltchim SA Râmnicu-Vâlcea de către Chimcomplex S.A. Borzești, preluarea controlului asupra RWE Energie SRL de către MET Holding AG, Elveția și preluarea controlului asupra Polisano de către MedLife SA.

Au fost analizate 122 proiecte de acte normative/administrative din perspectiva **ajutorului de stat**, implicând următoarele sectoare importante: *energie, sănătate, transporturi, financiar*.

Transporturile feroviare constituie un sector aflat sub analiza Consiliului Concurenței din anul 2017, ca efect direct al desfășurării activității **Consiliului Național de Supraveghere din domeniul Feroviar** în cadrul autorității române de concurență. În anul 2018 s-a derulat analiza/avizarea a 6 acte normative pe acest domeniu și au fost emise 3 decizii, dintre care una se referă la 5 plângeri care au fost conexe, iar celelalte două la încălcarea prevederilor legale cu privire la modificarea unilaterală a tarifelor în cadrul contractelor de exploatare și locațiune, și respectiv, cu privire la tarifele auxiliare percepute.

Consiliul Concurenței a inițiat pe parcursul anului 2018 o **anchetă sectorială** privind lucrări de **modernizare, întreținere, reparații drumuri și străzi** la nivelul primăriilor municipiilor reședință de județ și a **finalizat patru** anchetele sectoriale privind: **comerțul online, gazele naturale, ape minerale și lemn**, la finalul anului 2018 rămânând în derulare 8 anchete sectoriale.

În cadrul **Raportului privind concurența în sectoare cheie 2018**, au fost analizate **sectoarele: retail alimentar, energie și materiale de construcții**. În cadrul aceluiași raport Consiliul Concurenței a continuat utilizarea Indicelui Agregat de Presiune Concurențială, al cărui scop este să măsoare înclinarea spre concurență a unor piețe sau industrii din economia națională, evaluând în total **43 de industrii**.

3. APLICAREA REGULILOR DE CONCURENȚĂ

3.1. Rezultate înregistrate în 2018

Ca și în anii precedenți, Consiliul Concurenței a avut o activitate intensă în 2018, cu investigații în aproape toate sectoarele economiei.

Pentru al doilea an consecutiv cele mai multe cazuri aflate în atenția Consiliului Concurenței vizează cartelurile și abuzul de poziție dominantă, nu înțelegerile verticale (între producători și distribuitori, de exemplu) ca în anii anteriori.

Din cele 15 cazuri finalizate în 2018, în 87% din cazuri s-a constatat și sancționat încălcarea legislației de concurență sau companiile implicate și-au luat angajamentul de a restabili rapid concurența pe piață.

*Valoarea totală amenzilor a fost de **435.194.858 lei**, **aproximativ 93,5 milioane euro**, de peste 3,5 ori mai față de anul anterior. Spre comparație, bugetul instituției finanțat din fonduri publice în anul 2018 a fost de 53.110.000 lei (aproximativ 11 milioane euro).*

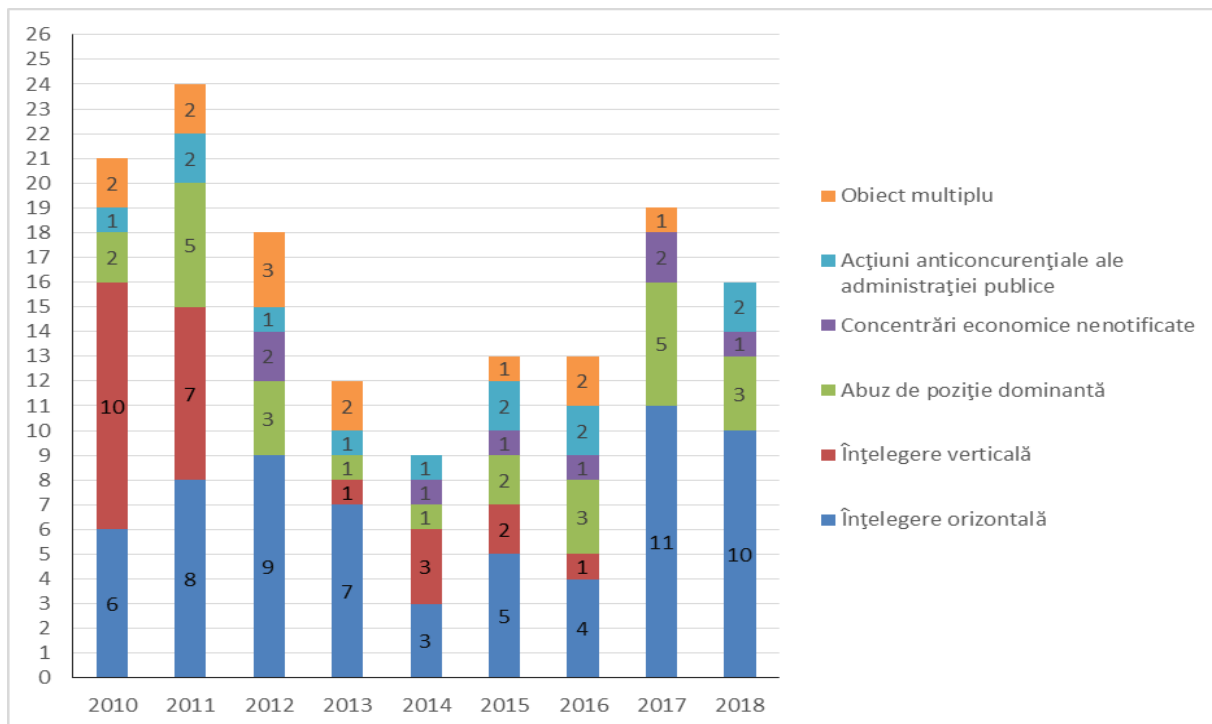
*În 2018, comparativ cu 2017, procentul companiilor care au **recunoscut faptele anticoncurențiale** și au beneficiat, astfel, de reduceri ale amenzilor s-a dublat, **ajungând la 40,5%**.*

*Consiliul Concurenței a **finalizat 4 anchete sectoriale și a făcut recomandări (unele au fost deja preluate) pentru îmbunătățirea concurenței în domeniile analizate și, în același timp, a fost inițiată o alta**, astfel că la ora actuală autoritatea de concurență are în derulare **8 anchete sectoriale**.*

Numărul concentrărilor economice autorizate s-a menținut la nivel destul de ridicat și în 2018, 57, iar în situațiile, în care tranzacțiile au generat suspiciuni privind posibila afectare a concurenței pe anumite piețe, autoritatea a impus condiții pentru a asigura menținerea unui mediu concurențial normal. Exemple în acest sens sunt preluarea A&D Pharma Holdings de către Glebi Holdings PLC și preluarea controlului unic de către Unilever South Central Europe SA asupra Betty Ice SRL.

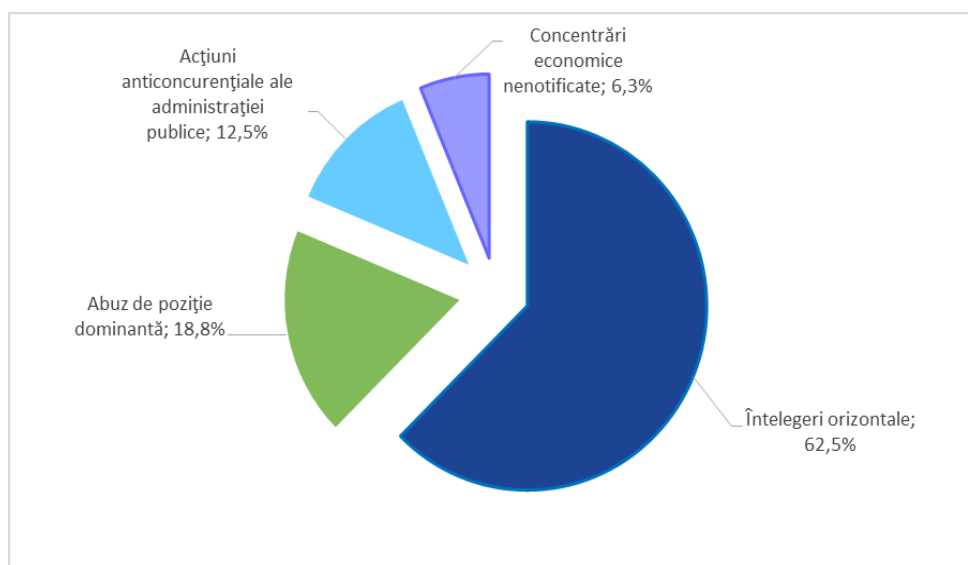
În 2018, au fost **declanșate 16 investigații** privind posibile încălcări ale legislației de concurență, 75% din ele fiind declanșate din oficiu, ceea ce demonstrează o atență monitorizare a piețelor din partea autorității de concurență.

Figura nr. 3.1.1. Număr de investigații declanșate, 2010-2018

Cea mai mare parte a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență, declanșate în 2018, vizează înțelegerile anticoncurențiale orizontale (10 investigații carteli) adică peste 60% din totalul investigațiilor declanșate.

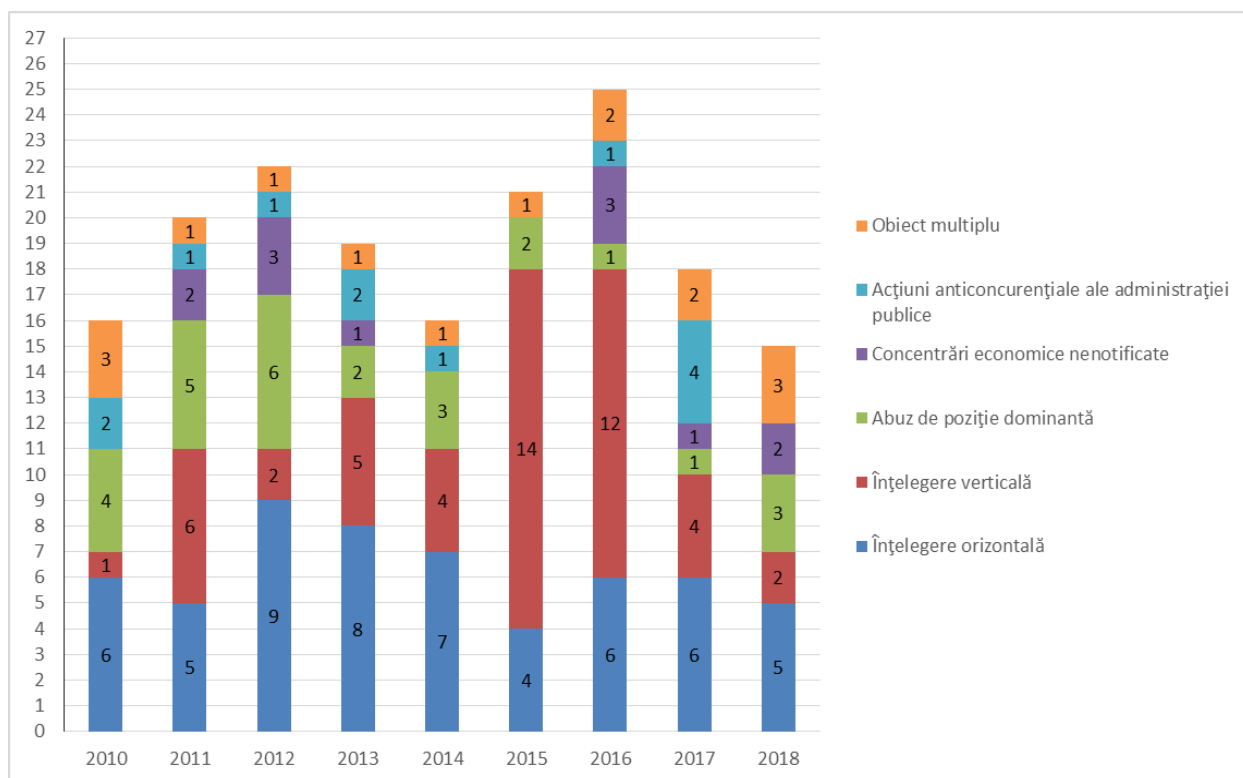
Figura nr. 3.1.2. Structura investigațiilor privind posibile încălcări ale legislației de concurență declanșate în 2018, în funcție de practica investigată

Din totalul de 16 investigații declanșate în 2018, cinci dintre ele – adică aproximativ 31% - au vizat atât încălcarea legislației naționale, cât și pe cea a legislației comunitar de concurență.

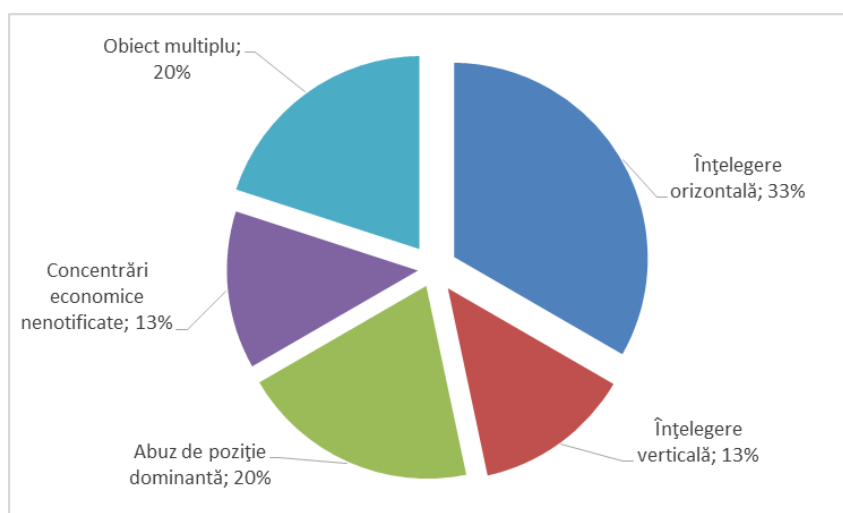
În ceea ce privește **investigațiile finalizate**, în anul 2018, autoritatea de concurență a înregistrat un total de 15 investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență.

Figura nr. 3.1.3. Număr de investigații finalizate, 2010-2018

Cea mai mare parte a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în 2018 a fost reprezentată de înțelegerile anticoncurențiale pe orizontală.

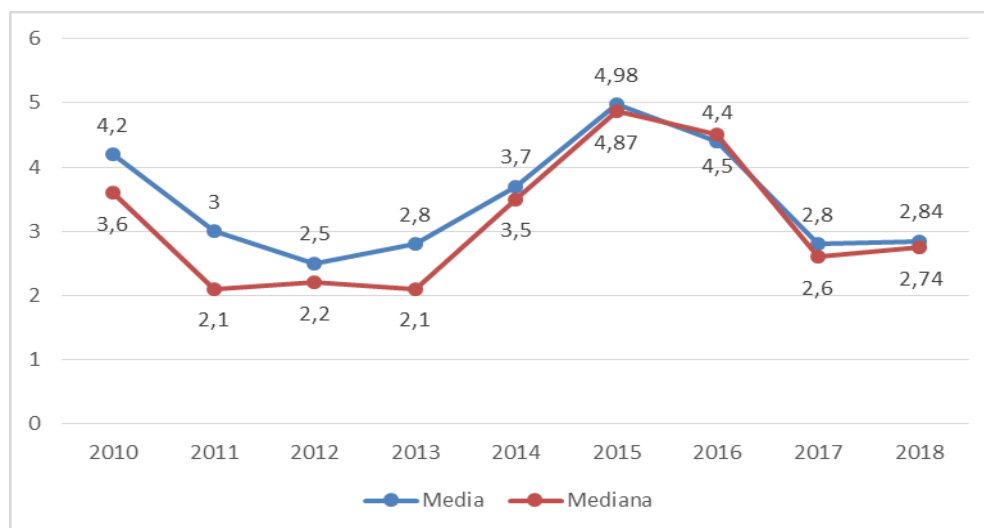
Figura nr. 3.1.4. Structura investigațiilor privind posibile încălcări ale legislației de concurență finalizate în 2018, în funcție de practica investigată

Din totalul de 15 investigații finalizate în 2018, opt dintre ele – reprezentând circa 53% - au vizat atât încălcarea legislației naționale de concurență, cât și pe a celei comunitare.

Durata medie a investigațiilor¹⁵ privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în 2018 a fost de 2,84 ani, la mică diferență de mediana¹⁶ duratei, de 2,74 ani în acest caz.

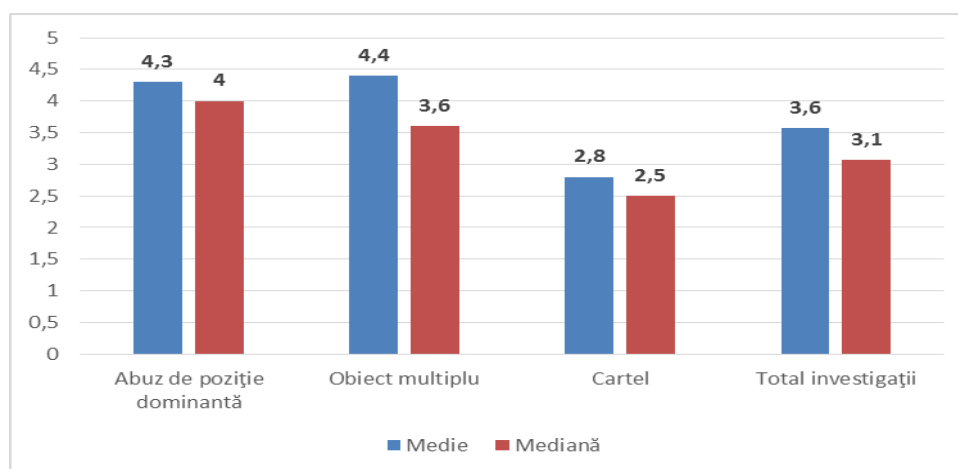
Figura nr. 3.1.5 Durata investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate, 2010-2018 (ani)

Durata medie a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență este puternic influențată de structura acestora în funcție de practica investigată.

Utilizând baza de date ce cuprinde informații referitoare la investigațiile privind cele mai grave încălcări ale legislației de concurență, finalizate între 2010 și 2018, au fost calculate duratele medii și medianele acestora.

Figura nr. 3.1.6. Durata medie/mediană a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate, în funcție de practica investigată (ani), 2010-2018

¹⁵ Durata medie a investigațiilor a fost calculată prin raportare la data deciziei, pentru a asigura comparabilitatea datelor. Informațiile din anii anteriori au fost prelucrate pornind de la același model.

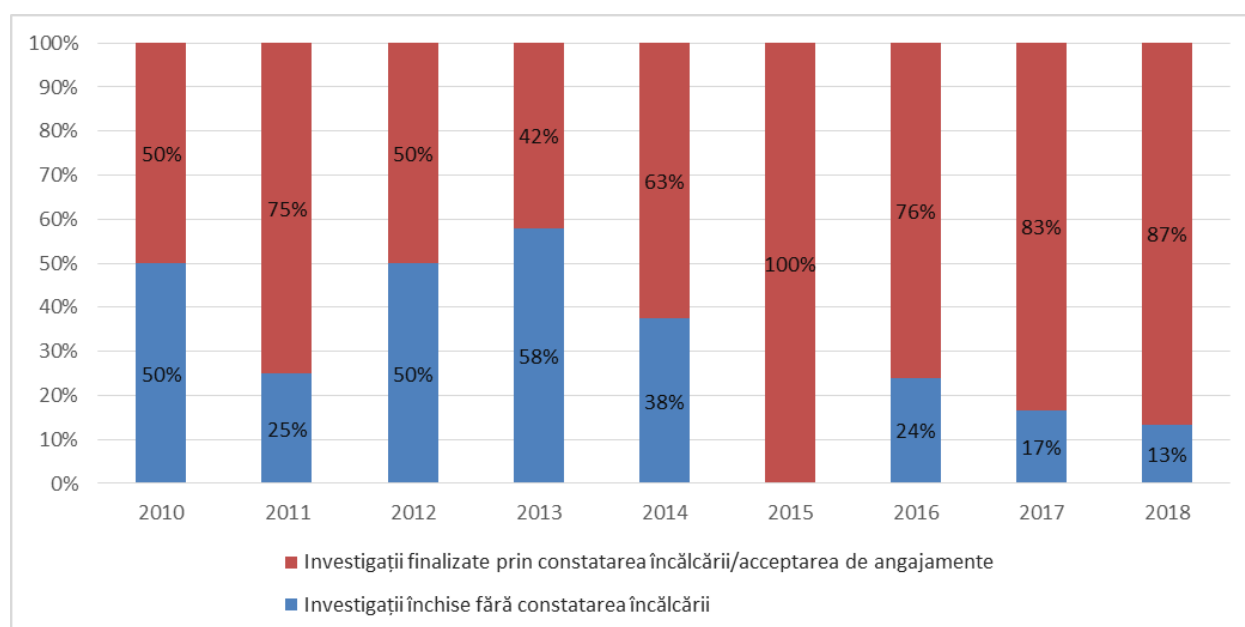
¹⁶ Mediana este un indicator al tendinței centrale care nu este afectat de cazurile (valorile) extreme.

Din totalul investigațiilor privind posibile încălcări ale legislației de concurență finalizate în anul 2018:

- în 12 cazuri a fost constatată încălcarea legislației de concurență;
- 1 procedură a fost închisă prin acceptare de angajamente;
- în 2 cazuri nu a fost constatată încălcarea legislației.

În cadrul celor 12 cazuri finalizate prin constatarea încălcării legislației au fost sancționate 74 de întreprinderi, din care au **recunoscut faptele anticoncurențiale**, beneficiind de clemență, 30 de întreprinderi – adică circa 41%, un procent aproape dublu față de cel înregistrat în 2017, de 21%.

Figura nr. 3.1.7. Ponderea investigațiilor finalizate cu constatarea încălcării legislației/prin acceptarea de angajamente versus investigații închise, 2010-2018

Diminuarea progresivă a numărului de investigații închise fără constatarea încălcării poate indica și experiența acumulată de autoritatea națională de concurență ce a determinat creșterea eficienței investigațiilor.

În anul 2018, **valoarea totală a amenzilor impuse fiind de 435.194.858 lei (aprox. 93,5 mil euro¹⁷)**, de aproximativ 3,5 ori mai mult decât în anul anterior. Spre comparație, cuantumul bugetului finanțat din fonduri publice în anul 2018 a fost de 53.110.000 lei.

Din punct de vedere al tipului de încălcare a legislației, 62,1% din totalul sancțiunilor aplicate au fost pentru carteluri, 22,2% pentru înțelegeri verticale, 0,3% pentru cazuri cu obiect multiplu - abuz și verticală, 15% pentru abuz de poziție dominantă și 0,4% pentru punerea în aplicare de concentrări economice înaintea notificării și emiterii unei decizii a Consiliului Concurenței.

¹⁷ Valoare calculată la cursul de schimb mediu anual din 2018, în baza cursurilor medii lunare ale BNR.

Figura nr. 3.1.8. Valoarea sancțiunilor aplicate, 2018 (lei)

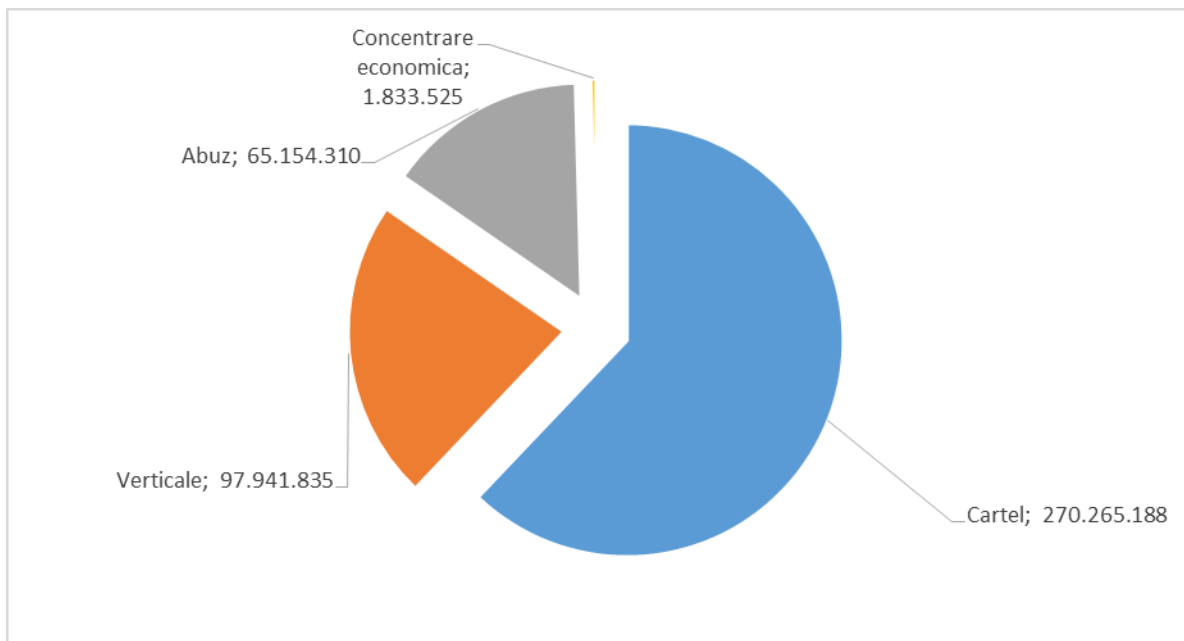
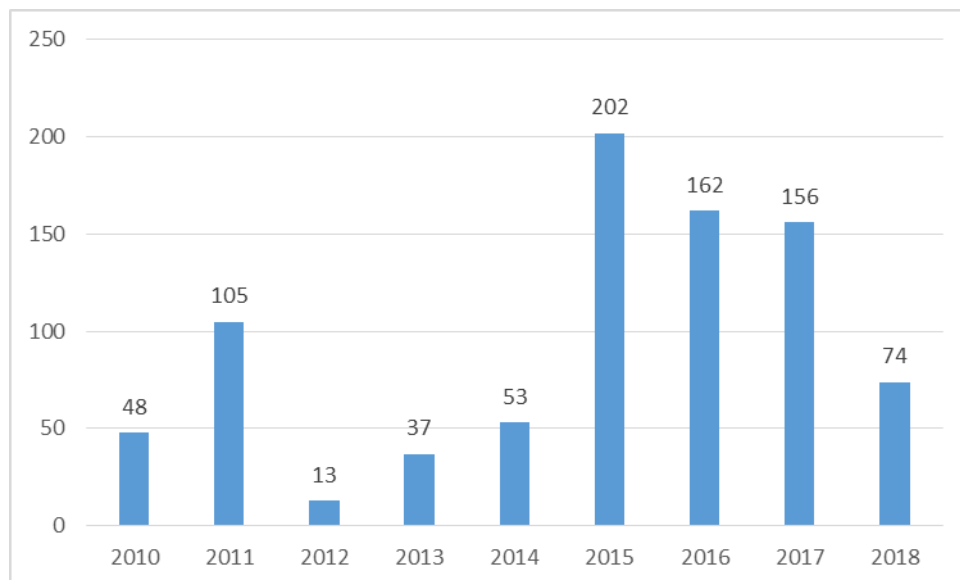

Figura de mai jos evidențiază faptul că numărul întreprinderilor sancționate s-a redus în 2018 față de anul 2017. Având în vedere valoarea amenzilor la 2018, care este semnificativ mai mare față de anul anterior, putem concluziona că dimensiunea entităților amendate în anul 2018 este mult mai mare.

Figura nr. 3.1.9. Numărul entităților sancționate, 2010-2018

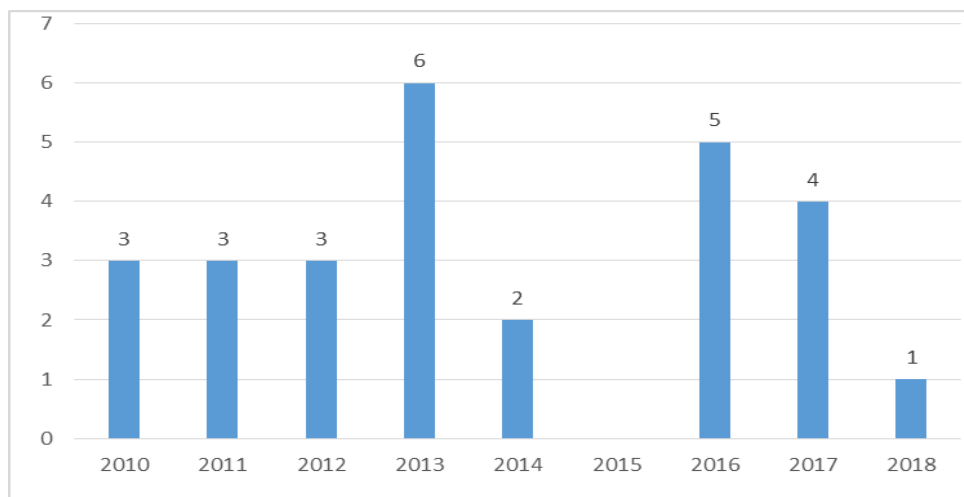
În anul 2018 a fost **inițiată o singură anchetă sectorială**: lucrări de modernizare, întreținere, reparații drumuri și străzi la nivelul primăriilor municipiilor reședință de județ.

În premieră, în anul 2018 au fost inițiate 3 studii¹⁸ privind: medicamentele eliberate fără prescripție medicală, precum și suplimentele medicale, efectele asupra concurenței ale utilizării

¹⁸ Conform art. 25, alin. (1), lit. o) din Legea concurenței, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

platformelor BigData și implicațiile asupra politicii de concurență ale economiei colaborative (*sharing economy*).

Figura nr. 3.1.10. Numărul anchetelor sectoriale inițiate, 2010-2018

Consiliul Concurenței a **finalizat 4 anchete sectoriale privind**: piața primară a lemnului în România, comerțul online – componenta referitoare la strategia de marketing, sectorul gazelor naturale și exploatarea resurselor de ape minerale.

Figura nr. 3.1.11. Numărul anchetelor sectoriale finalizate, 2010-2018

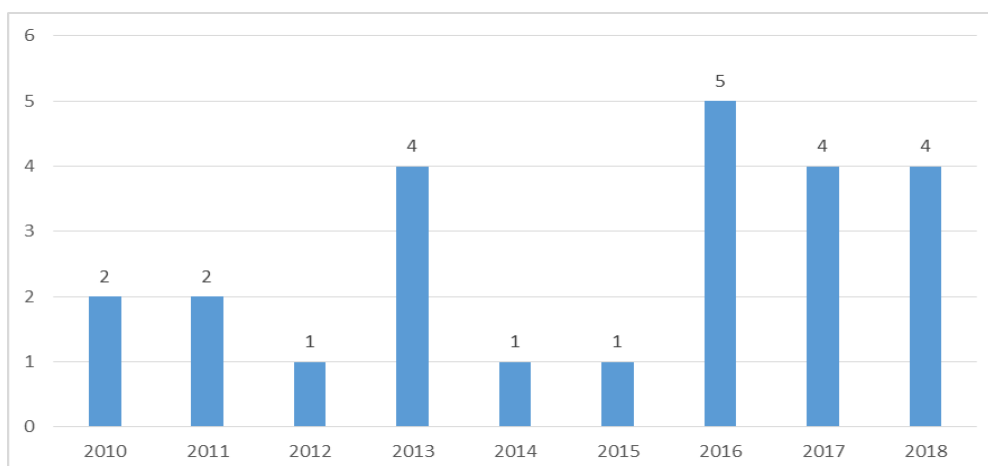
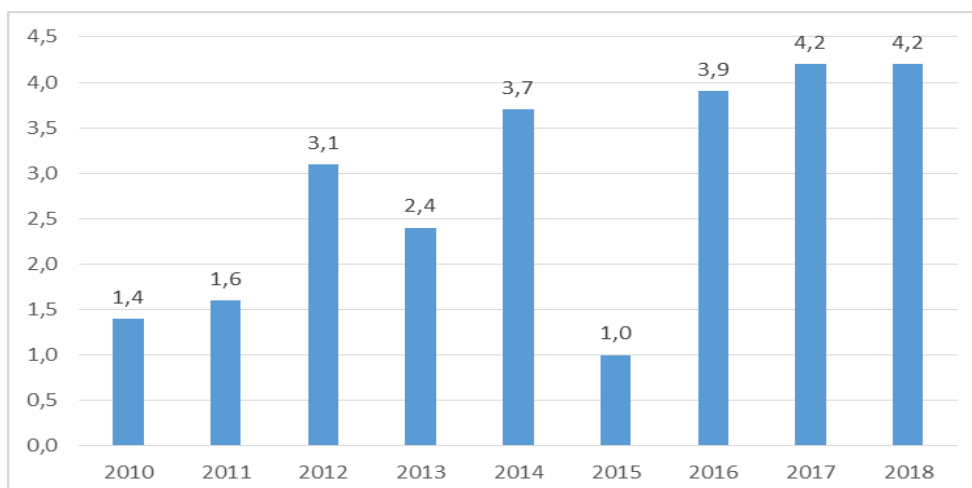

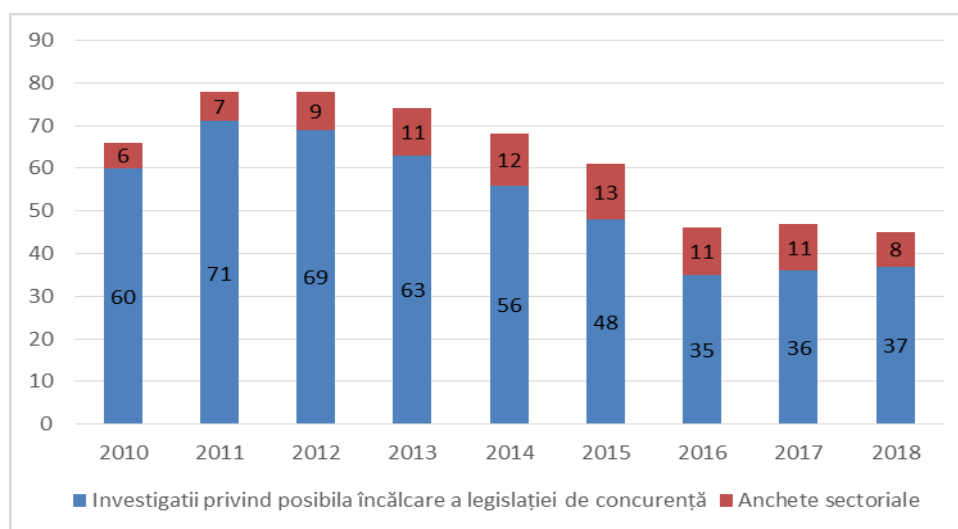
Figura nr. 3.1.12. Durata medie a anchetelor sectoriale finalizate, 2010-2018 (ani)

Raportat la 2017, s-a menținut constantă durata medie a anchetelor sectoriale finalizate în anul 2018, cu o valoare de 4,2 ani. Trendul crescător al duratei medii este determinat de creșterea complexității piețelor analizate coroborată cu utilizarea de metode de analiză economică mai complexe, care necesită un timp mai îndelungat de punere în practică, dar care generează concluzii mai bine fundamentate.

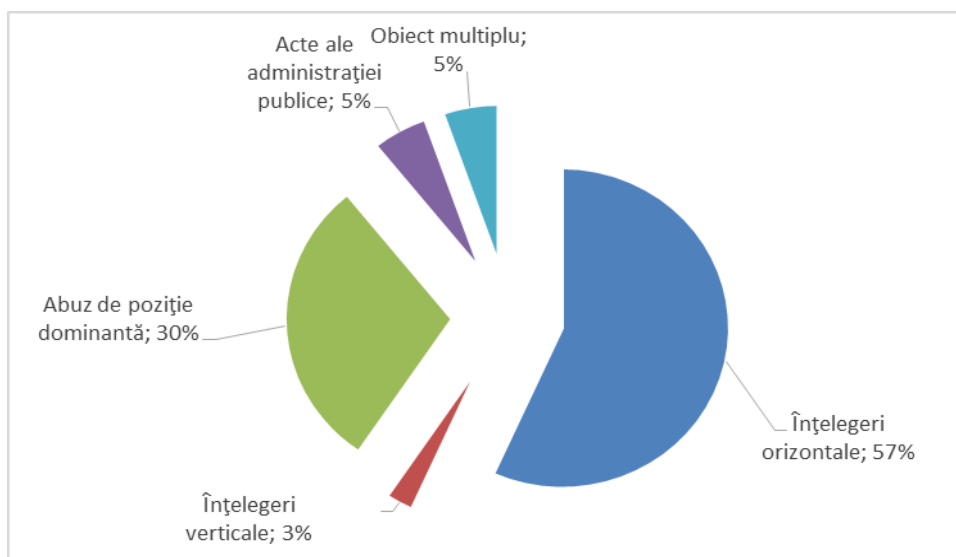
La sfârșitul anului 2018, Consiliul Concurenței avea **în desfășurare 37 de investigații** privind posibila încălcare a legislației de concurență și **8 anchete sectoriale**. La acestea, se adaugă cele 3 studii inițiate în anul 2018.

Figura nr. 3.1.13. Investigațiile și anchetele sectoriale aflate în derulare la sfârșit de an, 2010-2018

Situația investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență, aflate în derulare la finalul anului 2018, în funcție de practica investigată, este prezentată în graficul următor.

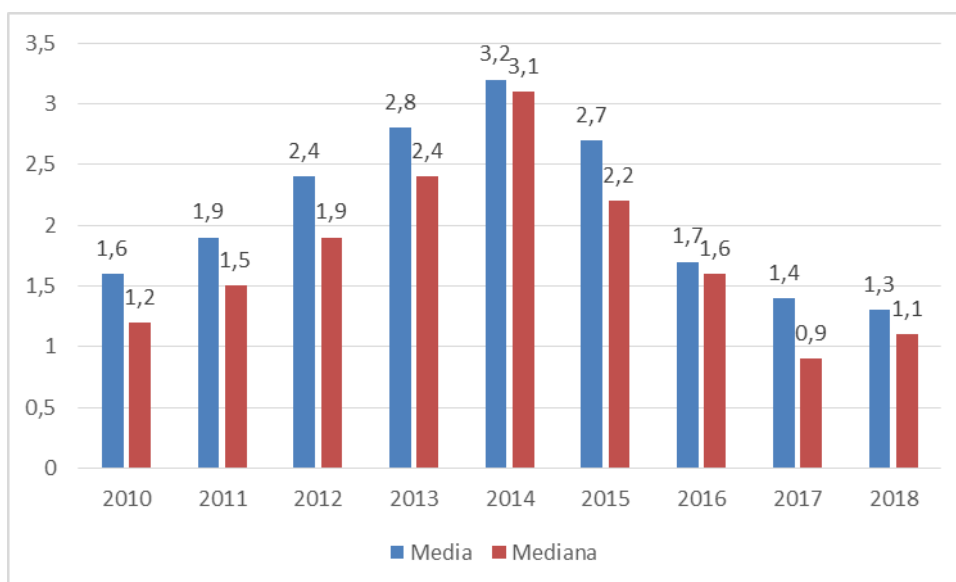
Figura nr. 3.1.14. Structura investigațiilor privind posibile încălcări ale legislației de concurență, în curs la sfârșitul anului 2018, în funcție de practica investigată

Dintre investigațiile aflate în curs la sfârșitul lui 2018, 20 vizează atât încălcarea legislației naționale, cât și pe cea comunitară.

La finalul anului 2018, durata medie a investigațiilor privind posibile încălcări ale regulilor de concurență aflate în curs de derulare a fost de 1,3 ani, iar mediana de 1,1 ani.

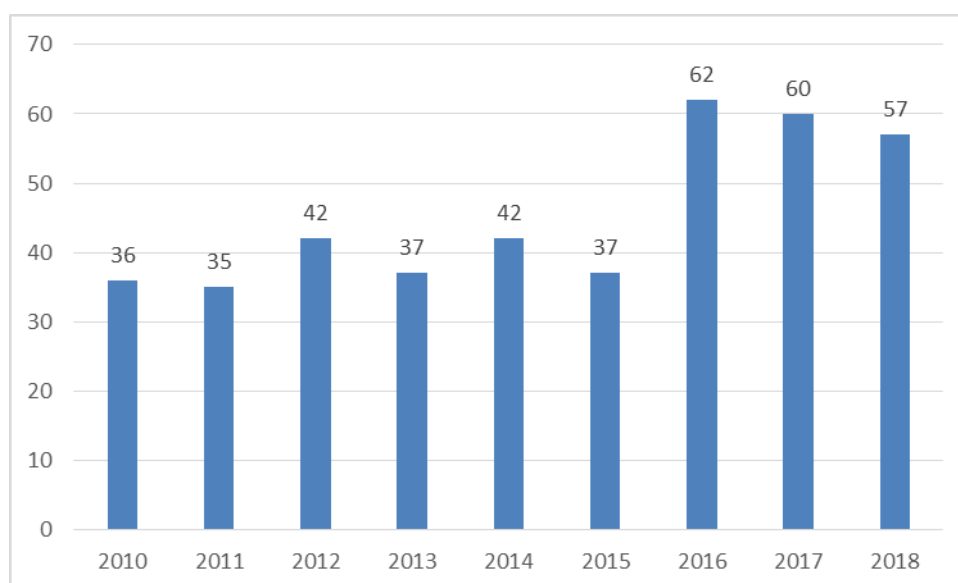
Graficul nr. 3.1.15. Durata medie/mediană a investigațiilor aflate în derulare la sfârșit de an, 2010-2018 (ani)

În anul 2018, au fost efectuate **inspecții inopinate** la 62 de sedii/puncte de lucru deținute de 55 de întreprinderi, în cadrul derulării a 15 investigații.

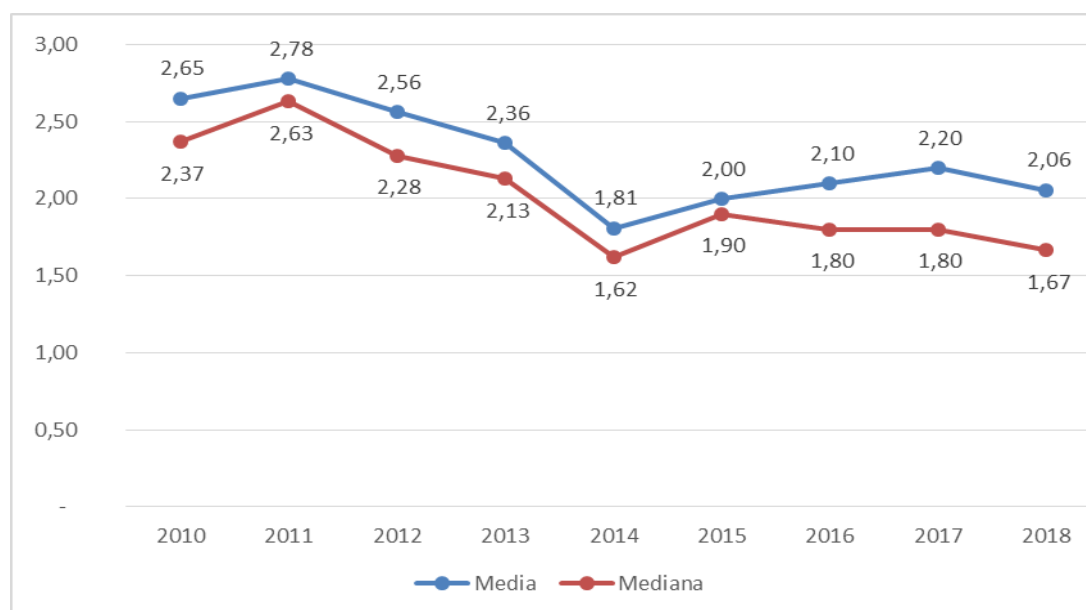
În ceea ce privește **politica privind controlul concentrărilor economice**, în anul 2018, au fost autorizate, în urma notificării, **57 de operațiuni** de concentrare economică, din care 55 autorizate fără angajamente și 2 concentrări economice autorizate cu angajamente.

Figura nr. 3.1.16. Numărul de concentrări autorizate în urma notificării, 2010-2018

Din faptul că în ultimii 3 ani numărul concentrărilor autorizate este semnificativ mai mare, se poate concluziona că piețele tind să își mărească nivelul de concentrare, fără a crea însă efecte anticoncurențiale.

Graficul nr. 3.1.17. Durata medie/mediană de analiză a unei concentrări, 2010-2018 (luni)

Tendența ultimilor ani, indicată de graficul de mai sus, de creștere a discrepanței între medie și mediană arată o asimetrie a distribuției duratelor de analiză a concentrărilor economice.

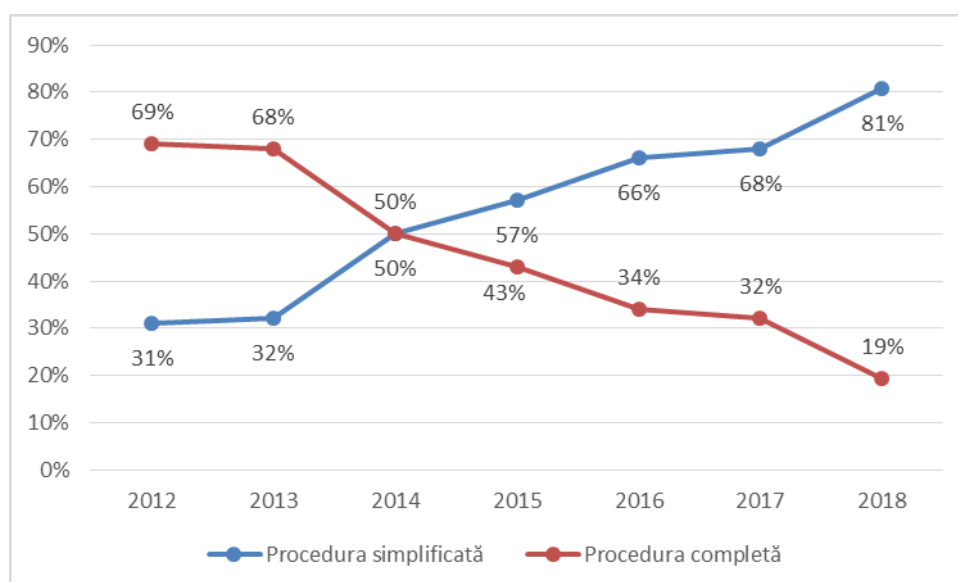
Durata medie de analiză a unei concentrări economice este de aproximativ 2 luni în 2018, dacă luăm în calcul toate concentrările analizate. Însă, în același an, analizele concentrărilor

economice pe procedură simplificată ¹⁹au înregistrat o durată medie de 1,7 luni, în timp ce analizele pe procedură completă au înregistrat o medie de 3,3 luni cele - finalizate fără angajamente și 4,8 luni - cele finalizate cu angajamente.

Valoarea taxelor de autorizare a fost de **3.704.878 lei (adica aprox. 796 mii euro)**, cu 10% mai mici decât cele aferente anului 2017.

În anul 2018, 81% din cazurile de concentrare economică au fost analizate prin **procedura simplificată**, restul fiind analizate prin procedura completă – de aici o medie a duratei mai mică decât la 2017, unde doar 68% din cazurile de concentrare economică au fost analizate pe procedura simplificată.

Figura nr. 3.1.18. Operațiuni de concentrare economică în funcție de procedura de analiză, 2012-2018

Mai multe informații privind aplicarea legislației în domeniul concurenței pot fi regăsite în cadrul [Anexei nr. 12.1](#).

De asemenea, informații privind evoluția cadrului legislativ pot fi regăsite în [Anexa nr. 12.5](#).

Regulile de concurență trebuie respectate de toți actorii de pe piață - companii, asociații profesionale și chiar și de autorități publice. Consiliul Concurenței a dovedit de-a lungul timpului că este o instituție eficientă, care poate interveni prompt atunci când are suspiciuni că este restricționată concurența, cu efecte nocive asupra economiei.

¹⁹ Procedură simplificată – Anumite operațiuni de concentrare economică care îndeplinesc condițiile cerute de *Regulamentul privind concentrările economice* și în absența unor împrejurări speciale pot fi analizate printr-o procedură simplificată, considerându-se că acestea nu prezintă îndoeli serioase în ceea ce privește compatibilitatea cu un mediu concurențial normal. În aceste cazuri, părțile notificatoare transmit autorității de concurență un volum mai redus de date și informații necesare analizei. ;

Politica de clemență (aducerea dovezilor) sau recunoașterea faptelor reprezintă mecanisme avantajoase pentru cei care sunt implicați în practici anticoncurențiale deoarece beneficiază de scutiri sau reduceri substanțiale ale amenzii.

3.2. Activitatea de prevenire și combatere a licitațiilor trucate

În urma finalizării a trei cazuri de trucare a unor licitații publice, Consiliul Concurenței a sancționat 22 companii cu amenzi de 21 milioane de lei (aproximativ 4,5 milioane de euro).

Nouă întreprinderi au recunoscut expres săvârșirea faptelor anticoncurențiale iar, dintre aceste, 2 au aplicat în cadrul programului de clemență, furnizând dovezi suplimentare Consiliului Concurenței.

În domeniul achizițiilor publice, autoritatea de concurență are ca atribuții, în principal, investigarea posibilelor înțelegeri anticoncurențiale (carteluri) între ofertanți în privința procedurilor de achiziție publică, cu scopul denaturării concurenței. De asemenea, procedurile de licitație pot fi viciate și prin încheierea de înțelegeri anticoncurențiale verticale, așa cum a fost cazul uneia dintre investigațiile finalizate în anul 2018.

În perioada analizată, Consiliul Concurenței a **finalizat 3 investigații** privind încălcarea legislației de concurență în contextul derulării procedurilor de licitație, fiind impuse **amenzi în valoare totală de circa 21 milioane de lei** (aproximativ 4,5 milioane de euro) unui număr de 22 de întreprinderi, dintre care 9 au recunoscut expres săvârșirea faptelor anticoncurențiale. Este de subliniat și faptul că, din cele 9 întreprinderi care au recunoscut, 2 au aplicat în cadrul programului de clemență, furnizând dovezi suplimentare Consiliului Concurenței.

Investigațiile au vizat:

- o procedură de achiziție publică organizată de S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. Mediaș în anul 2011 pentru atribuirea unor contracte de lucrări;
- o procedură de licitație deschisă cu fază finală de licitație electronică, având ca obiect achiziționarea de servicii de modernizare și mentenanță pentru tehnică de mobilitate navală, organizată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;
- procedură de valorificare a materialului lemnos fasonat organizată de Romsilava – Direcția Silvică Neamț.

Aceste cazuri sunt prezentate, mai pe larg, în cele ce urmează:

Lucrări în domeniul transportului gazelor naturale²⁰

Investigația a privit posibila încălcare a legislației naționale și comunitare de concurență de către o serie de întreprinderi, care au realizat o înțelegere prin care și-au împărțit lucrările de construcții de conducte pentru transportul gazelor naturale și lucrările conexe acestora, achiziționate de S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. în anul 2011 prin proceduri de achiziție publică.

Investigația a fost inițiată la sesizarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Pe parcursul derulării procedurilor de achiziție publică, întreprinderile implicate (INSPET S.A., CONDMAG S.A., T.M.U.C.B. S.A., ROMINSTA S.R.L., MOLDOCOR S.A., CIS GAZ S.A., ARMAX S.R.L., PEGAMONT S.A., ECPROD S.A., AMARAD S.A., POSADA MED S.R.L., STAZA INVEST S.R.L. și INSTCOMP S.A) au comunicat atât direct, cât și indirect informații cu privire la modul de coordonare a comportamentelor la licitații, astfel încât contractele să fie adjudecate de către întreprinderea desemnată, conform principiului rotației.

În ceea ce privește comunicarea directă între întreprinderi, aceasta a avut loc atât înainte de termenul limită de depunere a ofertelor, pentru a stabili modalitatea în care trebuia întocmite ofertele, cât și înainte de licitația electronică, pentru a stabili comportamentul pe care urmau să-l adopte, substituind în mod conștient riscurile concurenței cu o cooperare practică.

În ceea ce privește comunicarea indirectă între întreprinderi, aceasta s-a realizat prin intermediul unor reprezentanți din cadrul autorității contractante, membri în comisiile de evaluare, care comunicau ofertanților fie denumirea întreprinderii desemnată să iasă câștigătoare a licitației, fie modul cum trebuiau să ofereze în timpul licitației electronice, fie comportamentul pe care urmau să-l adopte după finalizarea acesteia, astfel încât câștigătoare să iasă întreprinderea stabilită în prealabil de membrii cartelului.

Prin urmare, membrii cartelului au aderat la un plan comun în baza căruia și-au stabilit direcții de acțiune coordonată la licitațiile organizate de S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. în anul 2011, în scopul adjudecării contractelor de achiziție publică prin rotație. De existența acestui plan, aveau cunoștință și unii reprezentanți ai S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A., membri în comisiile de evaluare, care, prin acțiunile întreprinse, au sprijinit funcționarea cartelului.

STAZA INVEST S.R.L. a recunoscut în integralitate săvârșirea faptei anticoncurențiale și a beneficiat de reducerea cuantumului amenzii.

În acest caz, Consiliul Concurenței a aplicat sancțiuni în valoare totală de 10,4 milioane lei (aprox. **2,2 milioane euro**).

²⁰ După publicare, decizia poate fi consultată la adresa:
www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/licitații_și_petitii.

Servicii de mentenanță pentru echipamente navale²¹

Investigația a fost declanșată la plângerea Ancom '96 S.R.L. și în urma acesteia s-a constatat încălcarea legislației naționale și comunitare de concurență în cadrul unei licitații organizate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră pentru achiziția serviciilor de mentenanță pentru echipamentul *Voyage Data Recorder JCY-1850*.

Producătorii Japan Radio Co., Ltd. și Alpatron Marine B.V., pe de o parte, și distribuitorii Navtron S.R.L., Polar DenizcilikVe Deniz Malzemeleri A.Ş., Alhoutyam Ltd. și Space Electronics Ltd., pe de altă parte, au realizat o înțelegere anticoncurențială de limitare a comercializării serviciilor de mentenanță pentru echipamentul mai sus amintit.

Trebuie subliniat faptul că Alpatron Marine B.V. a avut dublă calitate, respectiv de reprezentant al producătorului Japan Radio Co., Ltd. în Europa și de distribuitor al produselor și serviciilor acestuia pe teritoriul Olandei.

Nefiind distribuitor autorizat pentru Japan Radio CO. Ltd, Ancom '96 S.R.L. a subcontractat un distribuitor, care, însă, a renunțat la contract în urma presiunilor exercitate de producător. Japan Radio CO. Ltd a impus și celorlalți distribuitori să nu accepte subcontractarea pentru a nu concura cu Navtron S.R.L, participant la licitație și distribuitor al produselor Japan Radio pe teritoriul României. Astfel, Ancom '96 S.R.L. a fost eliminat de la licitația organizată de IGPF.

În cadrul investigației, Japan Radio Co., Ltd. și Alpatron Marine B.V. au furnizat, în cadrul procedurii de clemență, o serie de documente și informații ce au avut o contribuție semnificativă la probarea acesteia și, ca urmare, au beneficiat de o reducere a amenzii.

De asemenea, companiile Japan Radio Co., Ltd., Navtron S.R.L., Alpatron Marine B.V., Alhoutyam Ltd. și Space Electronics Ltd. au recunoscut în integralitate săvârșirea faptei anticoncurențiale și, ca urmare, au beneficiat de o reducere a amenzii.

Amenda totală aplicată celor 6 întreprinderi în acest caz a fost de circa 9 milioane de lei (aprox. **2 milioane de euro**).

²¹ După publicare, decizia poate fi consultată la adresa:
www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/licitații_și_petitii.

Investigație pe piața achiziționării materialului lemnos fasonat ²²

Investigația a fost declanșată din oficiu la finele anului 2016 având ca obiect suspiciunea de comportament anticoncurențial al întreprinderilor Forestar SA, Nico-Paul SRL și Saniral SRL, în achiziționarea masei lemnoase oferite în cadrul licitațiilor și negocierilor organizate de către Regia Națională a Pădurilor – Romsilva (denumită în continuare Romsilva).

Mai exact, investigația a vizat comportamentul întreprinderilor sus menționate, manifestat în cadrul procedurii de valorificare a materialului lemnos fasonat, organizată de către Direcția Silvică Neamț - Romsilva în data de 10.03.2016, respectiv la licitația publică în plic închis și în etapele sale subsecvente.

Întreprinderile Forestar SA, Nico-Paul SRL și Saniral SRL au realizat o înțelegere anticoncurențială și/sau practică concertată de fixare a prețurilor prezentate în ofertele în plic închis, în cazul unui număr de 94 de loturi de material lemnos fasonat din cele 200 de loturi care au înregistrat minim două oferte valide în cadrul etapei I, fapt ce a generat denaturarea mecanismului concurențial.

Întregul comportament anticoncurențial al întreprinderilor Forestar SA, Nico – Paul SRL și Saniral SRL reprezintă punerea în practică a unei acțiuni de coordonare prin care acestea au urmărit securizarea, în cadrul primei etape a procedurii de valorificare, a loturilor de material lemnos fasonat din specii de rășinoase, ce constituiau, în general, volume semnificative, parcurgerea etapei a doua fără intenție de adjudecare și transmiterea unei părți a acestora în etapa a treia, la negociere, unde au fost achiziționate cu un efort minim, la un preț apropiat de prețul de pornire a licitației, eliminând astfel riscurile presiunii concurențiale

Licitatia publică în plic închis este tipul de licitație pe parcursul căreia părțile participante trebuie să păstreze confidențialitatea prețului oferit pentru produsul licitat.

Pentru încălcarea legislației privind concurența, întreprinderile Forestar SA, Nico-Paul SRL și Saniral SRL au fost sancționate cu amendă totală de 2.315.077 lei (aprox. 497.866 euro), după cum urmează: Forestar SA 1.439.069 lei (aproximativ 309.477 euro), Nico – Paul SRL 410.696 lei (aproximativ 88.322 euro), Saniral SRL 465.313 lei (aproximativ 100.067 euro).

Toate cele 3 companii au recunoscut participarea la fapta anticoncurențială și au beneficiat de reducerea cu 15% din nivelul de bază al amenzii.

²² După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

<http://www.consiliulconcurentei.ro/ro/documente-oficiale/concurenta/decizii/decizii-dt.html>

De asemenea, în anul 2018, Consiliul Concurenței a **inițiat 5 investigații** având ca obiect posibile trucări a unor licitații publice:

- proceduri de achiziție a produselor lactate (Programul Cornul și Laptele) și de fructe - mere (Programul de încurajare a consumului de fructe în școli și grădinițe), organizate de Consiliul Judeșean Botoșani, în perioada 2013-2018;
- o procedură de achiziție de lucrări de reabilitare a străzilor din municipiul Pitești, organizată de Administrația Domeniului Public Pitești;
- proceduri de achiziție de fructe (mere) pentru elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și privat autorizat/acreditat din județul Bacău;
- proceduri de achiziție de lucrări de infrastructură pentru transportul gazelor naturale și a lucrărilor conexe, de întreținere a acestora;
- procedură privind achiziția de servicii de pază

Modulul de Licitații Trucate²³ (denumit în continuare MLT) are rolul de a asigura un mediu concurențial normal pe piața achizițiilor publice, prin cooperare instituțională și schimb rapid de informații, la nivel de experți, în vederea identificării licitațiilor trucate.

Principalele acțiuni realizate în cadrul MLT, în anul 2018, au fost următoarele:

- aplicarea regulilor de concurență în domeniul achizițiilor publice – emiterea de avize, puncte de vedere și opinii la solicitarea ANAP sau ministere, referitoare la proiecte de acte normative sau alte aspecte specifice domeniului achizițiilor publice;
- au fost primite 3 sesizări primite în cadrul MLT de la ANAP, din care pentru 2 sesizări s-au declanșat investigații.
- dezbateri cu privire la concluziile Studiului privind efectul de captivitate (*lock-in*) în sectoare sensibile în domeniul achizițiilor publice, IT și echipamente/aparatură medicală cu partenerii din MLT, precum și cu Ministerul Sănătății, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii;
- în vederea identificării de indicii privind încălcarea legislației de concurență și pentru eficientizarea activității de investigare a practicilor anticoncurențiale, s-a întărit colaborarea cu DIICOT/ DNA;
- participarea la Misiunea de audit a Curții Europene de Conturi în România – „Măsuri de combatere a fraudei în ceea ce privește cheltuielile efectuate în cadrul politicii de coeziune a UE”, organizată de DLAF;
- analiza Raportului Corpului de Control al Primului-Ministru privind verificările efectuate la CFR Călători SA;

²³ Din acest modul fac parte următoarele instituții: Consiliul Concurenței, Autoritatea Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC), Corpul de Control al Primului Ministru, Curtea de Conturi, Ministerul Public - Parchetul de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Departamentul pentru Luptă Antifraudă (DLAF), Agenția pentru Agenda Digitală a României (AADR) și Direcția Națională Anticorupție (DNA).

- participarea la un grupul de lucru la nivel tehnic, organizat de ANAP, având ca temă Planul privind profesionalizarea în domeniul achizițiilor publice 2019-2023;
- colaborarea cu CNSC și Curtea de Conturi cu privire la abordarea atribuirilor directe în baza Legii achizițiilor publice;

Activitatea de prevenire a licitațiilor trucate s-a realizat și prin următoarele activități:

- emiterea a 32 puncte de vedere referitoare la indiciile plauzibile de excludere a unor ofertanți din procedura de achiziție publică, solicitate de autorități contractante;
- organizarea, de către Consiliul Concurenței în colaborare cu Camera de Comerț Americană în România – AmCham, a Seminarului „Concurența în achiziții publice – aspecte practice”. Consiliul Concurenței a participat în calitate de moderator și lector;
- participarea ca lector la 8 seminarii și conferințe de promovare a legislației concurenței în domeniul achizițiilor publice organizate de către Consiliul Concurenței, CNSC și ANAP;
- parteneri în cadrul proiectului derulat de Ministerul Afacerilor Interne - Direcția Generală Anticorupție - „Mecanisme eficiente pentru prevenirea și combaterea corupției în administrația publică, inclusiv în achizițiile publice și gestionarea proiectelor cu finanțare UE” – participarea în calitate de lector la 2 seminarii organizate la Constanța și Oradea.

Licitațiile publice, indiferent dacă sunt organizate de o autoritate publică sau de o companie, trebuie să se desfășoare corect, transparent, în condiții de reală concurență. Trucarea licitațiilor publice conduce la creșterea prețurilor în detrimentul autorității contractante și, implicit, a consumatorilor, care, în final, vor plăti mai mult.

3.3. Utilizarea platformei avertizorilor de concurență

Platforma a fost implementată și a devenit funcțională începând cu februarie 2015, utilizarea acesteia având în vedere diversificarea metodelor de identificare a posibilelor încălcări ale legislației de concurență, respectiv colectarea indicilor și analiza acestora. Platforma avertizorilor de concurență, funcționează on-line, în limba română.

Scopul urmărit de Consiliul Concurenței prin administrarea acestui instrument este acela de a obține informații oferite în mod voluntar de către persoane fizice care au cunoștință de existența unor înțelegeri anticoncurențiale de tip cartel, precum și informații privind încălcarea altor prevederi ale legislației din domeniul concurenței.

Este de menționat faptul că, prin utilizarea acestui mijloc de comunicare, persoanele în cauză rămân anonime, cu excepția cazului în care doresc să își comunice datele de identificare.

Platforma avertizorilor de concurență, instrument folosit și de Comisia Europeană, protejează anonimatul persoanelor care denunță nereguli. Sistemul se derulează într-o soluție tehnică – web based – cu garantarea confidențialității celor care utilizează sistemul. Avertizorii – persoanele care doresc să semnaleze date legate de carteli – se loghează prin intermediul internetului în sistem https – SSL conexiune criptată. Astfel, sistemul garantează pe deplin rămânerea anonimă a identității avertizorului.

Soluția IT permite ștergerea datelor transmise de avertizor, ștergere care se face de către reprezentantul autorității de concurență autorizat să îndeplinească procedura derulată în cadrul acestui sistem.

În cursul anului 2018, au fost recepționate **51 de mesaje** semnalând posibile probleme de concurență în domenii diverse, precum: asigurări, servicii de salubritate, piese de schimb, servicii de televiziune prin cablu, energie electrică.

Începând cu 2016, Consiliul Concurenței **a declanșat în fiecare an câte o investigație** care a avut ca bază în procesul de detectare, un mesaj primit pe platforma avertizorilor de concurență. În anul 2018, investigația declanșată prin acest mod privește **un posibil cartel pe piața echipamentelor de protecție a muncii**.

Este de menționat și faptul că, în anul 2018, Consiliul Concurenței **a finalizat o primă investigație inițiată prin sistemul Platformei avertizorilor de concurență** – cazul cartelului de pe piața serviciilor de turism.

Autoritatea de concurență are capacitatea de a se adapta și de a detecta, folosind instrumente noi, practicile anticoncurențiale mai mult sau mai puțin vizibile.

3.4. Combaterea concurenței neloiale

Tipurile de practici analizate în anul 2018 constau în:

- **denigrarea** unui competitor sau a produselor/serviciilor sale, realizată prin comunicarea ori răspândirea de către o întreprindere sau reprezentantul/angajatul său de informații care nu corespund realității despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, de natură să îi lezeze interesele (**28% din cazuri**);
- **deturnarea clientelei** unei întreprinderi de către un fost sau actual salariat/reprezentant al său ori de către orice altă persoană prin folosirea unor secrete comerciale, pentru care respectiva întreprindere a luat măsuri rezonabile de asigurare a protecției acestora și a căror dezvăluire poate dăuna intereselor acelei întreprinderi (**41% din cazuri**);
- **alte practici comerciale** care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe și care produc sau pot produce pagube oricăror participanți la piață (**31% din cazuri**).

Principalele domenii de activitate analizate în contextul derulării cazurilor de concurență neloială sunt:

- comerț (utilaje diverse, piese auto, produse chimice, piese auto, produse chimice, băuturi alcoolice, pachete turistice, produse alimentare) – **27%** din cazuri;
- lucrări (construcții, instalații) – **8%** din cazuri;
- producție (software, produse manufacturiere, producție/distribuie GPL) – **17%** din cazuri;

- servicii (pază, auto, construcții, imobiliare, medicale, taximetrie, reparații, traducători autorizați, bancare, contabilitate, IT) – **48%** din cazuri.

Tabloul nr. 3.4.1. Structura cazurilor instrumentate în anul 2018

Cazuri	Nr. de cazuri închise	Nr. de cazuri deschise	Nr. de cazuri rămase în analiză la sfârșitul anului
Cercetări aprofundate	-	3	4 ²⁴
Cazuri standard	53	-	6
Total cazuri	53	3	10

3.5. Activitatea în instanță

Un procent de 94% din totalul dosarelor instrumentate în instanță de Consiliul Concurenței l-au reprezentat **dosarele** în care instituția a avut calitate procesuală și care au vizat domeniul concurenței, numărul acestora fiind de 237 în anul 2018.

Procentul **hotărârilor favorabile pronunțate pe fond de Înalta Curte de Casație și Justiție a fost de 92%**, iar ponderea hotărârilor favorabile Consiliului Concurenței pronunțate în recurs de instanța supremă fiind de 94%.

Date privind dosarele Consiliului Concurenței instrumentate în instanță se regăsesc în [Anexa nr. 12.2.](#)

Prezentăm, în continuare, două cazuri relevante în ceea ce privește practica instanțelor judecătorești în rezolvarea cazurilor de concurență.

²⁴Una din cercetarile aprofundate a fost inițiată în 2017.

Cazul ECOTIC

Prin Decizia nr. 8/2014, Consiliul Concurenței a constatat și sancționat încălcarea legislației naționale de concurență, prin încheierea unei înțelegeri având ca obiect controlul comercializării produselor în cadrul campaniilor de tip *buy-back* inițiate de Asociația ECOTIC în februarie 2009, de către șase întreprinderi membre ale Consiliului Director ECOTIC, printre care și Gemini SP SRL (în continuare Gemini).

Pentru încălcarea constatată, Consiliul Concurenței a sancționat Gemini cu amendă în cuantum de 1.437.556 lei.

Autoritatea de concurență a constatat că întreprinderile sancționate, care au derulat campanii *buy-back* în perioada februarie - iunie 2009, au stabilit o condiționare fermă între contribuția unui producător la bugetul ECOTIC, ca urmare a încasărilor din timbrul verde (care reflectă fidel poziția respectivei companii pe piață) și participarea sau nivelul participării aceluși producător la acțiunile de schimb 1:1. De asemenea, cele 6 întreprinderi au avut acces la informații detaliate privind bugetele de *buy-back* alocate unor concurenți, consumul real realizat în cadrul campaniilor, precum și restul de buget rămas la dispoziție pentru campanii viitoare. Pe baza acestor informații, cunoscând contribuția financiară ECOTIC/produs, cele 6 întreprinderi au fost în măsură să determine numărul de produse ce putea fi comercializat de competitori într-o viitoare campanie *buy-back*. În acest mod, societățile sancționate au stabilit un mecanism care să le asigure controlul reciproc al comercializării produselor lor în cadrul campaniilor *buy-back* desfășurate.

Împotriva deciziei Consiliului Concurenței, cinci dintre întreprinderile sancționate, printre care și Gemini, au formulat acțiune în anulare la Curtea de Apel București – Secția Contencios Administrativ și Fiscal.

În cazul Gemini, instanța de fond a respins cererea reclamantei, menținând integral decizia atacată, atât sub aspectul existenței faptei anticoncurențiale, cât și al individualizării sancțiunii aplicate.

Curtea de Apel București a reținut că încălcarea regulilor de concurență de către Gemini a fost dovedită la standardul probatoriu necesar.

Curtea a stabilit că fapta constatată și sancționată a fost de natură a denatura procesul concurențial printr-un mecanism care a generat așteptări reciproce importante în privința deciziilor strategice ale concurenților pe componenta *buy-back*. Astfel, părțile au substituit riscul comercial printr-o decizie comună cu implicații pe piața comercializării echipamentelor electrice și electronice, depășind prin aceasta limitele cooperării pe piața gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice. Modul în care a fost conceput mecanismul de derulare a campaniilor *buy-back* a avut la bază interesele comerciale ale producătorilor membri ECOTIC, depășind principiile cooperării corecte și legale în vederea gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice, relaționarea acțiunilor *buy-*

back cu promovarea vânzărilor întreprinderilor neputând reprezenta un criteriu obiectiv economic pe care să se bazeze derularea activității asociației.

În ceea ce privește individualizarea sancțiunii aplicate, Curtea a apreciat că autoritatea de concurență a stabilit în mod corect că înțelegerea anticoncurențială se încadrează în categoria faptelor de gravitate medie, având o durată mică.

Gemini a formulat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel București. Înalta Curte de Casație și Justiție a respins recursul întreprinderii, cu consecința menținerii deciziei Consiliului Concurenței, atât în privința faptei și vinovăției societății, cât și a amenzii aplicate.

Instanța de recurs a reținut că fapta sancționată prin decizia Consiliului Concurenței are un caracter anticoncurențial, reprezentând o înțelegere prin obiect și a fost probată la standardul de probă necesar în materie..

În ceea ce privește amenda aplicată Gemini, instanța supremă a stabilit că autoritatea de concurență a individualizat în mod corect sancțiunea, neimpunându-se reducerea cuantumului amenzii aplicate.

Soluția dată de Înalta Curte de Casație și Justiție urmează linia jurisprudențială anterioară a acesteia, instanța supremă menținând decizia Consiliului Concurenței ca legală și temeinică și în alte două cazuri, respectiv în privința întreprinderilor Maguay Impex SRL și Panasonic Marketing Europe GmbH prin Panasonic Marketing Europe GmbH Wiesbaden Germania – Sucursala București.

Cazul agențiilor media

Prin Decizia nr. 49/2014, autoritatea de concurență a constatat și sancționat încălcarea legislației naționale și comunitare de concurență de către întreprinderile Brand Programming Network S.A., B.V. McCann-Erickson S.R.L., GroupM Media Operations S.R.L., Initiative Media S.A., Mediacom Romania S.R.L., Mediaedgencia Romania S.R.L., Mindshare Media S.R.L., Opti Media S.R.L., Starcom Mediavest Group S.R.L., United Media Services S.R.L. și Zenith Media Communications S.R.L., prin participarea la o înțelegere anticoncurențială având ca obiect eliminarea de pe piața comercializării serviciilor de comunicare prin media din România a agențiilor media concurente, aparținând sau afiliate *The Group*.

Prin decizia Consiliului Concurenței s-a reținut că, în perioada martie - octombrie 2012, au avut loc o serie de întâlniri și discuții între întreprinderile investigate, concurente pe piața media, în cadrul cărora s-a conturat acordul anticoncurențial destinat a construi și pune în aplicare o strategie cu ajutorul căreia să se obțină eliminarea de pe piață a principalului concurent, *The Group*.

În cadrul întâlnirilor și discuțiilor care au avut loc între întreprinderile implicate, s-au conturat 4 direcții de acțiune, confirmate de comportamentul ulterior pe piață al părților implicate.

Practic, întreprinderile sancționate au decis, în mod coordonat, neparticiparea la licitațiile și

la evenimentele mediatiche la care era invitat *The Group*, transmiterea de scrisori către toți clienții *The Group*, prin care „erau denunțate practicile de afaceri” folosite de acesta, și transmiterea de scrisori către principalii furnizori de media prin care se solicita verificarea detaliată a relațiilor de afaceri cu *The Group*.

Toate cele 11 întreprinderi sancționate au formulat cereri de chemare în judecată, la Curtea de Apel București, prin care au solicitat, în principal, anularea deciziei Consiliului Concurenței și, în subsidiar, reducerea amenzilor contravenționale aplicate.

În cazul *United Media Services SRL*, instanța de fond a respins cererea reclamantei, menținând integral decizia atacată, atât sub aspectul existenței faptei anticoncurențiale, cât și al individualizării sancțiunii aplicate.

În ceea ce privește fondul cauzei, Curtea de Apel București a reținut că încălcarea regulilor de concurență de către *United Media Services* a fost dovedită la standardul probatoriu necesar. În acest sens, s-a reținut că ansamblul acțiunilor întreprinderilor sancționate, între care și *United Media*, demonstrează că reprezentanții acestora au propus soluții pentru eliminarea concurentului *The Group*, și-au exprimat acordul cu privire la coordonarea comportamentelor pe piața de media pentru îndeplinirea scopului urmărit și s-au comportat în concordanță cu cele stabilite, punând în practică înțelegerea. Totodată, instanța de fond a reținut că toate direcțiile de acțiune stabilite, în comun, de întreprinderile sancționate făceau parte dintr-un plan general, prin care întreprinderi concurente au substituit, în mod conștient, riscurile concurenței cu o cooperare practică.

Instanța de fond a reținut că, prin decizia contestată, s-a concluzionat în mod corect că cea mai nocivă măsură, din punct de vedere concurențial, a reprezentat-o condiționarea participării la licitațiile organizate de clienți de excluderea sau neinvitarea concurentului *The Group*, respectiv refuzul coordonat de participare la licitațiile la care era invitat *The Group*, în cazul în care clientul decidea să nu dea curs solicitării întreprinderilor investigate și, în consecință, îl invita pe *The Group*. Această acțiune, conjugată cu celelalte, considerate măsurile complementare, a reprezentat un plan complex apt să determine limitarea sau împiedicarea accesului pe piață și, în ultimă instanță, chiar eliminarea de pe piață a concurentului vizat de respectivele acțiuni.

În ceea ce privește individualizarea sancțiunii, respectiv solicitarea *United Media Services* de reducere a amenzii contravenționale, în cuantum de 498 748 lei, instanța de fond nu a acceptat susținerile reclamantei potrivit cărora amenda contravențională trebuia aplicată nu prin raportare la cifra de afaceri, astfel cum aceasta era reflectată în bilanțul contabil, ci prin raportare exclusiv la valoarea comisioanelor încasată de agenția de media, care acționa în calitate de intermediar în relația dintre client și furnizorul de media.

Sub aspectul modalității de individualizare a sancțiunii aplicate *United Media Services*, instanța de fond a apreciat că, în decizia contestată, autoritatea de concurență a realizat o aplicare corespunzătoare atât a legislației principale, cât și a legislației secundare.

United Media Services a formulat recurs. Înalta Curte de Casație și Justiție a respins recursul, cu consecința menținerii deciziei Consiliului Concurenței, atât în privința faptei și vinovăției întreprinderii, cât și a amenzii aplicate.

O soluție asemănătoare a fost pronunțată de Înalta Curte de Justiție și Casație în **cazul Mediacom România SRL**, întreprindere căreia i s-a aplicat o amendă contravențională în cuantum de 1.328.727 lei.

Inițial, Curtea de Apel București a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamantă, din perspectiva cererii de anulare a deciziei Consiliului Concurenței, cât și de reducere a amenzii contravenționale. Mediacom România a declarat recurs, ce a fost respins ca nefundat de către Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv solicitarea întreprinderii privind administrarea probei cu expertiza contabilă.

Cazul United Media Services și Mediacom România reprezintă primele două cazuri soluționate definitiv de către Înalta Curte de Casație și Justiție în ceea ce privește contestarea Deciziei Consiliului Concurenței nr. 49/2014.

3.6. Studii de caz

Practici anticoncurențiale

Angajamentele Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța ²⁵

Consiliul Concurenței a declanșat în anul 2016 o investigație asupra comportamentului Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța (CN APM), pe piața serviciilor de închiriere a infrastructurii portuare, precum și pe piața serviciilor de administrare a infrastructurii de transport naval, ca urmare a plângerilor depuse de operatorii portuari.

În baza cadrului legal, CN APM a solicitat autorității de concurență intrarea în procedură de angajamente, în vederea eliminării îngrijorărilor concurențiale care au stat la baza declanșării investigației.

Analiza propunerii de angajamente formulate de CN APM, precum și a delimitării activităților desfășurate de aceasta din perspectiva caracterului dual, respectiv de autoritate publică, dar și de întreprindere, a condus la finalizarea investigației, în primul semestru al anului 2018:

- prin **acceptarea angajamentelor** care înlătură îngrijorările autorității de concurență din perspectiva abuzului de poziție dominantă al CN APM ca întreprindere;
- prin **închiderea investigației** în ceea ce privește posibilul comportament neconcurențial al CN APM ca autoritate publică.

Astfel, din perspectiva înlăturării îngrijorărilor concurențiale referitoare la abuzul de poziție dominantă a CN APM, prin decizie a Consiliului Concurenței, au fost acceptate – devenind obligatorii - angajamentele care vizează modalitatea de stabilire a:

- chiriei percepută operatorilor economici pentru închirierea terenurilor care fac parte din infrastructura portuară;
- clauzei de trafic anual de marfă/clauzei de performanță.

În ceea ce privește posibilul comportament neconcurențial al CN APM ca autoritate publică, care se referă la:

- neîndeplinirea de către CN APM a obligațiilor constând în asigurarea parametrilor optimi de funcționare a infrastructurii de transport naval,
- condiționarea emiterii de documente de lucru în port de acceptarea încheierii

²⁵Decizia poate fi consultată la adresa:

http://www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/decizii/servicii

contractelor de închiriere,

- elaborarea de proiecte privind dezvoltarea Portului Constanța, fără consultarea operatorilor economici.

Prin decizia mai sus menționată s-a reținut faptul că nu au fost identificate dovezi suficiente privind încălcarea prevederilor legale incidente, investigația fiind închisă iar plângerile respinse.

În prezent, angajamentele asumate de CN APM sunt în proces de monitorizare de către Consiliul Concurenței, pentru o perioadă de 2 ani, cu posibilitatea prelungirii cu încă un an.

Cazul Orange²⁶

Investigația a fost declanșată din oficiu în anul 2016 și a privit posibila încălcare a prevederilor naționale și comunitare de concurență de către Orange România SA, prin aplicarea unui tratament discriminatoriu și prin refuzul de a furniza pe piața plăților prin mesaje scurte prin intermediul telefonului mobil, respectiv pe piața mesajelor scurte publicitare prin intermediul telefonului mobil.

Toți operatorii de telefonie mobilă dețin, în paralel, resursele de numerotație aferente numerelor scurte. Pentru ca un beneficiar al serviciilor de transmitere mesaje prin intermediul numerelor scurte să poată transmite mesaje comerciale, atât pentru efectuarea de plăți, cât și pentru transmiterea de mesaje publicitare în rețelele de telefonie mobilă, este necesar să încheie un contract cu un integrator/agregator.

Integratorii sunt întreprinderi care intermediază transmiterea de mesaje comerciale între anumite companii beneficiare și clienții operatorilor de telefonie mobilă prin intermediul numerelor scurte. În acest sens, aceștia încheie contracte de acces cu toți operatorii de telefonie mobilă și asigură, mai departe, beneficiarilor accesul la pachete integrate de numere scurte în toate aceste rețele de telefonie mobilă.

Mesajele comerciale au ca obiect atât transmiterea de mesaje publicitare (ex. sunt puse la dispoziția clienților informații referitoare la produse sau servicii sau se facilitează participarea la campanii promoționale), cât și efectuarea de plăți (ex. descărcare jocuri, *televoting*, plată parcare, donații etc.).

Accesul la rețeaua Orange este indispensabil pentru integratori în vederea comercializării propriilor produse, întrucât Orange deține cel mai mare număr de utilizatori pe piața de telefonie mobilă, iar beneficiarii doresc să aibă acces la toți acești utilizatori.

Fapta anticoncurențială a constat într-un abuz de poziție dominantă al Orange, manifestat în perioada 08.02.2011-28.10.2015, prin limitarea accesului companiei Simplus Invest SRL la rețeaua sa de telefonie mobilă, blocându-i activitatea de transmitere a mesajelor comerciale

²⁶ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:
www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/servicii.

către/de către clienții Orange.

În urma analizei, Consiliul Concurenței a decis sancționarea Orange cu amendă în cuantum de aproximativ 65 milioane de lei (circa 14 milioane euro).

Consiliul Concurenței va informa Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații cu privire la disfuncționalitățile identificate în cadrul investigației pe piața analizată, în vederea analizei oportunității impunerii de măsuri ex-ante în acest domeniu de activitate.

Cazul Jovila²⁷

Consiliul Concurenței a declanșat în anul 2015, ca urmare a înregistrării unei plângeri, o investigație asupra comportamentului întreprinderii JOVILA CONSTRUCT SRL pe piața serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare din comuna Blejoi, județul Prahova, și a serviciilor conexe de întreținere a instalațiilor/rețelelor interioare de alimentare cu apă și de canalizare aparținând utilizatorilor.

Practica anticoncurențială constatată a fost folosirea în mod abuziv a poziției de monopol deținute pe piața serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat utilizatorilor operatori economici din comuna Blejoi, județul Prahova, prin condiționarea încheierii contractelor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare de acceptarea de către utilizatori a efectuării de către JOVILA CONSTRUCT SRL, pe cheltuiala utilizatorilor, prin laborator autorizat, a analizelor apei uzate evacuate. Astfel, JOVILA CONSTRUCT SRL a legat contractual serviciul de analize a apei uzate evacuate de serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, restricționând libertatea utilizatorilor de a alege laboratorul autorizat la care să efectueze analizele apei uzate. Prin practica de legare, JOVILA CONSTRUCT SRL a avut posibilitatea să majoreze substanțial tarifele pentru acest serviciu de efectuare analize apă uzată.

În acest caz, autoritatea de concurență a dispus:

- sancționarea întreprinderii JOVILA CONSTRUCT SRL, pentru încălcarea legislației naționale de concurență, începând cu data de 02.10.2006 până la data deciziei, cu amenda în cuantum de 239.127 lei (circa 51.000 eur);
- impunerea de măsuri corective comportamentale pentru întreprinderea JOVILA CONSTRUCT SRL, necesare pentru încetarea efectivă a încălcării, care să fie aduse la îndeplinire în termen de o lună de la comunicarea deciziei:
 - eliminarea clauzelor introduse în contractele de furnizare a serviciului

²⁷După publicare, decizia nr. 60 din 20.11.2018 va putea fi consultată la adresa:

<http://www.consiliulconcurentei.ro/ro/documente-oficiale/concurenta/decizii/decizii-dt.html>

public de alimentare cu apă și de canalizare și în acordurile de preluare a apelor uzate încheiate cu utilizatorii, prin care este restricționată libertatea utilizatorilor de a alege laboratorul autorizat care să efectueze analizele apelor uzate evacuate, în vederea îndeplinirii obligațiilor utilizatorilor prevăzute de legislația sectorului;

- informarea utilizatorilor referitor la libertatea acestora de a efectua analizele la apele uzate evacuate cu orice operator autorizat să presteze astfel de servicii;
- formularea de recomandări Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice – ANRSC, autoritatea de reglementare a serviciului public:
 - adoptarea de măsuri care să asigure implementarea principiilor de concurență pe piața serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare din comuna Blejoi, județul Prahova, potrivit atribuțiilor și competențelor ANRSC;
 - adoptarea de măsuri pentru monitorizarea modului de aplicare și respectare de către JOVILA CONSTRUCT SRL a legislației din domeniul serviciilor de utilități publice, a legislației specifice serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a reglementărilor emise în aplicarea acestora, în vederea promovării principiului privind protejarea intereselor utilizatorilor în raport cu operatorul, cu scopul prevenirii unor posibile practici abuzive din partea operatorului serviciului public;
 - adoptarea de măsuri care să asigure o eficientă delimitare a serviciului de utilitate publică, prestat în regim de monopol, de celelalte servicii, și să stimuleze, în acest fel, concurența pe piețele conexe serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în vederea promovării intereselor consumatorilor.

Investigația a fost inițiată în urma informațiilor primite în anul 2016 de către Consiliul Concurenței prin intermediul Platformei avertizărilor de concurență.

În cadrul investigației, autoritatea de concurență a identificat **două încălcări distincte** ale legislației naționale și comunitare de concurență.

Prima încălcare, săvârșită de 14 agenții de turism, a constat într-o înțelegere și/sau practică concertată privind coordonarea politicilor comerciale în materie de preț, în scopul impunerii unui nivel minim a prețului de vânzare către clienți pe piața comercializării produselor turistice și/sau pachetelor de servicii turistice prin agenții de turism din România. Durata încălcării a fost în perioada 03 iunie 2013 – 24 septembrie 2016.

Coordonarea politicilor comerciale în materie de preț și discount pentru produse turistice și/sau pachete de servicii turistice s-a realizat în scopul stopării scăderii prețurilor și, respectiv, creșterii prețurilor respective, inclusiv printr-un schimb de informații sensibile din punct de vedere concurențial, de natură a facilita coordonarea comportamentului pe piață.

Înțelegerea a fost pusă în practică prin:

- impunerea în mod direct a unui nivel minim a prețului de vânzare către clienți;
- limitarea sau eliminarea campaniilor promoționale ale anumitor întreprinderi concurente, prin care taxele de aeroport aferente biletelor de avion pentru zborurile tip *charter* erau reduse sau oferite chiar cu titlu de gratuitate consumatorului/turistului;
- limitarea și/sau împărțirea numărului de locuri în avioanele contractate pentru zborurile de tip charter în vederea impunerii și menținerii ulterioare a unui nivel minim a prețului de vânzare către clienți.

CHRISTIAN'76 TOUR S.R.L. a aplicat la programul de clemență, aducând dovezi privind existența faptelor anticoncurențiale, și a primit imunitate la amendă.

De asemenea, companiile AEROTRAVEL S.R.L., EXIMTUR S.R.L., FIBULA AIR TRAVEL S.R.L., NOVA TRAVEL S.R.L., PARALELA 45 TURISM S.R.L., PROMPT SERVICE TRAVEL COMPANY S.R.L., REZEDA WORLD TRAVEL S.R.L., TEZ TOUR S.R.L., TOURING EUROPABUS ROMANIA S.R.L. și-au recunoscut în integralitate fapta anticoncurențială, beneficiind de reducerea amenzii.

Pentru această faptă, Consiliul Concurenței a aplicat o amendă totală de 12,8 milioane lei (aproximativ 2,7 mil. euro) pentru cele 14 agenții de turism.

Analiza va continua privind posibilul comportament anticoncurențial al TAROM S.A. la săvârșirea faptei anticoncurențiale.

A doua încălcare a legislației naționale și comunitare de concurență, săvârșită de Patronatul

²⁸ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/servicii.

Asociația Națională a Agențiilor de Turism (ANAT), a costat în impunerea practicării unui preț minim membrilor asociației. Cu alte cuvinte, ANAT a interzis membrilor săi care operau ca revânzători pentru produse turistice și/sau pachete de servicii turistice, să acorde clienților reduceri sub forma cedării unei părți din comisioanele ce le reveneau de la companiile (tur-operatorii) care ofereau acele produse/pachete turistice. Durata totală a încălcării a fost cuprinsă în perioada 13 septembrie 2012 – 13 aprilie 2016.

Toate discuțiile și demersurile de la nivelul asociației în scopul interzicerii cedării de comision au urmărit, în principal:

- stoparea strategiilor comerciale prin care se acordau reduceri consumatorilor finali;
- stoparea ofertelor unor tur-operatori care promovau oferte competitive, în favoarea consumatorului final.

Au existat și alte măsuri, de natură să sancționeze în mod direct posibilele abateri (de exemplu, avertisment/excluderea din asociație, având ca efect interzicerea accesului în cadrul târgurilor de turism). Astfel, s-a impus întreprinderilor membre un anumit comportament pe piață, fără ca acestea să își mai stabilească propria politică comercială și fără să participe, în totalitatea lor, la procesul decizional din cadrul asociației.

ANAT și-a **recunoscut în integralitate fapta anticoncurențială**, beneficiind de reducerea amenzii.

Pentru această faptă, Consiliul Concurenței a aplicat ANAT o amendă de circa 53.000 lei (aproximativ 11.400 euro).

Investigația a fost declanșată din oficiu la începutul anului 2017, având ca obiect posibilul comportament anticoncurențial al **Societății Naționale de Medicina Familiei/Medicină Generală**³⁰, în investigație fiind incluse și organizațiile județene de tip asociativ, membre ale acestora și **Federația Națională a Patronatelor Medicilor de familie**³¹, inclusiv filialele județene și patronatele județene afiliate acestora, pe piața serviciilor medicale necontractate cu terți, plătite direct de consumatorii din România.

În cazul investigat, piața relevantă a serviciului/serviciilor este dată de totalitatea serviciilor medicale necontractate cu terți, plătite direct de către consumatori. Activitățile de prestare a serviciilor medicale necontractate cu terți, plătite direct de către consumatori, sunt desfășurate pe întreg teritoriul României și sunt evidențiate în cadrul documentelor încheiate de părțile implicate. Aceste activități pot fi grupate, astfel:

- onorarii consultații;
- eliberare documente pentru asigurați;
- consultații și documente la solicitarea autorităților;
- tratamente (altele decât cele recomandate de medicul de familie);
- analize medicale și/sau activități conexe actului medical.

Din punct de vedere al dimensiunii geografice, piața relevantă a fost definită, ca reprezentând aria geografică delimitată de raza administrativ-teritorială (localitate/județ) în care își desfășoară activitatea medicii de familie/cabinetele de medicina familiei – întreprinderi membre ale asociațiilor de întreprinderi organizate ca filială/ patronat/ organizație de tip asociativ, la nivel județean, afiliate SNMF și FNPMF.

În perioada analizată **2010 – 2017**, au fost identificate la părțile implicate, înscrisuri cuprinzând liste cu *tarife/tarife minimale* pentru servicii medicale necontractate cu terți, plătite direct de către consumatori.

Prin deciziile luate, asociațiile de întreprinderi SNMF și FNPMF, precum și asociațiile de întreprinderi organizate ca filială/patronat/organizație de tip asociativ la nivel județean – afiliate SNMF și FNPMF, respectiv: Asociația Medicilor de medicină de familie/medicină generală Alba, Asociația Patronatul medicilor de familie Galați, Patronatul medicilor de familie Neamț, Asociația medicilor de familie Satu Mare, Asociația medicilor de familie Sălaj, Patronatul medicilor de familie Teleorman, Societatea națională de medicina familiei-filiala Teleorman, au încălcat legislația de concurență.

²⁹ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

<http://www.consiliulconcurentei.ro/ro/documente-oficiale/concurenta/decizii/decizii-dt.html>

³⁰ Denumită în continuare *SNMF*.

³¹ Denumită în continuare *FNPMF*.

Din punct de vedere al duratei, faptele se încadrează în categoria:

- încălcărilor de lungă durată (peste 5 ani – SNMF, FNPMF, Asociația Medicilor de medicină de familie/medicină generală Alba, Asociația Patronatul medicilor de familie Galați, Patronatul medicilor de familie Neamț, Asociația medicilor de familie Sălaj, Patronatul medicilor de familie Teleorman, Societatea națională de medicina familiei-filiala Teleorman;
- încălcărilor de durată medie (de la 1 an la 5 ani - Asociația medicilor de familie Satu Mare.

FNPMF a **recunoscut** săvârșirea faptelor anticoncurențiale, beneficiind de diminuarea nivelului de bază al amenzii conform legii.

Toate asociațiile enumerate anterior au fost sancționate cu o amendă cumulată de circa 12.000 euro.

Cazul asigurărilor RCA³²

Investigația a fost declanșată din oficiu și a avut ca obiect posibilă încălcare a legislației naționale și comunitare de concurență de către Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România (UNSAR), Media Xprim SRL, societățile de asigurare membre ale UNSAR, precum și alte societăți de asigurare participante la **schimbul de informații sensibile din punct de vedere comercial**.

Schimbul de informații de pe piața serviciilor de asigurare avea ca obiect:

- (i) un număr de aproximativ **80 de indicatori structurați** în trei mari categorii: *indicatori tehnici, indicatori financiari* și indicatori privind *valoarea rezervelor* societăților de asigurare;
 - (ii) intențiile viitoare de **creștere a tarifelor RCA** exprimate cu prilejul unor întâlniri ale Secțiunii de asigurări auto din cadrul UNSAR și prin anunțuri în presă.
- (i) Schimbul de informații din cadrul UNSAR cu privire la *indicatorii legați de activitatea de asigurare* a avut loc în perioada 2007 – sem. I 2014, accesul membrilor (societăți de asigurare) realizându-se pe bază de *user-name* și parolă. Informațiile erau disponibile cu o frecvență trimestrială, într-o formă individualizată (pe societăți de asigurare și pe clase de asigurare).

În cazul Media Xprim, informațiile au fost publicate în perioada 2003 – sem. I 2015 și aveau scopul de a oferi o imagine de ansamblu asupra industriei asigurărilor. Media Xprim, prin intermediul revistei Insurance Profile și al platformei Insurance Profile Interactiv, publica un număr restrâns de indicatori tehnici³³ și o serie de indicatori

³² După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurenta/decizii/servicii.

³³ Comparativ cu cei disponibili în cadrul UNSAR.

financiari³⁴. Informațiile erau disponibile publicului larg contra cost, într-o formă individualizată și cu o frecvență trimestrială.

(ii) Pe fondul schimbului extins de informații derulat pe piața serviciilor de asigurare, 9 societăți autorizate să practice asigurări RCA, membre ale UNSAR, s-au angajat într-o practică concertată anticoncurențială, facilitată de asociația profesională, ce a avut ca scop majorarea primelor aferente polițelor RCA. Practica concertată s-a manifestat printr-un *schimb de intenții viitoare de creștere a tarifelor RCA* exprimate cu prilejul unor întâlniri ale Secțiunii de asigurări auto din cadrul UNSAR și prin anunțuri în presă. Aceasta a avut loc în perioada 18.10.2012 – 18.11.2016 și a redus substanțial concurența între asigurătorii autorizați să încheie polițe RCA.

Părțile implicate au fost: Allianz, Asiom, Astra, Carpatica, Euroins, Generali, Groupama, Omniasig și Uniqa. Două dintre societățile participante la practica concertată au intrat în faliment: Astra, în anul 2016, și Carpatica, în anul 2017.

Segmentul de piață afectat de practica concertată a fost cel al asigurărilor RCA. Acest segment de piață are următoarele caracteristici: cererea este inelastică în funcție de preț (prima de asigurare), numărul concurenților este restrâns, există bariere ridicate la intrare, competitorii interacționează frecvent între ei, există o transparență ridicată pe segmentul de piață, cererea este în creștere, nu este un segment de piață inovativ, produsele de asigurare sunt omogene, consumatorii nu au putere de negociere.

Pe lângă analiza documentelor de la dosarul cazului, echipa de investigație a folosit testul *Panzar-Rosse* pentru a determina corelația dintre gradul de concurență de pe segmentele de piață asigurări generale și asigurări RCA și comportamentul societăților de asigurare. Rezultatele obținute în urma aplicării au întărit ipoteza conform căreia comportamentul coluziv al societăților din grupul suspect (societățile membre UNSAR autorizate să practice RCA) nu poate exclus din conduita acestora pe piață.

În cadrul investigației, societatea **Euroins a recunoscut** în integralitate fapta anticoncurențială și a furnizat Consiliului Concurenței, în cadrul **procedurii de clemență**, o serie de documente și informații ce au avut o contribuție semnificativă la probarea acesteia. Prin urmare, societatea a beneficiat de o reducere a amenzii.

În urma acestei investigații, Consiliul Concurenței a constatat încălcarea reglementărilor naționale și europene din domeniul concurenței de către UNSAR, Allianz - Țiriac Asigurări SA, Asigurarea Românească - Asiom Vienna Insurance Group SA, Societatea Asigurare-Reasigurare Astra Asigurări SA, Carpatica Asig SA, Euroins România Asigurare-Reasigurare SA, Generali România Asigurare Reasigurare SA, Groupama Asigurări SA, Omniasig Vienna Insurance Group SA și Uniqa Asigurări SA și a decis sancționarea acestora. Valoarea totală a **amenzilor a fost de 246.739.197 lei (aproximativ 53 milioane euro)**.

În ceea ce privește Media Xprimm și celelalte societăți de asigurare investigate care fie nu

³⁴ Care nu erau disponibili în cadrul UNSAR.

au fost membre UNSAR, fie nu au fost autorizate să încheie asigurări RCA, Consiliul Concurenței a decis închiderea investigației.

În urma acestei investigații, autoritatea de concurență a formulat următoarele **recomandări**:

- eliminarea de către Autoritatea de Supraveghere Financiară din reglementările în domeniu a prevederilor prin care se instituie obligația practicării aceluiași preț la polița RCA indiferent de canalul de distribuție.
- menținerea mecanismului de *black box* pentru schimbul de informații pe piața asigurărilor.

Comerțul cu amănuntul de produse alimentare³⁵

Investigația inițiată din oficiu în anul 2014 a vizat o posibilă înțelegere verticală între întreprinderile care desfășoară activități de comercializare en-detail de produse de consum curent - retaileri și o parte din furnizorii acestor produse, prin **stabilirea prețurilor de revânzare**.

Ca urmare a investigației efectuate, s-a constatat că, pe parcursul perioadei 2010-2016, între fiecare dintre Auchan Romania SA, Carrefour România SA și Romania Hypermarche (Cora) SA, comercianți de produse de consum curent preponderent alimentare, și 4 furnizori ai acestora, respectiv Star Foods EM SRL, Quadrant-Amroq Beverages SRL (Pepsi), Strauss România SRL și Nelson Prod SRL s-au încheiat înțelegeri anticoncurențiale/practici concertate, prin care aceștia și-au restricționat comportamentul pe piață și au stabilit, de comun acord, **nivele minime sau fixe ale prețurilor de vânzare către consumatorii finali**.

Restricționarea prețurilor de vânzare s-a realizat în cadrul unor acțiuni promoționale derulate la rafturile retailerilor și prin intermediul unor documente contractuale încheiate între retaileri și furnizori sau prin intermediul unor documente de corespondență încheiate în baza unor prevederi contractuale. Formularele de promoții erau transmise de retaileri furnizorilor pentru confirmarea activităților promoționale desfășurate pentru produsele furnizorilor în cadrul magazinelor.

Concret, furnizorul transmitea către retailer ca, pe perioada promoției realizată în magazinele retailerului, produsul livrat de furnizor **să nu fie vândut la un preț mai mic decât un anumit nivel sau să fie vândut la un anumit preț fix**. Astfel, au fost situații în care furnizorul înscria în cadrul formularului chiar prețul la care produsul ar trebui vândut de retailer către clienții săi.

Menținerea prețurilor la un nivel artificial aduce prejudicii concurenței și, implicit, consumatorului final.

În urma investigației a fost constatată atât încălcarea regulilor naționale, cât și a regulilor

³⁵ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

europene de concurență, pentru fixarea prețurilor de revânzare (de raft) în cadrul promoțiilor desfășurate de retaileri.

Consiliul Concurenței a sancționat cele șapte companii active pe piața comercializării produselor alimentare din România (3 retaileri și 4 furnizori ai acestora) cu **amenzi în valoare totală de 87.713.336 lei** (aproximativ 18,8 milioane euro).

Carrefour România SA a luat decizia să **recunoască fapta constatată** de Consiliul Concurenței și a beneficiat în acest fel de o reducere a amenzii.

Celule STEM³⁶

Investigația a fost declanșată în anul 2015, în urma plângerii unui furnizor de servicii de prelevare, procesare și stocare de celule stem, împotriva unor furnizori de servicii medicale spitalicești de maternitate și a unor furnizori de servicii de prelevare, procesare și stocare de celule stem din sângele cordonului ombilical, precum și a țesutului de cordon ombilical.

Plângerea a vizat un posibil abuz de poziție dominantă de către maternități și/sau o înțelegere verticală între maternități și furnizorii agreeți în vederea eliminării de pe piața relevantă a concurenților direcți sau potențiali, ai furnizorilor agreeți.

În urma investigației, s-a constatat că a fost afectată concurența între băncile de celule stem prin limitarea posibilităților de intrare în maternități a altor bănci concurente, în afara celor partenere.

Fiecare maternitate avea o relație contractuală de exclusivitate cu o bancă de celule stem spre care își îndruma pacientele. În cazul în care pacientele optau pentru banca agreeată, serviciile de recoltare de sânge sau țesut din cordonul obilical erau gratuite. În cazul în care optau pentru altă bancă, trebuiau să plătească un tarif stabilit între maternitate și banca agreeată.

În aceste condiții, pacientelor li s-a redus accesul la o altă sursă alternativă de furnizare de servicii stem în funcție de calitatea și prețul acesteia, iar costul final plătit de paciente era mult mai mare dacă nu alegea banca agreeată de maternitate.

Nivelul ridicat al taxei de recoltare sânge/țesut de cordon ombilical aplicată pacientelor care optau pentru băncile non partenere s-a reflectat în numărul foarte mic de paciente care au ales aceste bănci.

Consiliul Concurenței a sancționat 5 centre medicale (Medicover Hospitals, Med Life, Arcadia Hospital, Genesys Medical Clinic și Rur Medical) și 2 bănci de celule stem (Stem Sure Solutions și CBC Laboratories) pentru încheierea unor înțelegeri anticoncurențiale verticale pe piața serviciilor medicale furnizate de maternități private. Valoarea totală a amenzilor a fost de

³⁶ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

1.225.877 lei (263.431 euro). Toate companiile implicate au recunoscut încălcarea legii concurenței și au beneficiat de reduceri ale amenzilor.

Totodată, în urma investigației, Consiliul Concurenței a făcut serie de recomandări atât maternităților private, cât și băncilor de celule stem. Astfel:

- maternitatea trebuie să stabilească relații cu pacienta - în ceea ce privește recoltarea de sânge/țesut, fără nicio influență a vreunei bănci de celule stem. Noile relații ar trebui să conducă atât la o revizuire a modului de stabilire a tarifului practicat de maternitate pentru serviciul de recoltare sânge/țesut prestat pacientei, cât și la o concurență reală între băncile de celule stem, bazată pe calitatea serviciilor prestate și prețurile practicate, iar nu pe intervențiile făcute pe lângă maternitate.

Tarifele solicitate de către maternitate ar trebui să fie cunoscute în mod real de către pacientele sale, ca tarife percepute pentru serviciile proprii prestate clienților, la fel ca și în cazul celorlalte tarife aferente serviciilor medicale prestate de maternitate.

- băncile de celule stem, acestea trebuie să aibă o relație cu pacienta în ceea ce privește activitatea de prelevare, procesare și stocare de celule stem; alegerea băncii de celule stem în vederea depozitării materialului biologic recoltat ar trebui lăsată la latitudinea pacientei, iar nu determinată/ influențată de către maternitate, ca urmare a intervențiilor făcute de către băncile de celule stem pe lângă maternități.

Concentrări economice

Produse farmaceutice³⁷

Operațiunea de concentrare economică a fost realizată de către **Glebi Holdings PLC**, prin preluarea controlului unic direct asupra **A&D Pharma Holdings**.

Operațiunea de concentrare economică a condus la suprapuneri pe orizontală în ceea ce privește activitățile de:

- comerț cu amănuntul de produse farmaceutice și parafarmaceutice (farmaciile Arta, respectiv Punkt și Sensiblu);
- comerț cu ridicata de produse farmaceutice și parafarmaceutice;
- prestare de servicii de marketing, chirii și utilități pentru spații închiriate.

Piețele relevante au fost definite după cum urmează:

- piața comerțului cu amănuntul de produse farmaceutice și parafarmaceutice delimitată de o rază de 3 km în jurul fiecăreia dintre farmaciile achiziționate;
- piața comercializării cu ridicata de produse farmaceutice și parafarmaceutice, având dimensiune națională.

În ceea ce privește activitățile de prestare de servicii de marketing, chirii și utilități pentru spații închiriate, definiția pieței relevante a fost lăsată deschisă, având în vedere ponderea redusă a acestei activități, atât în cifra de afaceri a achizitorului, cât și în cea a achiziționatului.

Deși piața comercializării cu ridicata de produse farmaceutice și parafarmaceutice este o piață afectată, exista o probabilitate scăzută de apariție a unor probleme de concurență ca urmare a tranzacției.

Operațiunea de concentrare economică a ridicat îngrijorări concurențiale pe piața comercializării cu amănuntul de produse farmaceutice și parafarmaceutice: 21 de piețe relevante afectate, situate în București și Timișoara. Pentru a înlătura îngrijorările de natură concurențială, Glebi Holdings PLC a formulat angajamente structurale: cesionarea a 18 farmacii Arta, care determină suprapuneri în cele 21 de piețe relevante afectate. Angajamentele vor fi duse la îndeplinire până cel târziu 11.04.2019. Prin angajamentele propuse, realizarea operațiunii de concentrare economică nu a mai ridicat obstacole semnificative în calea concurenței efective, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante pe piețele relevante identificate.

Ca urmare a analizei propunerii Glebi privind cumpărătorul adecvat pentru activitățile

³⁷ Decizia nr. 18/2019 poate fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

cesionate, Consiliul Concurenței a aprobat Grupul Perfect Care ca fiind cumpărător adecvat.

Dat fiind faptul că achiziția celor 18 farmacii Arta supuse cesionării a condus la crearea unei noi operațiuni de concentrare economică notificabilă, Grupul Perfect Care a înaintat autorității de concurență formularul de notificare a concentrării economice realizate prin dobândirea de către Perfect Care Distribution SRL, dl. Mihnea Mihalache și Farmacia Perfect Care SRL a controlului unic asupra societăților Panpharma Med SRL, Iezer Farm SRL, Fastpharm SRL și York Farm SRL. În urma analizei noii operațiuni de concentrare economică, s-a constatat că tranzacția nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia, neconducând la crearea sau consolidarea unei poziții dominante pe piețele relevante definite.

Producție și comercializare de produse lactate³⁸

Operațiunea de concentrare economică a constat în preluarea controlului unic de către **Unilever South Central Europe SA (USCE)** asupra **Betty Ice SRL (Betty Ice)**.

Analiza efectuată a condus la identificarea unor îngrijorări concurențiale pe piața producției și comercializării înghețatei impuls, pe segmentul comerțului tradițional. Principalele îngrijorări concurențiale pe piața națională a producției și comercializării de înghețată impuls (de ex., la cornet, vafă, băț), prin comerțul tradițional, ca urmare a preluării Betty Ice de către USCE, au fost:

- operațiunea de concentrare economică analizată ar fi condus la crearea unei poziții dominante pe această piață, prin cumularea cotelor de piață ale primilor doi concurenți, în funcție de valoarea vânzărilor;
- în urma punerii în practică a operațiunii notificate, la nivelul magazinelor din comerțul tradițional, ar fi putut apărea un efect de închidere a pieței pentru ceilalți competitori pe acest segment, prin suprapunerea vitrinelor frigorifice aparținând Betty Ice și Unilever în aceleași locații, datorită în principal spațiului limitat aflat la dispoziția acestor comercianți.

În vederea înlăturării oricăror îngrijorări concurențiale pe piața națională a producției și comercializării de înghețată impuls prin comerțul tradițional, USCE a angajamente privitoare la operațiunea notificată. Aceste angajamente au devenit condiții obligatorii în sarcina USCE, prin decizia Consiliului Concurenței.

Angajamentele asumate de USCE au constat în retragerea unui număr de 4.450 de vitrine frigorifice amplasate în spațiile partenerilor USCE sau Betty Ice din segmentul comerțului tradițional.

³⁸ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

Selectarea vitrinelor obiect al retragerii va fi realizată de către părți prin raportarea la rețeaua națională de vitrine a acestora, angajamentul vizând vitrine frigorifice active.

USCE și-a asumat că, pentru o perioadă de două sezoane de înghețată (respectiv sezonul anului 2019 și sezonul anului 2020), nu va instala alte vitrine frigorifice în locațiile de unde a fost înlăturată o vitrină frigorifică ca urmare a acestui angajament, fără ca acest aspect să echivaleze cu faptul că USCE nu va putea instala în alte locații de pe teritoriul României vitrinele frigorifice retrase de la partenerii din comerțul tradițional afectați de această măsură.

USCE a anticipat că implementarea angajamentului propus va necesita:

- identificarea locațiilor în care există vitrine frigorifice USCE sau Betty Ice;
- identificarea vitrinelor frigorifice care vor fi retrase din piață;
- informarea partenerului comercial relevant că Unilever a decis retragerea unei sau unor vitrine;
- retragerea efectivă a vitrinelor frigorifice selectate.

USCE a estimat că retragerea numărului de vitrine frigorifice menționat mai sus va putea fi realizată până la data de 30 aprilie 2019.

În anumite situații, în care o tranzacție crează suspiciuni privind posibila afectare a concurenței pe anumite piețe, asumarea unor angajamente de către părțile implicate poate fi o soluție pentru asigurarea menținerii unui mediu concurențial normal.

Producerea și comercializarea de cărămizi și blocuri ceramice

Operațiunea de concentrare economică a fost notificată autorității de concurență în octombrie 2017 și urma să se realizeze prin dobândirea controlului unic direct de către Wienerberger Sisteme de Cărămizi SRL (în continuare Wienerberger România), întreprindere membră a Grupului Wienerberger, asupra Brikston Construction Solutions SA (în continuare Brikston).

La momentul analizării concentrării economice notificate, pe piața producerii și comercializării de cărămizi și blocuri ceramice din România, activau șapte producători mai importanți, respectiv: Wienerberger România, Brikston, Cemacon SA, Soceram SA, Siceram SA, Macofil SA și Euro Poroton SA. În România, Wienerberger România deținea patru unități de producție, Cemacon SA deținea două unități de producție, iar ceilalți producători dețineau câte o unitate de producție. Pe această piață mai activa un număr redus de producători mici și, totodată, erau prezente importuri și achiziții intracomunitare.

În urma analizei realizate în prima fază a procedurii, Consiliul Concurenței a ajuns la concluzia că operațiunea notificată conducea la crearea unei poziții dominante pe piața producerii și comercializării de cărămizi și blocuri ceramice din România, piață pe care erau

prezente atât Wienerberger România, cât și Brikston.

Având în vedere că operațiunea de concentrare economică propusă prezenta îndoieli serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurențial normal și acestea nu au putut fi înlăturate prin angajamentele propuse de Wienerberger România, în luna mai 2018, Consiliul Concurenței a decis deschiderea unei investigații și, astfel, intrarea în faza a doua a procedurii. În iulie 2018, procedura în fața Consiliului Concurenței a încetat, ca urmare a **renunțării părților la tranzacția propusă** și notificată autorității de concurență.

La finalul anului 2018, controlul asupra întreprinderii Brikston a fost preluat de Leier Rom SRL, întreprindere membră a Grupului Leier. Leier Rom SRL produce în România produse din beton și comercializează materiale și elemente prefabricate pentru construcții realizate în unitățile de producție ale Grupului din afara țării.

Comerțul cu amănuntul de produse de larg consum³⁹

concentrare economică pusă în aplicare fără notificare și autorizare

În urma unei investigații declanșate din oficiu în anul 2017, Consiliul Concurenței a constatat încălcarea legislației naționale de concurență, prin punerea în aplicare a unei concentrări economice, înainte de notificare și înainte de a fi declarată compatibilă cu un mediu concurențial normal, printr-o decizie adoptată de Consiliul Concurenței.

Operațiunea de concentrare economică a vizat preluarea unor active necorporale aparținând Etnodiva Design SRL de către Corsar Online SRL, respectiv respectiv trei domenii de internet care au ca obiect de activitate „magazin virtual cu amănuntul (online)”. Activele necorporale sunt magazinele online www.marketonline.ro, www.mediadot.ro și www.azerty.ro. Prin intermediul activelor preluate sunt comercializate produse nealimentare, în special produse din categoriile IT, comunicații, electronice și electrocasnice.

Corsar Online SRL avea obligația de a notifica autorității de concurență operațiunea de concentrare economică, înainte de a fi pusă în practică, obligație ce nu a fost respectată.

În acest caz, Consiliul Concurenței a sancționat Corsar Online SRL cu **o amendă în valoare de circa 1,6 milioane lei** (aproximativ 345.000 euro).

Totodată, în cadrul investigației, a fost analizată și compatibilitatea operațiunii cu un mediu concurențial normal. În urma analizei, Consiliul Concurenței a constatat că operațiunea de concentrare economică este **compatibilă cu mediul concurențial** și nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante pe piețele relevante identificate (piața comerțului cu amănuntul de produse de larg consum, altele decât cele alimentare, comercializate prin magazine de comerț online, pe teritoriul României).

³⁹ După publicare, decizia va putea fi consultată la adresa:

www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

Investigații sectoriale

Sectorul gazelor naturale din România⁴⁰

Consiliul Concurenței a finalizat, în ultimul trimestru al anului 2018, investigația sectorială privind sectorul gazelor naturale din România, în urma încheierii procedurii de consultare publică.

Investigația asupra sectorului gazelor naturale reprezintă cel de-al doilea demers de această natură și amplasare a autorității de concurență, axat asupra unuia din sectoarele cheie ale economiei naționale, după investigația ce a vizat sectorul energiei electrice.

Echipa de caz a avut sarcina dificilă de a realiza o analiză complexă, care a luat în considerare atât implicațiile majore pe care sectorul gazelor naturale le are asupra altor activități economice, dar și faptul că sectorul gazelor naturale include o serie de paliere distincte, de la exploatarea și producția gazelor, la transportul și înmagazinarea acestora și până la furnizarea și distribuția gazelor naturale, fiecare palier având particularitățile sale.

În plus, investigația a fost îngreunată și de faptul că în perioada derulării acesteia, sectorul gazelor naturale din România a fost caracterizat de un proces continuu de reformă, fiind ajustat atât cadrul de reglementare primar, cât și cel secundar.

Raportul investigației sectoriale a fost comunicat autorităților relevante, respectiv Ministerului Energiei și Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, și a fost supus consultării publice spre jumătatea anului 2018, Consiliul Concurenței preluând câteva din observațiile transmise de unii participanți la piață.

Raportul investigației sectoriale debutează cu o trecere în revistă a cadrului de reglementare a sectorului gazelor naturale, atât la nivel comunitar, cât și la nivel național, urmată de o scurtă incursiune în zona teoriei microeconomice aplicabilă piețelor de energie, dar și de o prezentare a evoluției din ultimii ani a sectorului gazelor naturale din România.

Sursele de aprovizionare cu gaze naturale, respectiv din producție internă și din import, dar și activitatea de furnizare a gazelor naturale atât pe piața angro cât și pe piața cu amănuntul, sunt analizate pe larg, în capitole distincte, în timp ce transportul, distribuția și înmagazinarea gazelor naturale sunt prezentate într-o manieră mai sintetică, având în vedere ca sunt activități cu caracter de monopol natural. Un capitol care evidențiază transformările survenite pe piața gazelor de-a lungul procesului de tranziție este cel privind impactul reglementărilor asupra piețelor concurențiale de gaze naturale din România.

Raportul de investigație se încheie cu o serie de concluzii privind evoluția și situația sectorului gazelor naturale din România, dar și cu o serie de recomandări menite a menține și stimula un mediu concurențial în acest sector economic esențial. O parte din recomandările

⁴⁰ Raportul investigației va putea fi consultat la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/publicatii/rapoarte-diverse.

autorității de concurență au fost preluate (complet sau parțial) de către autoritățile relevante, atât prin modificarea legislației primare, cât și prin reglementări secundare emise de autoritatea de reglementare în domeniu.

În plus, dată fiind importanța deosebită a sectorului gazelor naturale, atât din perspectivă socială, cât și economică, coroborată cu evoluțiile semnificative pe care acest sector continuă să le înregistreze din punct de vedere al cadrului normativ, Consiliul Concurenței își propune **să continue monitorizarea** atentă a sectorului gazelor naturale din România și să își exercite toate prerogativele în vedere menținerii unui mediu concurențial pe piețele din acest sector.

Exploatarea resurselor de ape minerale⁴¹

Declanșată în anul 2016, scopul investigației sectoriale a fost corecta înțelegere a funcționării acestui sector, în vederea fundamentării unor soluții de îmbunătățire a mecanismelor de piață.

În urma analizei, **principalele concluzii** ale autorității de concurență au fost următoarele:

- Procedura greoaie de acordare a licențelor de exploatare și perioada foarte mare de timp pentru aprobarea acestora reprezintă o problemă majoră, care provoacă dificultăți în activitatea de valorificare a resurselor de ape minerale naturale.
- Operatorii nu participă la licitațiile organizate de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM) pentru obținerea licenței de explorare pentru anumite perimetre, deși majoritatea actorilor de pe piața îmbutelierii au invocat dificultatea accesului direct la resursă ca fiind principalul obstacol în fața dezvoltării industriei apelor minerale naturale.
- Licențele de exploatare se acordă pentru o perioadă de 20 de ani, cu posibilitate de prelungire pe perioade succesive de 5 ani, fără a se preciza de câte ori se poate prelungi.
- Piața exploatarea resurselor de ape minerale naturale din România se caracterizează prin existența unui sistem dual de acces al îmbuteliatorilor la resursele naturale: în mod direct, în baza unei licențe de exploatare de la ANRM, sau în baza unui contract comercial încheiat cu Societatea Națională a Apelor Minerale SA (SNAM), în calitate de titulară a licențelor de exploatare. Specific acestei piețe este faptul că pentru o sursă de apă minerală naturală se poate încheia contract de vânzare-cumpărare cu un singur îmbuteliator.
- Cea mai mare parte a pieței de exploatare a apelor minerale, cea pe care operează SNAM, este reglementată, în timp ce restul pieței, pe care activează operatorii privați, funcționează după caracteristicile unei piețe concurențiale.

⁴¹ Raportul investigației poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/publicatii/rapoarte-diverse.

Având în vedere cele de mai sus, **recomandările autorității de concurență** au fost următoarele:

- În ceea ce privește **arhitectura sectorului** exploatarea apelor minerale naturale din România:
 - luarea în considerare de către autoritățile statului a dereglementării parțiale a sectorului exploatarea apelor minerale din România, în ceea ce privește formarea prețurilor practicate de întreprinderea de stat SNAM (stabilirea, printr-o procedură clară și transparentă, a unui nivel maximal al prețului practicat de SNAM, până la care să fie posibilă o negociere cu fiecare îmbuteliator în parte);
 - realizarea, la momentul procesului de relicențiere, a unei analize aprofundate de către ANRM cu privire la fiecare licență/perimetru de exploatare în parte, în vederea deschiderii pieței și a asigurării unei exploatare cât mai cuprinzătoare a acestei resurse.
- În ceea ce privește problematica **procedurilor și licitațiilor organizate de ANRM**:
 - limitarea licenței de exploatare (în marja de 40-50 ani întâlnită în majoritatea țărilor europene);
 - acordarea licenței de exploatare a apelor minerale naturale (sub forma contractului de concesiune) direct de către ANRM și intrarea în vigoare a acesteia de la acel moment;
 - simplificarea, de către ANRM, pe cât posibil, a traseului procedural necesar a fi parcurs de către întreprinderi pentru participarea la licitațiile organizate.

Comerțul on-line, componenta referitoare la strategiile de marketing⁴²

Autoritatea de concurență a analizat, prin intermediul unei investigații sectoriale declanșate în anul 2016, **impactul dezvoltării comerțului online asupra mediului concurențial, prin prisma strategiilor de marketing (în special a celor privind prețul) adoptate de companiile active pe acest segment**, acesta fiind obiectivul general propus.

În cadrul investigației, au fost transmise solicitări de informații către cei mai importanți retaileri online activi pe componenta electro-IT.

De asemenea, au fost realizate 3 studii de caz⁴³, privind cunoașterea modului de formare a prețului. Metodologiile utilizate în cadrul studiilor au fost diferite însă analizele realizate au condus la aceleași concluzii, acest aspect fiind de natură a certifica validitatea observațiilor.

Pe baza informațiilor procesate, au fost formulate o serie de concluzii, în special, privind:

⁴² Raportul investigației poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/publicatii/rapoarte-diverse.

⁴³ În denumirea atribuită fiecărui studiu figurează anul în care a avut loc cea mai importantă campanie de reduceri (*Black Friday*) pentru care au fost procesate date.

- **Structura, caracteristicile și dinamica sectorului comerțului electronic**

Comerțul electronic este unul din segmentele economice caracterizate de ritmuri de creștere importante, iar condițiile structurale, tehnice și comportamentale specifice impun noi abordări în aplicarea politicii de concurență.

Analiza s-a axat, în special, pe segmentul electro-IT, urmărind principalii jucători activi pe acest tip de vânzări și modelele de business dezvoltate de aceștia.

Sectorul comerțului electronic, în special în ceea ce privește segmentul electro-IT, prezintă caracteristici de tip *oligopol*, fiind alcătuită dintr-un nucleu al jucătorilor relevanți (în care liderul deține o poziție semnificativă pe anumite segmente, fiind detașat față de următorii concurenți) și o categorie a comercianților ce dețin cote de piață ne semnificative și care întâmpină bariere de dezvoltare specifice semnificative.

Există o tendință de concentrare a acestui sector, contrabalansată de tendința de deschidere (pe termen mediu/lung), pe fondul intensificării presiunii concurențiale exercitate de anumiți jucători importanți din afara țării. În aceste condiții, este probabil ca barierele de dezvoltare să crească iar decalajele dintre jucătorii importanți și cei mici să se mărească, mai ales pe fondul exigențelor investiționale și strategice dictate de dezvoltările tehnologice (ex. implementarea unor modele de business de tip omnichannel, dezvoltarea canalului mobile de vânzare etc.).

- **Modul de funcționare al campaniilor de reduceri, inclusiv prin raportare la prevederile legale în domeniu**

Au fost analizate, în special, aspecte cu privire la sursa reducerilor de prețuri, nivelul reducerilor, efectul de sinergie ce stă la baza principalei campanii de reduceri (*Black Friday*), bugetele de marketing alocate de retailerii participanți, caracteristicile campaniei principale de reduceri (*Black Friday*) și profitabilitatea campaniilor de reduceri.

Fără a se pronunța pe aspecte care țin exclusiv de procesul de legiferare, de interpretare a dreptului comunitar, de armonizare legislativă și de aplicare a legii, Consiliul Concurenței a făcut **următoarele constatări**, în contextul preocupării sale privind denaturarea mecanismelor concurențiale prin practicile comerciale cu caracter potențial înșelător al retailerilor online, în ceea ce privește campaniile de reduceri de prețuri:

- Consiliul Concurenței a constatat comportamentul de nerespectare a prevederilor legale privind reducerile de preț și a efectelor negative pe care acest comportament le generează în sensul distorsionării percepției clienților și a mecanismelor de manifestare a concurenței;
- În urma procesului de consultare publică, au fost primite opinii din piață privind neconformitatea acestor prevederi legale interne cu normele europene (în mod

specific Directiva 2005/29/CE, transpusă în legislația națională prin Legea 363/2007⁴⁴), care sugerau, în acest context, legalitatea practicilor retailerilor online în ceea ce privește politica de prețuri din campaniile de reduceri.

Cu privire la această ultimă opinie, trebuie făcute următoarele precizări:

- Directiva 2005/29/CE stabilește, în anexa I, o listă exhaustivă de 31 de practici comerciale care, în conformitate cu articolul 5 alineatul (5) din această directivă, sunt considerate neloiale „în orice situație”,
- Statele membre UE nu pot să adopte, după cum prevede expres articolul 4 din Directivă, măsuri mai restrictive decât cele definite de directiva menționată, nici chiar pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorilor,
- Totuși, în conformitate cu dispozițiile articolelor 5-9 din Directivă, pot fi sancționate și alte practici comerciale neloiale decât cele regăsite în Anexa I (de exemplu: practicile comerciale înșelătoare, conform art. 6), printr-o evaluare de la caz la caz⁴⁵.

Tocmai în contextul acestor precizări, Consiliul Concurenței a considerat că este important ca autoritățile care au competențe în acest domeniu, în special Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, să verifice respectarea prevederilor legale specifice (inclusiv referitor la prețurile de referință avute în vedere atunci când se anunță reduceri de prețuri), să facă, dacă este cazul, propuneri privind modificarea, consolidarea și armonizarea cadrului legal cu reglementările europene și **să descurajeze acest comportament, prin evaluarea de la caz la caz.**

De asemenea, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere posibilitatea ca un comportament neloial cu privire la strategiile de preț să se manifeste prin mai multe forme de acordare de reduceri (ex. campanii de fidelizare către categorii de clienți).

⁴⁴ Legea 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor.

⁴⁵ Conform interpretărilor Curții de Justiție a Uniunii Europene ([CJEU, Order 8 September 2015, in case C-13/15](#) și [CJEU, Judgement 10 July 2014, in case C-421/12](#)) și a [Orientărilor privind implementarea/aplicarea Directivei 2005/29/CE privind practicile comerciale neloiale](#).

3.7. Evaluarea impactului intervențiilor finalizate de Consiliul Concurenței în anul 2018

Cele mai importante intervenții ale Consiliului Concurenței finalizate în anul 2018 au condus la economii pentru consumatori cuprinse între 217 și 514 milioane de lei (aproximativ între 46 și 110 milioane de euro) generate din activitatea în domeniul controlului concentrărilor economice și al înțelegerilor anticoncurențiale. Aceste cifre au fost obținute folosind o metodologie dezvoltată de Comisia Europeană.

Pentru a evalua impactul pe care acțiunile autorității de concurență îl are asupra bunăstării consumatorilor, au fost analizate cazurile finalizate în decursul anului 2018, prin intermediul metodologiei dezvoltate de Comisia Europeană și utilizată și în cadrul studiului realizat de către Academia de Studii Economice din București în anul 2017. La nivelul *Uniunii Europene*, *Comisia Europeană* a demarat, începând cu anul 2008, cuantificarea economiilor generate consumatorilor din activitatea în domeniul controlului concentrărilor economice și al înțelegerilor anticoncurențiale.

Determinarea impactului asupra consumatorilor la nivelul unei piețe se obține prin estimarea costurilor evitate de către aceștia ca urmare a intervenției autorității de concurență.

Tabelul nr. 3.7.1. Determinarea economiilor generate ca efect al politicii de concurență – metodologia Comisei Europene

Intervenția de politică de concurență	Interzicere înțelegere anticoncurențială	Decizie concentrare economică
Cifra de afaceri afectată	Cifra de afaceri a membrilor cartelului	Dimensiunea pieței relevante
Efectul anual asupra prețurilor	10-15%	1-3-5%
Durata	1-3-6 ani în funcție de stabilitatea cartelului	2-3-5 ani în funcție de barierele la intrare

Sursa: European Commission – Ex post economic evaluation of competition policy enforcement: a review of the literature, iunie 2015

În toate cazurile analizate de Consiliul Concurenței, abordarea a fost una conservatoare comparativ cu baremurile și indicatorii propuși de metodologia utilizată. De asemenea, este important de precizat faptul că această analiză a impactului nu surprinde totalitatea activității autorității de concurență din ultimul an din cauza următorilor factori:

- Au fost supuse analizei doar cazurile care se pretează la aplicarea unei astfel de metodologii (înțelegeri anticoncurențiale și angajamentele asumate de către părțile implicate într-o operațiune de concentrare economică);
- Nu au fost avute în vedere efectele indirecte ale intervențiilor Consiliului Concurenței, precum efectul de descurajare al sancțiunilor pentru alte întreprinderi din piața investigată sau din alte piețe, dar și efectele activității de promovare a principiilor concurențiale.

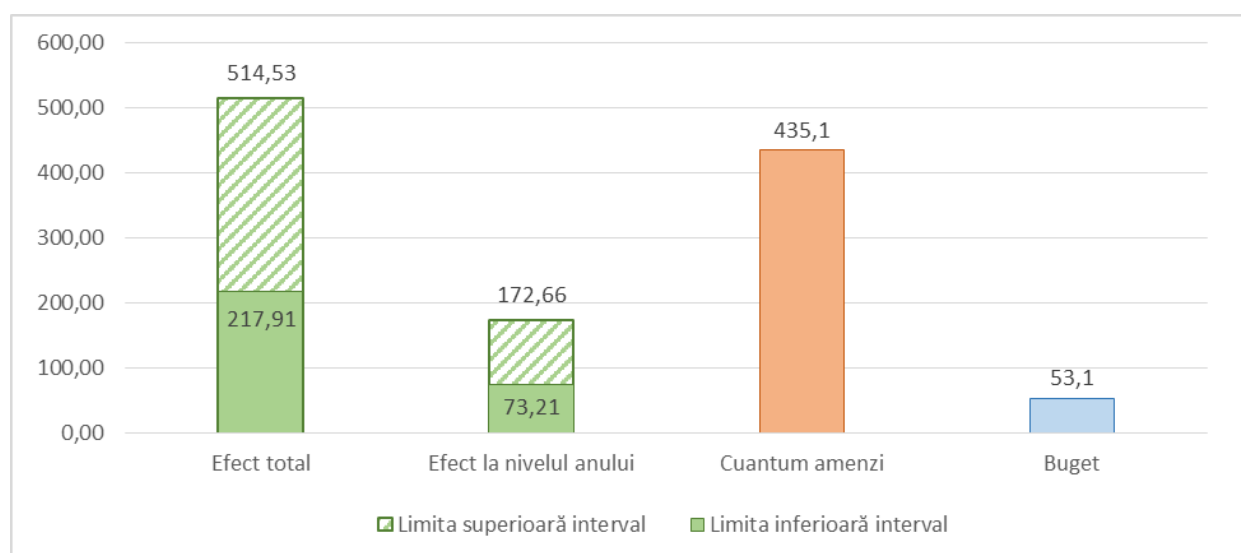
Impactul deciziilor Consiliului Concurenței se poate întinde pe o perioadă mai îndelungată de un an (efectele practicilor anticoncurențiale asupra prețurilor s-ar fi manifestat pe o perioadă mai lungă în lipsa intervenției autorității de concurență, iar beneficiile politicii de concurență sunt tocmai costurile suplimentare evitate de consumatori). În acest sens au fost estimate atât efectele totale (totalitatea potențialelor costuri evitate⁴⁶), precum și efectele anuale (aferele anului 2018). De asemenea, în sensul păstrării abordării conservatoare, beneficiul a fost estimat sub formă de interval.

În anumite cazuri metodologia a fost ajustată, față de abordarea propusă de Comisia Europeană pentru a reflecta anumite elemente specifice cazurilor (ex: stabilitatea înțelegerilor atunci când se realizează prin intermediul asociațiilor profesionale; durata ridicată a încălcării etc.).

Determinarea impactului pe care intervențiile Consiliului Concurenței l-au generat în anul 2018 s-a realizat la nivelul următoarelor piețe: serviciile de mentenanță necesare echipamentelor aflate în dotarea unor nave maritime, piața serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, piața serviciilor de prelevare, procesare și stocare a celulelor stem, piața comercializării produselor turistice prin agenții de turism, piața achizițiilor de produse alimentare de consum curent, piața comercializării cu amănuntul în principal a produselor din categoria IT, comunicații, electronice și electrocasnice, comercializare prin intermediul platformelor de comerț electronic, piața comercializării cu amănuntul a produselor farmaceutice și parafarmaceutice, piața de intermediere de transmitere de mesaje comerciale prin numere scurte, precum și piața de asigurări obligatorii (RCA).

În anul 2018, valoarea totală a amenzilor impuse de Consiliul Concurenței a fost de 435.1 milioane lei (aproximativ 93,5 milioane euro). Comparativ, quantumul bugetului finanțat din fonduri publice în anul 2018 a fost de 53,1 milioane lei.

Figura nr. 3.7.1. Valoarea bugetului, a sancțiunilor și a impactului estimat (milioane lei)

Sursa datelor: calcule proprii;

⁴⁶ Pe parcursul perioadei minime anticipate de continuare a practicilor anticoncurențiale în lipsa unei intervenții a autorității de concurență.

Conform celor mai conservatoare estimări, în anul 2018, **impactul intervențiilor Consiliului Concurenței asupra consumatorilor, la nivelul piețelor analizate, a fost cuprins între 73 și 172 milioane de lei anual (aproximativ între 15 și 36 de milioane de euro). La nivel total, impactul intervențiilor autorității de concurență finalizate pe parcursul anului 2018 a fost estimat între un minim de 217 milioane de lei și un maxim de 514 milioane de lei.**

Cel mai mare impact asupra consumatorilor a fost generat de intervenția Consiliului Concurenței pe piața de asigurări RCA, urmat de cea pe piața serviciilor de prelevare, procesare și stocare a celulelor stem, precum și pe piața comercializării produselor turistice prin agenții de turism.

Acest rezultat corespunde unuia dintre obiectivele prevăzute în Strategia Consiliului Concurenței 2017-2020, conform căruia impactul anual al acțiunilor derulate, sub forma beneficiilor financiare aduse consumatorilor prin acțiunile de combatere a practicilor anticoncurențiale și de controlul concentrărilor economice, este de cel puțin 3 ori mai mare decât bugetul anual al instituției. Efectul total estimat al intervențiilor Consiliului Concurenței în anul 2018 a fost de aproximativ 5-10 ori mai mare decât bugetul alocat.

Intervențiile în economie ale Consiliului Concurenței, fie că sunt investigații, studii sau implicarea în politicile economice și de reglementare ale statului, conduc la realizarea unor economii substanțiale pentru consumatori.

4. AJUTOR DE STAT

4.1. Rezultate înregistrate în anul 2018

Consiliului Concurenței s-a implicat în elaborarea a **112 măsuri de sprijin, dintre care 105 instituie ajutoare de stat și de minimis, având un buget total de circa 18.850.638.755 lei (aproximativ 4 miliarde de euro), finanțate inclusiv din fonduri europene.**

În calitatea sa de autoritate de contact în raporturile cu Comisia Europeană, Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice și mediul privat, a regulilor în domeniul ajutorului de stat, precum și o comunicare eficientă cu forul comunitar.

Pentru o imagine de ansamblu a activității în domeniul ajutorului de stat desfășurată de Consiliul Concurenței în relația cu Comisia Europeană, prezentăm în tabelul următor principalele rezultate obținute în 2018.

Tabelul nr. 4.1.1. Indicatori în domeniul ajutorului de stat în relația cu CE, 2014-2018

Nr. crt.	Indicator	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Prenotificări	12	13	6	2	3
2.	Notificări	2	8	7	6	3
3.	Raport prenotificări/notificări	12/2	13/8	6/7	2/6	3/3
4.	Plângeri aflate în analiza CE	8	8	3	2	3
5.	Investigații aflate în analiza CE	8	4	5	5	7
6.	Solicitări de informații suplimentare din partea CE	34	39	49	46	25
7.	Solicitări de prelungire a termenelor de răspuns din partea autorităților române	9	9	10	11	5
8.	Pre-notificări a căror durată de analiză la CE a depășit 12 luni	5	4	3	3	2
9.	Notificări a căror durată de analiză la CE a depășit 12 luni	3	3	-	1	1
10.	Investigații ale CE a căror durată depășește 12 luni de la declanșare	8	2	4	4	4
11.	Cazuri de recuperare a ajutoarelor de stat (recuperare dispusă de CE)	-	2	-	-	2
12.	Decizii de autorizare ale CE/scrisori confort	5	6	6	3	4

În anul 2018, CE a finalizat favorabil următoarele cazuri de ajutor de stat vizând România:

- **încredințarea serviciului de interes economic general Aeroportului Internațional Bacău**

Ajutorul de stat constă în compensații pentru îndeplinirea obligației de serviciu de interes economic general (SIEG) încredințată aeroportului, compensații ce acoperă sumele pentru investiții în infrastructura aeroportuară și în echipamente de siguranță. Valoarea estimată a compensației pentru îndeplinirea obligației de SIEG pentru perioada de 10 ani este de 56.760.807 de euro.

- **modificarea măsurilor de ajutor pentru închiderea minelor de cărbune din România**

Măsura de sprijin vizează redistribuirea ajutoarelor pentru acoperirea costurilor excepționale legate de închiderea următoarelor mine de cărbune: Petrila, Paroșeni și Uricani (administrare de Societatea Națională de Închideri Mine Valea Jiului - SNIMVJ), respectiv Lonea și Lupeni (administrare de Complexul Energetic Hunedoara - CEH). Valoarea totală a ajutorului pentru cei doi beneficiari, (SNIMVJ și CEH), este de 1.595.388.000 de lei, pentru perioada 2011-2024.

- **problema relocării, în contextul deschiderii unei noi fabrici de producție echipamente electrocasnice în România**

Scrisoarea de confort emisă de CE, referitoare la aplicabilitatea regulilor comunitare privind relocarea în contextul deschiderii unei noi fabrici de producție echipamente electrocasnice în România (cazul Bosch), a confirmat faptul că măsura avută în vedere nu reprezintă relocare. Această precizare permite Ministerului Finanțelor Publice să acorde finanțarea solicitată de investitor, impulsând astfel dezvoltarea economică a zonei respective.

- **procesul de vânzare a activelor Oltchim**

Scrisoarea de confort a CE conferă cumpărătorului certitudine cu privire la neimputabilitatea unui posibil ajutor de stat incompatibil (neimputabilitate confirmată ulterior și prin decizie). Astfel, CE a confirmat că vânzarea activelor Oltchim nu pare să conducă la o continuitate economică între Oltchim și potențialii cumpărători (Chimcomplex), în cazul în care procesul de vânzare al acestora este implementat așa cum a fost descris în strategia de vânzare aprobată de Adunarea creditorilor și notificată CE.

În tabelul următor sunt prezentați indicatorii privind activitatea Consiliului Concurenței în relația cu beneficiarii și furnizorii de ajutor de stat.

Tabelul nr.4.1.2. Date privind activitatea din domeniul ajutorului de stat în relația cu beneficiarii și furnizorii de ajutor de stat, 2014-2018

Nr. crt.	Indicator	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Număr măsuri de ajutor de stat și <i>de minimis</i> pentru care Consiliul Concurenței a emis aviz din punct de vedere al conformității cu reglementările europene în acest domeniu	17	43	62	101	112
2.	Număr acte normative analizate sub aspectul incidenței cu reglementările din domeniul ajutorului de stat (pentru care s-au emis avize, puncte de vedere, opinii)	104	97	103	103	122
3.	Opinii cu privire la respectarea reglementărilor din domeniul ajutorului de stat în cazul unor proiecte de investiții pentru care se solicită finanțare prin Programul INTERREG V-A România - Ungaria 2014-2020 (scrisori confort sănătate)	-	-	-	-	18
4.	Clarificări/opinii scrise pentru furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat	275	334	357	509	491

4.2. Cazuri de ajutor de stat aflate în atenția Comisiei Europene

Pe parcursul anului 2018 Consiliul Concurenței a colaborat cu Comisia Europeană pentru instrumentarea unor cazuri importante și sensibile de ajutor de stat, dintre care amintim: Oltchim, Complexul Energetic Hunedoara, CFR Marfă, Poșta Română, Compania Națională a Uraniului, cazul Micula, modificarea legislației din domeniul privatizării.

4.3. Acordarea de consultanță

În anul 2018, au fost elaborate în România, cu asistența tehnică de specialitate și avizul Consiliului Concurenței, un număr de **112 de măsuri de sprijin**, dintre care **105⁴⁷** instituie ajutoare de stat și *de minimis*, totalizând un buget de circa 4 miliarde de euro⁴⁸.

Tabelul nr. 4.3.1. Buget măsuri sprijin avizate, în funcție de tipul de ajutor, 2018

Tip buget	Lei
Buget ajutoare <i>de minimis</i>	6.633.508.698
Buget exceptat	12.217.130.057
Buget Total	18.850.638.755

Din totalul de **112** măsuri:

- **21** sunt măsuri de sprijin elaborate **la nivel central, finanțate din fonduri europene**, prin POC, POCU, PNDR, POPAM, POR, POIMM, POIM, respectiv prin Programul de cooperare elvețiano-român și Mecanismul financiar al SEE și Norvegian 2014-2021;
- **17** sunt măsuri de sprijin elaborate **la nivel central, finanțate din fonduri naționale**;
- **74** sunt măsuri de sprijin elaborate **la nivel local**.

Tabelul nr. 4.3.2. Buget măsuri de sprijin avizate, în funcție de tipul de buget, 2018

Tip buget	Lei
Buget fonduri locale	3.375.429.562
Buget fonduri naționale	6.281.018.303
Buget fonduri comunitare	9.194.190.890
Buget total	18.850.638.755

⁴⁷ Celelalte 7 măsuri (încredințare directă a contractelor de servicii publice de salubritate, măturat stradal și dezapezire, sortare deșeuri) nu implică ajutor de stat/de minimis

⁴⁸ Calculat orientativ la cursul de schimb mediu de 1 euro = 4,65 lei.

Cele 112 de măsuri de sprijin acordă ajutoare în **domenii/sectoare** precum:

- sprijinirea investițiilor, stimularea IMM-urilor;
- servicii de utilități publice (alimentare cu apă, canalizare, transport public local, iluminat public, salubritate), infrastructura de transport;
- sănătate;
- cinematografie;
- inovarea și transferul tehnologic;
- cercetare-dezvoltare;
- industria alimentară (procesare produse agricole);
- serviciile de acces la internet în bandă largă;
- formare profesională;
- promovarea exportului.

În contextul modificării *Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006*, Consiliul Concurenței analizează atribuirea directă a contractelor de gestiune a serviciilor comunitare de utilități publice din punct de vedere al incidenței cu prevederile din domeniul concurenței și ajutorului de stat. Astfel, din numărul total de 112 măsuri de sprijin avizate în anul 2018, **26 au reprezentat măsuri de atribuire directă a contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice**, potrivit Legii nr. 51/2006.

În contextul modificării Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, Consiliul Concurenței a emis, în anul 2018, un număr de **49 clarificări/orientări privind incidența finanțării activităților sportive** cu regulile din domeniul ajutorului de stat, la nivelul autorităților locale interesate.

În anul 2018, au fost emise un număr de **18 opinii scrise (scrisori de confort)** ale Consiliului Concurenței cu privire la respectarea reglementărilor din domeniul ajutorului de stat în cazul unor proiecte de investiții pentru care se solicită finanțare prin Programul INTERREG V-A România - Ungaria 2014-2020.

În aceeași perioadă, au fost analizate și s-au formulat opinii, din punctul de vedere al incidenței cu reglementările din domeniul ajutorului de stat, pentru un număr de **122 de proiecte de acte normative/administrative**, care au vizat domenii ca: energie, petrol, gaze, agricultură, dezvoltare rurală, silvicultură, mediu, fiscal, comunicații, cultură și audiovizual. Este de menționat și activitatea autorității de concurență în cadrul Consiliului Interministerial pentru Aplicarea Politicii în Domeniul Ajutorului de Stat (CIAS). În anul 2018, Consiliul Concurenței a supus consultării membrilor CIAS, în cadrul a 7 proceduri de consultare scrisă, un număr de **11 măsuri de sprijin**, finanțate de la bugetul de stat, prin intermediul autorităților publice centrale.

4.4. Diseminarea regulilor de ajutor de stat

În anul 2018 au avut loc o serie de acțiuni de popularizare a noilor reglementări din domeniul ajutorului de stat în rândul autorităților locale din România. Au fost organizate următoarele sesiuni de training și asistență tehnică pentru autorități publice din România și instituții internaționale:

- **Conferința privind ajutorul de stat în domeniul transporturilor** (aeroporturi, porturi, transport feroviar și rutier), organizată în colaborare cu CE, MFP și MDRAP, pentru a veni în sprijinul autorităților administrației publice centrale și locale și al companiilor de transport din România;
- **Seminar privind ajutorul de stat în domeniul bancar și al asigurărilor**, în special în materia rezoluției bancare, organizat împreună cu BNR, în colaborare cu experți ai CE, și adresat experților din cadrul BNR, Autoritatea de Supraveghere Financiară, MFP și ai CC;
- **Workshopul TAIEX în domeniul ajutorului de stat pentru sectorul transporturilor**. Evenimentul de tip „Peer2Peer”, finanțat de CE și CC, a fost centrat pe schimbul de experiență cu 7 State Membre (Germania, Letonia, Lituania, Polonia, Slovenia, Ungaria, Bulgaria) cu privire la exemple de bună practică, dar a vizat și probleme întâmpinate în aplicarea și interpretarea unor prevederi ale legislației europene specifice domeniului abordat. La eveniment au participat experți români din cadrul MT, MDRAP, MFE, MFP și CC;
- **Training în domeniul ajutorului de stat** pentru aplicarea Testul operatorului în economia de piață, proiectarea schemelor de ajutor de stat pentru dezvoltare regională și pentru cercetare, dezvoltare și inovare, evaluarea ex-post a acordării ajutoarelor de stat, organizat de Banca Mondială, în colaborare cu experți ai CC și ai CE, adresat autorităților publice centrale din România;
- **2 seminarii în cadrul proiectului BERD** „Benchmarking și strategii de finanțare pentru serviciile de transport public din România”;
- **7 sesiuni de instruire în domeniul ajutorului de stat, adresate autorităților publice locale** (Brașov, Miercurea-Ciuc, Vaslui, Suceava, Băile Herculane, Târgu-Jiu și Satu Mare).

Totodată, pentru a veni în sprijinul autorităților publice furnizoare de ajutoare de stat, Consiliul Concurenței a elaborat materiale informative cu rol de îndrumare în respectarea legislației de ajutor de stat în domenii specifice, după cum urmează:

- **Ghidul privind conținutul actului de încredințare a serviciului public de alimentare a populației cu energie termică, din punct de vedere al regulilor de concurență și ajutor de stat** (postat pe site-ul Consiliului Concurenței în luna iunie 2018);
- **Ghidul privind conținutul actului de încredințare a serviciului public de transport local de călători, din punct de vedere al regulilor de concurență și ajutor de stat** (publicat pe site-ul Consiliului Concurenței, în cadrul procedurii de consultare publică);
- **Ghidul privind incidența legislației de ajutor de stat asupra finanțării activităților sportive** (aflat în consultare publică pe site-ul Consiliului Concurenței).

4.5. Registrul ajutoarelor de stat din România (RegAS) și obligația de transparență

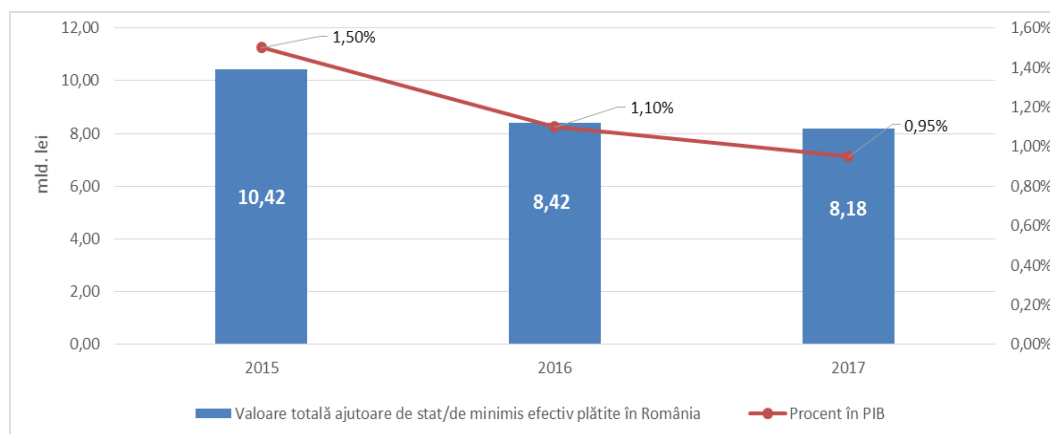
(RegAS)⁴⁹ este un sistem informatic care include o bază de date interactivă a măsurilor de ajutor de stat și *de minimis* din România. Acesta a devenit funcțional după data de 1 iulie 2016 și permite, printre altele, verificarea ex-ante a eligibilității potențialilor beneficiari de ajutor de stat/*de minimis*, indiferent de sursa de finanțare a alocărilor, cu condiția ca furnizorii de ajutor să încarce corect și la timp în sistem informațiile privind ajutoarele pe care le-au acordat. Astfel, la sfârșitul anului 2018 erau validate în RegAS un total de **444 de măsuri de ajutor de stat/de minimis**, fiind încărcate în baza de date un număr de **34.918 acte de acordare a ajutorului**, încheiate cu beneficiarii.

Pe pagina web dedicată ajutorului de stat la nivel național, Consiliul Concurenței a creat o secțiune care conține informații privind ajutoarele de stat cu o **valoare de peste 500.000 de euro**, acordate în România după data de 1 iulie 2016. Această secțiune are rolul de a îndeplini obligația de transparență impusă de CE fiecărui stat membru UE.

4.6. Raportarea ajutoarelor de stat

Din informațiile deținute de Consiliul Concurenței, valoarea totală a ajutoarelor acordate efectiv (plătite) în România, în perioada 2015-2017 a avut un trend descrescător. S-a înregistrat astfel o **scădere a valorii totale a ajutoarelor acordate în România** în anul 2017, comparativ cu 2016, respectiv 2015.

Figura nr. 4.6.1. Valoarea totală a ajutoarelor efectiv plătite în România (mld. lei)

În funcție de **obiectivul** ajutoarelor, cele mai multe ajutoare de stat plătite au fost:

- *ajutoare orizontale* (cercetare-dezvoltare, protecția mediului, eficiență energetică, IMM, capital de risc);
- *ajutoare regionale* (investiții pentru IMM și întreprinderi mari pentru dezvoltarea sectorului productiv/ dezvoltarea economică durabilă);

⁴⁹ Registrul RegAS a fost adoptat pentru îndeplinirea, de către România, a condiționalității ex-ante pentru accesarea fondurilor europene structurale și de investiții pentru actualul exercițiu financiar multianual.

- *ajutoare sectoriale* (închidere mine de cărbune, salvare restructurare, producție de film).

În funcție de **natura/instrumentul de acordare** a ajutoarelor de stat:

- 98,61% din totalul ajutoarelor de stat a fost acordat sub forma de grant/subvenții;
- 0,92% au reprezentat scutiri de natură fiscală, credite cu dobândă subvenționată;
- 0,47% au reprezentat credite cu dobândă subvenționată, împrumuturi.

4.7. Proiecte în derulare

Proiectul „Creșterea capacității autorităților de evaluare a impactului ajutoarelor de stat”

Proiectul se derulează de către Consiliul Concurenței și Banca Mondială (BM), în parteneriat cu Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Fondurilor Europene și Fondul Național de Contragarantare (FRC). Asistența Băncii Mondiale este finanțată în baza unui contract de grant încheiat în iulie 2018, acordat de Comisia Europeană (CE) prin intermediul instrumentului de susținere a reformelor structurale (SRSP).

Considerat de CE unul din cele mai bune și ambițioase proiecte finanțate prin intermediul SRSS (*Structural Reform Support Service*), proiectul își propune:

- realizarea unei evaluări pilot care va analiza impactul ajutoarelor de stat acordate în cadrul a 3 scheme de ajutor de stat, alese în baza unor criterii obiective de reprezentativitate și oportunitate;
- elaborarea unei metodologii de evaluare ex-ante și ex-post a impactului ajutoarelor de stat;
- evaluarea factorilor determinanți ai performanței întreprinderilor din România, inclusiv alocarea ajutorului de stat, și estimarea potențialului de creștere a productivității ca urmare a creșterii constrângerilor concurențiale;
- organizarea unor sesiuni de instruire pentru experții români din domeniul ajutorului de stat.

Proiectul a **demarat în 2018**, prin organizarea de întâlniri cu BM, CE, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Fondurilor Europene, FRC, elaborarea de contracte/protocoale (cu Institutul Național de Statistică, FRC), organizarea unei prime sesiuni de training la București, cu participarea CE și a reprezentanților furnizorilor de ajutor de stat din România.

În anul 2018, echipa de proiect a derulat activități de colectare a datelor necesare, precum și întâlniri tehnice cu partenerii. De asemenea, în noiembrie 2018 a avut loc o primă sesiune de instruire a experților români, atât din cadrul Consiliului Concurenței, cât și din cadrul

autorităților furnizoare de ajutor de stat. Aceasta sesiune de instruire a avut ca teme principale de discuție :

- Testul operatorului economic privat;
- modalități optime de concepere a schemelor de ajutor de stat în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării

și a fost susținută de o echipa de consultanți Băncii Mondiale și de experți ai CE.

Proiectul „Rețeaua Națională de Ajutor de Stat (ReNAS)”

Lansat de Consiliul Concurenței în anul 2008, acest proiect are ca obiectiv **dezvoltarea unei rețele de experți** cu atribuții în domeniul ajutorului de stat.

Rolul acestei rețele este de a facilita diseminarea și schimbul de informații în domeniul ajutorului de stat, de a acorda asistență de specialitate furnizorilor de ajutor de stat, în vederea identificării eșecurilor piețelor, a celor mai potrivite modalități de soluționare a acestora, a elaborării de scheme de ajutor de stat sau de minimis, de notificări corecte și complete, precum și de a facilita monitorizarea ajutoarelor de stat deja acordate.

În anul 2018, pe site-ul ReNAS au fost postate circa **180 de documente** reprezentând noile prevederi legislative europene și naționale din domeniul ajutorului de stat, decizii ale CE de autorizare a măsurilor de sprijin notificate de România, ajutoare de stat exceptate de la obligația notificării, ajutoare de minimis, precum și avizele emise de Consiliul Concurenței privind conformitatea, corectitudinea și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de legislația europeană în domeniul ajutorului de stat.

Autoritățile publice trebuie să evalueze încă de la începutul unui proiect dacă există elemente de ajutor de stat și să le discute cu reprezentanții Consiliului Concurenței. Inițiatorii unor scheme de ajutor de stat sau autoritățile care vor să acorde un ajutor de stat trebuie să rezerve suficient timp pentru a primi și răspunsul din partea CE.

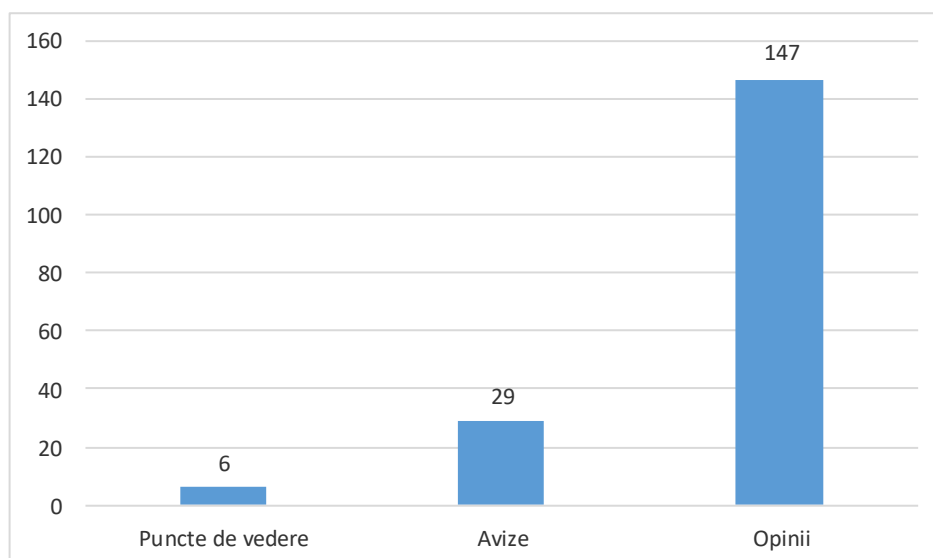
5. ADAPTAREA CADRULUI LEGISLATIV LA REGULILE DE CONCURENȚĂ

Consiliul Concurenței a elaborat în 2018, un număr de 182 de opinii, avize, puncte de vedere pentru a compatibiliza cadrul legislativ cu prevederile referitoare la regulile de concurență.

Propuneri și recomandări importante au vizat domeniul ajutorului de stat, legea taximetriei, legea offshore, s.a.

Adoptarea și implementarea de reglementări care mențin sau dezvoltă bariere în calea liberei concurențe pe piață sau care favorizează comportamentele anticoncurențiale ale întreprinderilor au un efect nociv asupra dezvoltării economice și asupra bunăstării consumatorilor. Din aceste motive, Consiliului Concurenței acționează pentru a compatibiliza cadrul legislativ cu prevederile referitoare la regulile de concurență.

Figura nr. 5.1. Număr de avize, puncte de vedere și opinii transmise către Guvern, 2018

Printre cele mai importante acte normative/proiecte de politici publice finalizate în cursul anului curent cu privire la care Consiliul Concurenței a avut o contribuție semnificativă se numără:

- **Hotărârea Guvernului privind aprobarea Notei de fundamentare a caracteristicilor principale și a indicatorilor tehnico – economici aferenți proiectului de investiții „Optimizarea interacțiunii cu mediul de afaceri și implementarea unor mecanisme avansate de analiză și schimb de date prin**

implementarea unui sistem informatic de e-guvernare și analiză de tip Big Data în cadrul Consiliului Concurenței” (Proiect Big Data). Proiectul a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 320/11.04.2018, devenind HG 174/2018.

Proiectul are în vedere integrarea, valorificarea operațională și analitică a volumelor mari de date în vederea susținerii activităților de investigații, dezvoltarea funcției de prevenție, detectare și luare de măsuri specifice activității Consiliului Concurenței.

- **Memorandumul cu tema: „Constituire Comitet interinstituțional pentru gestionarea cazurilor sensibile cu incidență în domeniul ajutorului de stat.”**

Proiectul a fost co-inițiat de către domnul Viceprim-ministru Viorel Ștefan, Ministerul Finanțelor Publice, Consiliul Concurenței și Secretariatul General al Guvernului. Principalele măsuri cuprinse în memorandumul sus-menționat vizează constituirea unui Comitet interinstituțional coordonat de către domnul Viceprim-ministru, care să analizeze cazurile sensibile care implică acordarea ajutorului de stat, în vederea limitării eventualelor efecte negative generate de posibilele decizii nefavorabile ale Comisiei Europene, precum și pentru evitarea declanșării de către forul comunitar de noi proceduri de investigație pentru încălcarea normelor europene în domeniul ajutorului de stat.

Memorandumul a fost aprobat de Guvern în ședința din data de 30.05.2018.

La acestea se adaugă și **inițiative legislative ale Parlamentului în analiza cărora a fost implicat și Consiliul Concurenței.**

Figura nr. Activitatea de avizare normativă și de reprezentare a Consiliului Concurenței la nivelul Parlamentului, 2018

Tipul acțiunii	Număr
Puncte de vedere transmise comisiilor de specialitate	28
Număr participări și intervenții la comisiile de specialitate/plen	71
Răspunsuri la interpelări/întrebări adresate de către parlamentari	6

Prezentăm în cele ce urmează, câteva exemple relevante.

- **Legea privind înființarea fondurilor suverane de investiții și dezvoltare**

Cu privire la acest proiect de act normativ, autoritatea de concurență a transmis Ministerului Finanțelor publice un punct de vedere prin care a formulat o serie de propuneri care au fost preluate și care vizau, în esență:

- faptul că fondurile nu se vor angaja în fapte anticoncurențiale interzise de legislația de concurență;

- societățile din portofoliul fondurilor suverane își stabilesc în mod independent strategiile comerciale de piață și comportamentul concurențial, în vederea evitării unui comportament coordonat cu efecte anticoncurențiale;
- interzicerea schimbului de informații sensibile între societățile din portofoliul fondurilor cu efecte anticoncurențiale.

- **Modificarea Legii taximetriei nr. 38/2003**

Consiliul Concurenței a formulat o serie de propuneri prin care noua legislație să fie pusă în acord cu progresele tehnologice în domeniu (softuri/platforme inteligente/aplicații - dispecerizare). Asigurarea accesului pe piață a furnizorilor de asemenea servicii și eliminarea limitărilor/barierelor la intrarea pe piața de profil realizate prin acordarea de autorizații unui număr limitat de operatori.

- **Legea offshore - Lege privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii acordurilor petroliere referitoare la perimetrele petroliere offshore**

Consiliul Concurenței a formulat un punct de vedere care a fost transmis Guvernului/ Secretariatului General al Guvernului și comisiei parlamentare de specialitate prin care a atras atenția cu privire la necesitatea corelării regimului fiscal/redevențe aplicabil operatorilor offshore cu cei onshore, dacă sunt aflați în aceeași poziție pentru a nu crea avantaje concurențiale prin instituirea unui tratament fiscal selectiv, măsură care ar putea fi considerată ajutor de stat.

- **Proiectul de lege de modificare a Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012**

Cu privire la acest proiect reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la lucrările comisiilor de specialitate ale Parlamentului formulând o serie de propuneri cu caracter tehnic menite să îmbunătățească cadrul normativ în domeniu și să asigure respectarea normelor de concurență, propuneri care au fost însușite de inițiatori. Astfel, a fost preluată precizarea clară a faptului că, pe piața concurențială, tranzacțiile comerciale cu gaze naturale se fac en-gros sau cu amănuntul, cu respectarea reglementărilor ANRE, iar prețurile se formează pe baza cererii și a ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurențiale.

Proiectele de acte normative care cuprind prevederi ce pot afecta concurența trebuie analizate de Consiliul Concurenței pentru a verifica compatibilitatea cu reglementările în domeniul concurenței.

6. PROMOVAREA REGULILOR DE CONCURENȚĂ

Pentru a preveni încălcarea regulilor de concurență și pentru a acorda asistență în domeniul ajutorului de stat, Consiliul Concurenței a continuat campania de informare a mediului de afaceri, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, dar și a autorităților publice.

Promovarea acțiunilor și rezultatelor instituției au generat în mass-media națională o medie de 41 referiri zilnice la activitatea Consiliului Concurenței în anul 2018.

Toate aceste acțiuni au condus la o creștere a interesului consumatorilor față de autoritatea de concurență, înregistrându-se peste 380 de petiții la nivelul anului 2018.

6.1. Protocoale de colaborare

Protocoalele încheiate de Consiliul Concurenței cu autorități de reglementare, instituții publice, cu mediul asociativ și universitar au constituit instrumente utile și în cursul anului 2018 pentru colaborări în vederea supravegherii funcționării piețelor, formulării de politici publice pro-concurențiale, identificării problemelor și tendințelor din economie, schimburi de date și informații în procesul de derulare a investigațiilor autorității de concurență, precum și în scopul eliminării barierelor legislative din calea concurenței.

În același timp, au fost organizate mese rotunde, seminarii, conferințe pentru diseminarea rezultatelor obținute în vederea respectării planurilor anuale de activitate.

În cursul anului 2018, cooperarea inter-instituțională a continuat să fie dezvoltată. Astfel:

- A fost inițiat un protocol cu Fondul Român de Contragarantare, care urmează a fi semnat în 2019;
- A fost încheiat protocol de colaborare cu Universitatea Ovidius și a fost desfășurat concursul de audieri simulate „Competition Challenge” (ediția a II-a) împreună cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București.

6.2. Comunicare publică și evenimente la nivel național

În anul 2018, **numărul de referiri** la activitatea Consiliului Concurenței în presa centrală a fost de 2.511, din care 1.210 la TV, 616 la radio și 685 în presa scrisă. În mediul on-line s-au înregistrat 12.357 menționări.

În medie, s-au înregistrat 41 de referiri pe zi privind activitatea Consiliului Concurenței în anul 2018⁵⁰.

De asemenea, au fost transmise 104 de comunicate de presă.

Pe parcursul lui 2018, au fost înregistrate un număr de 384 de **petiții**, precum și 16 **solicitări de informații de interes public**.

Evoluția numărului de apariții în presă, al comunicatelor de presă, al petițiilor, precum și cel al cererilor de informații de interes public sunt prezentate în [Anexa nr. 12.5](#).

În vederea popularizării activității autorității de concurență și a dezvoltării unei culturi a concurenței, în 2018 au fost derulate o serie de acțiuni în teritoriu, în cadrul Caravanei Concurenței. Astfel, au fost organizate cinci caravane regionale în județele Covasna, Suceava, Caraș-Severin, Gorj, Satu Mare. Pe lângă acestea, au mai fost organizate, ca în fiecare an, două reuniuni de bilanț și planificare strategică.

Acțiunile de promovare a culturii concurenței conduc la conștientizarea rolului și beneficiilor pe care această instituție le aduce în economia reală, atât în ceea ce privește menținerea unui mediu concurențial normal, prin asigurarea unui grad de protecție a firmelor românești care activează pe piața europeană și care se află în concurență cu cele străine, cât și prin contribuția pe care o poate aduce la dezvoltarea firmelor autohtone prin atragerea de fonduri europene.

⁵⁰ Referirile medii zilnice au fost calculate ca raport între suma referirilor în presa centrală, mediul online și numărul de zile din 2018 (365).

7. CONSILIUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE DIN DOMENIUL FEROVIAȚ

Misiunea principală a Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar (CNSDF), în calitate de organism de reglementare în sectorul feroviar, constă în asigurarea accesului transparent și nediscriminatoriu la infrastructura feroviară, monitorizarea pieței feroviare și adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea pieței serviciilor de transport feroviar.

În anul 2018, CNSDF a continuat activitatea privind analiza plângerilor și sesizărilor primite, monitorizarea pieței feroviare, analiza și avizarea legislației din domeniu feroviar, elaborarea de regulamente și instrucțiuni și a intensificat cooperarea cu autoritățile naționale din domeniu și cu organismele de reglementare similare din UE.

7.1. Analiza plângerilor și sesizărilor

În anul 2018, au fost finalizate analizele următoarelor plângeri/sesizări:

- sesizarea SC Grup Feroviar Român SA referitoare la posibila sa discriminare de către Compania Națională de Căi Ferate CFR SA, în ceea ce privește neinvitarea societății de a participa, alături de alți operatori privați de marfă, la lucrările comisiilor feroviare de frontieră;
- sesizarea Organizației Patronale a Societăților Feroviare Private din România referitoare la tariful de staționare pe liniile Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA a vagoanelor care nu aparțin CFR SA;
- plângerea SC Grup Feroviar Român SA referitoare la încălcarea prevederilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 202/2016 de către Compania Națională de Căi Ferate CFR SA, în ceea ce privește accesul la infrastructura feroviară publică pe secțiile Oradea, Bistrița și practicarea unor tarife abuzive pentru închiriere;
- plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția Locomotive GFR Brazi;
- plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Rompetrol Vega - Ploiești Nord;
- plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Grampet Service Ploiești Sud;
- plângerea formulată de SC Grup Feroviar Român SA împotriva CFR SA privind contractul de exploatare și locațiune pe secția LFI Grampet Service Grupa A Ghighiu;
- sesizarea SC Arabesque SRL împotriva unui operator de transport feroviar și de către SC Bucegi SA.

Sesizarea SC Grup Feroviar Român SA referitoare *la posibila sa discriminare de către CFR SA, privind neparticiparea la lucrările comisiilor feroviare de frontieră* a fost soluționată prin acordul părților, în urma clarificărilor de informații solicitate, iar sesizarea SC Arabesque SRL a fost finalizată prin adresă.

Totodată, ca urmare a procesului de analiză în cadrul anchetelor deschise privind posibile încălcări ale *Legii 202/2016*, au fost adoptate **2 decizii**, prin intermediul cărora s-au impus măsuri de remediere a situației pentru administratorul infrastructurii CFR SA.

- Decizia nr.1/28.06.2018 privind plângerile SC Grup Feroviar Român SA referitoare la încălcarea prevederilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 202/2016 de către Compania Națională de Căi Ferate "CFR" SA, cu privire la modificarea unilaterală a tarifelor în cadrul contractelor de exploatare și locațiune

Măsurile impuse prin această decizie CFR SA au vizat revizuirea și actualizarea tarifelor care cuprind în calculul lor componente salariale și care se regăsesc în contractele de exploatare și locațiune a liniilor ferate industriale, încheiate între CFR SA și agenții economici deținători de linii ferate industriale.

- Decizia nr. 2/30.08.2018 referitoare la încălcarea prevederilor art. 56 alin. (2) din Legea nr. 202/2016, de către Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA, cu privire la tarifele auxiliare percepute

Măsurile impuse prin această decizie CFR SA au vizat revizuirea structurii și valorii pentru 8 tarife conexe transportului feroviar (tariful pentru transporturi excepționale, tariful pentru verificarea vehiculelor feroviare cu transporturi excepționale, tariful de staționare operativă a materialului rulant, tariful de staționare a materialului rulant pentru staționare mai mare de 30 de zile, tariful de staționare la încărcare/descărcare a vagoanelor, tariful de manevră a vehiculelor feroviare, tariful de acces al convoaielor de manevră la/de la infrastructura feroviară CFR și tariful de opriri comerciale ale trenurilor de călători în stații și halte de mișcare).

În anul 2018, la nivelul CNSDF s-au primit următoarele **plângeri**:

- Plângerea formulată de Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă "CFR Marfă" SA împotriva Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA privind o posibilă încălcare a Legii 202/2016;
- Plângerea formulată de Deutche Bahn Cargo România SRL împotriva SC Electrificare CFR SA privind o posibilă încălcare a Legii 202/2016;
- Plângerea formulată de SC Transferoviar Calatori SRL împotriva Companiei Naționale de Căi Ferate "CFR"SA privind o posibilă încălcare a Legii 202/2016.
- Plângerea formulată de Cargo Trans Vagon împotriva RC CF Trans SRL privind aplicarea de tarife auxiliare la tariful de utilizare a infrastructurii neoperabile
- Plângere formulată de SC Grup Feroviar Roman SA împotriva RC CF Trans SRL privind aplicarea tarifelor accesorii la contractul de acces pe infrastructura feroviară neinteroperabila;
- Sesizarea SC Arabesque SRL împotriva unui operator de transport feroviar și de către SC Bucegi SA.

- Pentru toate plângerile CNSDF a aprobat deschiderea unor anchete privind posibila încălcare a *Legii 202/2016*.

7.2. Monitorizarea pieței feroviare

Activitatea de monitorizare a pieței feroviare a avut în vedere analiza principalilor indicatori tehnico-economici furnizați de CFR S.A., gestionarii infrastructurii feroviare, operatorii de transport feroviar de călători și operatorii de transport feroviar de marfă. Informațiile și datele colectate din piața de transport feroviar au constituit baza elaborării proiectului *Monitorul Feroviar* pentru semestrul I 2016/sem I 2017, precum și a *Monitorului feroviar* pentru anii 2016/2017.

În cadrul procesului de monitorizare a pieței feroviare, a fost analizat **Documentul de referință al Rețelei CFR SA** (DRR) pentru mersul de tren 2018/2019 și au fost transmise CFR SA observații pe marginea acestui document. În urma analizei efectuate, a fost emisă **Decizia nr.3/30.08.2018**, prin care a fost impusă CFR SA obligativitatea de a modifica, completa și publica informațiile din DRR conform solicitărilor CNSDF.

7.3. Studii de piață

Ca urmare a procesului de monitorizare a pieței feroviare, la nivelul CNSDF, se află în proces de elaborare *Studiul de piață privind infrastructura de transport feroviar din România*. Studiul are ca obiectiv prezentarea detaliată a stării infrastructurii feroviare din România, a condițiilor privind accesul la această infrastructură, prezentarea administratorului și gestionarilor de infrastructură feroviară, infrastructurile de servicii disponibile în cadrul rețelei, interoperabilitatea cu rețelele din Uniunea Europeană, precum și principalele obiective ale strategiei de transport feroviar a României privind infrastructura feroviară.

7.4. Activitatea de cooperare interinstituțională

În ceea ce privește **cooperarea cu autoritățile naționale din domeniul feroviar**, reprezentanții CNSDF au participat la grupul de lucru alături de Ministerul Transporturilor pentru transpunerea în legislația națională a Directivei 2370/2016/UE și la reuniunile tehnice organizate pe acest subiect de Ministerul Afacerilor Externe.

Totodată s-a continuat cooperarea cu Autoritatea de Reformă Feroviară, Organismul de Licențe Feroviare Român și Autoritatea de Siguranță Feroviară Română în baza protocoalelor semnate.

În ceea ce privește cooperarea cu organismele de supraveghere similare din UE, CNSDF a cooperat în cadrul **Rețelei Organismelor Europene de Reglementare din domeniul feroviar (ENRB)**, participând la 3 reuniuni organizate de Comisia Europeană – DG MOVE, astfel:

- reuniunea ENRB din perioada 08.03- 09.03.2018 organizată la Bruxelles, în Belgia;
- reuniunea ENRB în perioada 02.07-03.07.2018 organizată la Bruxelles în Belgia;

- reuniunea ENRB în perioada 28.11-30.11.2018 la Praga, în Republica Cehă.

Cooperarea în cadrul IRG–Rail a constat în participarea activă la grupurile de lucru ale IRG (monitorizarea pieței feroviare europene, accesul la infrastructură și la infrastructurile de servicii, tarifarea infrastructurii feroviare, modificări legislative în domeniul feroviar) și la 1 reuniune plenară IRG.

Cu această ocazie a fost semnat un **Memorandum de colaborare între toate organismele de supraveghere feroviară** membre IRG-Rail. Obiectivul acestui Memorandum constă în consolidarea cooperării dintre organismele de reglementare prin oferirea de asistență reciprocă în vederea îndeplinirii atribuțiilor, stabilirea de orientări privind cooperarea și punerea la dispoziție a unui mecanism de cooperare pentru cazurile în care elaborarea deciziilor a două sau mai multe organisme de reglementare necesită o coordonare în vederea soluționării aspectelor referitoare la un serviciu de transport feroviar internațional.

7.5. Priorități pentru anul 2019

Prioritățile CNSFD pentru anul 2019 sunt următoarele:

- soluționarea cazurilor de încălcare a Legii 202/2016 și adoptarea de măsuri pentru remedierea problemelor identificate;
- monitorizarea pieței feroviare (analiza DRR 2020, elaborarea și publicarea Monitorului Feroviar 2018)
- publicarea Studiului de piață privind infrastructura de transport feroviar din România;
- finalizarea procesului de modificare a Legii 202/2016 ca urmare a declanșării procedurii de *infringement* și a transpunerii Directivei 2370/2016 privind deschiderea pieței pentru serviciile de transport feroviar intern de călători și guvernanta infrastructurii feroviare;
- elaborarea și modificarea legislației secundare din domeniu (Regulamentul privind accesul la infrastructurile de servicii și la serviciile feroviare conexe, Regulamentului de stabilire a procedurii și a criteriilor de aplicare a testului de echilibru economic, modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a CNSDF;
- continuarea cooperării internaționale în cadrul IRG-Rail și ENRB.

Mai multe informații privind activitatea CNSFD în anul 2018 pot fi regăsite în cadrul [Anexei nr. 12.3.](#)

Operatorii trebuie să aibă acces nediscriminatoriu la infrastructura feroviară, iar în cazul în care constată nereguli, se pot adresa CNSDF, care intervine prompt pentru remedierea situației.

8. CONSILIUL DE SUPRAVEGHERE DIN DOMENIUL NAVAL

Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval (CSDN) funcționează ca structură fără personalitate juridică în cadrul Consiliului Concurenței⁵¹. Acesta este independent din punct de vedere organizatoric, juridic, decizional și cu privire la deciziile de ordin financiar față de administratorii infrastructurii portuare, față de utilizatorii de infrastructură de transport naval, precum și față de operatorii economici care desfășoară activități de transport naval. Din punct de vedere decizional, CSDN este independent față de orice autoritate publică.

CSDN desfășoară o activitate complexă, principalele atribuții fiind:

- monitorizarea activității administrațiilor de infrastructură portuară care aparține domeniului public al statului sau unităților administrativ-teritoriale, pentru ca accesul la infrastructura portuară să fie liber și nediscriminatoriu;
- avizarea normelor de fundamentare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii portuare, achiriei și redevenței pentru închirierea și concesiunea/subconcesiunea terenurilor portuare care aparțin domeniului public al statului sau unităților administrativ-teritoriale, și urmărește aplicarea lor în mod nediscriminatoriu;
- avizarea normelor de fundamentare a tarifelor percepute pentru efectuarea serviciilor de siguranță;
- exercitarea unei activități administrativ-jurisdicționale, respectiv CSDN soluționează plângerile formulate în legătură cu un tratament inechitabil sau discriminatoriu, aplicat, prin deciziile administratorului infrastructurii de transport naval, în ceea ce privește procedura de alocare a infrastructurii de transport naval, nivelul și/sau structura chiriilor/redevențelor/tarifelor de utilizare, aplicate în legătură cu infrastructura de transport naval, precum și efectuarea serviciilor de siguranță, cerințele minime aplicate pentru furnizarea serviciilor de siguranță, procedura de acordare/refuz a dreptului de a furniza servicii de siguranță; impune prin decizie măsuri de remediere;
- constatarea și aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de lege;
- formularea unor recomandări pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea domeniului transportului naval.

⁵¹ Ca urmare a intrării în vigoare la sfârșitul anului 2017 a Legii nr. 235/2017, care modifică și completează Ordonanța Guvernului nr. 22/1999 privind administrarea porturilor și a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare (denumită în continuare OG nr. 22/1999).

8.1. Monitorizarea procedurii de negociere a contractelor-cadru

În cursul anului 2018, CSDN a analizat **14 contracte** finalizate ale administrațiilor portuare înființate prin hotărâre de guvern, **4 contracte** cadru ale Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” Constanța și **10 contracte** cadru ale Companiei Naționale „Administrației Canalelor Navigabile” Constanța.

În principal, CSDN a analizat clauzele contractelor cadru prin prisma caracterului lor nediscriminatoriu și echitabil, care să asigure respectarea, de către administrațiile portuare, a obligației de a pune infrastructura portuară la dispoziția tuturor utilizatorilor, în mod liber și nediscriminatoriu.

Prin urmare, CSDN a formulat și transmis recomandări privind modificarea unor clauze referitoare la aplicarea de penalități, emiterea anumitor garanții în vederea executării obligațiilor contractuale, precum și executarea acestora, stabilirea unor criterii clare, transparente, obiective și nediscriminatorii care să determine în mod concret fie o anumită valoare a clauzei de performanță, fie anumite intervale de referință pentru aceasta, precum și clarificarea unor aspecte ce prezentau riscul de a fi interpretate ca fiind inechitabile.

În această perioadă, CSDN a analizat un număr de **305 observații** primite de către cele două administrații portuare de la operatorii portuari în procedura de negociere a contractelor cadru, și a formulat și transmis un număr de **54** de astfel de observații. Dintre acestea, **51** au fost preluate de către administrațiile portuare.

8.2. Avizarea normelor de fundamentare a tarifelor

În contextul modificării OG nr. 22/1999, legiuitorul a înțeles să acorde o atenție deosebită modului în care administrațiile portuare stabilesc tarifele percepute pentru serviciile prestate și pentru accesul la infrastructura de transport naval, precum și chiriiile și redevențele obținute în baza contractelor de închiriere, respectiv concesiune.

În acest sens, legea prevede în sarcina administrațiilor portuare, obligația de a stabili, în mod nediscriminatoriu, tarifele percepute, chiriiile și redevențele, conform unor norme de fundamentare a acestora, elaborate pe baza datelor din contabilitatea de gestiune a respectivei administrații, în urma consultării prealabile a operatorilor economici. O altă prevedere a aceluiași act normativ, destinată asigurării unui grad rezonabil de previzibilitate a cuantumului tarifelor, stabilește faptul că orice modificare a tarifelor se face numai în ultimul trimestru al anului în curs pentru anul următor.

Având în vedere faptul că activitatea de elaborare și avizare a normelor de fundamentare a tarifelor a avut un caracter de premieră, abordarea CSDN a fost de dialog permanent cu administratorii infrastructurii portuare, reprezentanții operatorilor portuari, specialiști în domeniu și nu în ultimul rând cu Ministerul Transporturilor.

În cadrul procesului de analiză, CSDN a avut în vedere faptul că anumite administrații portuare fie au fost înființate recent, fie nu dețineau o contabilitate proprie, fie din alte motive excepționale, cheltuielile preluate în stabilirea tarifelor au fost determinate conform datelor preluate din contabilitatea de gestiune din ultimul an sau ca estimări în conformitate cu

programul anual aprobat prin Bugetul de Venituri și Cheltuieli al companiei. În acest sens, a solicitat justificări pentru fiecare categorie de cheltuieli care au intrat în calculul tarifelor companiei, precum și referitor la modul de repartizare al acestora pe anumite clase de tarife. Astfel, au fost analizate în detaliu documentele ce prezentau cheia de repartizare a elementelor de cheltuieli pe tarife, iar informațiile acestea au fost corelate cu valorile ce au stat la baza calculului pentru fiecare tarif în parte.

CSDN a hotărât avizarea normelor de fundamentare a tarifelor, chiriilor, redevențelor, respectiv tarifele pentru efectuarea serviciilor de siguranță, precum și structura pe elemente de cheltuieli a acestora, ce vor fi percepute de administrațiile portuare până la data de 31.12.2019.

Astfel, au fost avizate normele de fundamentare a tarifelor, aparținând unui număr de **14** administrații portuare pentru un număr total de **484 de tarife**.

Ulterior, cuantumul efectiv al tarifelor a fost aprobat de consiliul de administrație al fiecărei companii - administrație portuară, inclusiv unele facilități. Lista tarifelor precum și facilitățile acordate au fost publicate pe paginile de web ale administrațiilor portuare.

Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval urmează să monitorizeze, conform atribuțiilor sale legale, modul de aplicare a tarifelor care rezultă în urma fundamentării acestora, astfel încât acestea să fie aplicate în mod nediscriminatoriu.

De asemenea, Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval va urmări dacă administratorii infrastructurii portuare se conformează obligației prevăzute de lege de a face publică lista tarifelor percepute. În același context, în ipoteza acordării unor facilități sau reduceri ale tarifelor (cu aprobarea consiliilor de administrație), va urmări și ca acestea să fie publice, iar aplicarea lor să se facă în mod nediscriminatoriu.

8.3. Analiza plângerilor și a sesizărilor

Potrivit legii, CSDN analizează și se pronunță, prin decizie, într-un termen de maximum 60 de zile lucrătoare de la primirea tuturor informațiilor necesare, cu privire la plângerile formulate în legătură cu un tratament inechitabil sau discriminatoriu, aplicat, prin deciziile administratorului infrastructurii de transport naval, în ceea ce privește:

- procedura de alocare a infrastructurii de transport naval;
- nivelul și/sau structura chiriilor/redevențelor/tarifelor de utilizare, aplicate în legătură cu infrastructura de transport naval, precum și efectuarea serviciilor de siguranță;
- cerințele minime aplicate pentru furnizarea serviciilor de siguranță;
- procedura de acordare/refuz a dreptului de a furniza servicii de siguranță.

În cursul anului 2018 CSDN a înregistrat două sesizări de la operatorii portuari cu obiect comun, respectiv perceperea tarifului de staționare în radă și a tarifului de staționare la mal natural.

Aceste două sesizări au fost transmise în contextul modificărilor legislative ce au avut loc la finalul anului 2017 și care prevăd, în sarcina administrațiilor portuare, obligația de a

fundamenta tarifele percepute pe baza datelor din contabilitatea de gestiune. În activitatea sa de analiză a normelor de fundamentare a tarifelor, CSDN s-a aplecat cu multă atenție asupra acestor tarife în procedura de fundamentare a acestora pe baza contabilității de gestiune. Ca urmare, având în vedere poziția celor două administrații portuare, precum și observațiile CSDN, la finalul anului 2018, una dintre cele două administrații a renunțat la tariful de staționare/operare mal natural, iar cea de-a doua a păstrat tariful de staționare nave fluviale la mal numai în cazul în care adiacent zonei respective de acostare există un operator care are încheiat cu administrația un contract de închiriere cu program de investiții și amenajează zona pe cheltuiala sa/a administrației, pentru acostarea navei.

8.4. Activități de cooperare interinstituțională

În ceea ce privește cooperarea dintre CSDN și alte instituții, acesta a inițiat un dialog permanent cu Ministerul Transporturilor, în speță Direcția Transport Naval, în scopul asigurării unei colaborări cât mai eficiente care să favorizeze obiectivul comun de dezvoltare a transportului naval din România.

a) La nivel național:

- *Workshop* național privind finanțarea investițiilor în porturi - Scheme de ajutor de stat și Workshop național privind îmbunătățirea și armonizarea legislației portuare (Constanța, 27-28 martie 2018) în cadrul proiectului *Danube Transnational Programme* (DAPhNE);
- Conferința pe tema ajutorului de stat în domeniul transporturilor (București 12-13 aprilie 2018) organizată de Consiliul Concurenței în parteneriat cu Ministerul Transporturilor, Ministerul Fondurilor Europene, Comisia Europeană - DG Competition;
- Simpozion *Dunărea de jos* organizat de Navrom Galați, OMV Petrom&TTS (Galați, 23 mai 2018), cu participarea Ministerului Transporturilor și a Ministerului Afacerilor Externe;

b) La nivel internațional:

În contextul colaborărilor internaționale, a avut loc la Haga în data de 12-13 noiembrie 2018 o vizită de lucru la sediul Autorității pentru Consumatori și Piețe din Olanda (ACM) care desfășoară activități de supraveghere generală în domeniul concurenței, precum și activități de reglementare în domeniul energiei, telecomunicațiilor și serviciilor poștale, al piețelor de transport (sau părți ale acestora) și protecției consumatorilor.

În cadrul acestei vizite, au fost abordate subiecte de interes precum metodele de alocare a costurilor folosite de ACM, reglementările ACM privind activitatea de pilotaj nave și aplicarea și respectarea regulilor de concurență în sectorul maritim.

8.5. Priorități pentru 2019

Prin prisma experienței dobândite în primul an de activitate, CSDN își propune pentru anul 2019 următoarele priorități:

- intensificarea colaborării cu administratorii infrastructurii portuare, reprezentanții operatorilor portuari, precum și alte entități publice din țară și străinătate, în scopul dezvoltării transportului naval;
- implementarea *Regulamentului UE 2017/352 de stabilire a unui cadru privind furnizarea de servicii portuare și a normelor comune privind transparența financiară a porturilor*;
- monitorizarea aplicării nediscriminatorie a tarifelor și a activității administratorilor infrastructurii portuare, în limita competențelor prevăzute de lege;
- realizarea unui *Studiu comparativ* privind modelele economice cele mai eficiente folosite la fundamentarea tarifelor din domeniul naval;
- clarificarea cadrului normativ care să impună administratorilor infrastructurii portuare separarea cheltuielilor în funcție de activitățile prestate în calitate de administrație portuară, respectiv autoritate portuară;
- elaborarea și aprobarea unor *Instrucțiuni privind elaborarea normelor de fundamentare a tarifelor*.

CSDN întocmește și publică anual pe *web-site-ul* propriu raportul privind activitatea desfășurată. Detalii suplimentare privind activitatea CSDN în anul 2018 sunt disponibile la adresa: www.consiliulnaval.ro/publicatii/rapoarte_anuale.

9. ACTIVITATE INTERNAȚIONALĂ

Consiliul Concurenței este un partener activ în cadrul Rețelei Europene de Concurență (ECN), participând la schimburi de informații și opinii necesare în investigarea unor cazuri similare.

*Față de anul trecut, România își menține poziția în clasamentul realizat de **Global Competition Review**, beneficiind de o performanță constantă (3 stele).*

9.1. ECN⁵² și afaceri europene

Consiliul Concurenței și Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană (RepRO) au conlucrat permanent în scopul atingerii obiectivelor prevăzute în mandatele de reprezentare, astfel încât procesul de negociere a proiectului de Directivă ECN Plus a cunoscut o evoluție favorabilă, în ritm accelerat, pe durata președinției bulgare a Consiliului UE.

Directiva urmează a fi publicată în Jurnalul Oficial al UE, ulterior adoptării în ședința Plenară a Parlamentului European, în cadrul președinției austriece, de la finalul anului 2018. Reuniunile ECN au facilitat, în subsidiar, schimbul de informații și expertiză între reprezentanții autorităților de concurență și Comisia Europeană (CE) în cadrul grupurilor de lucru Cooperare, Economistul Șef, Concentrări Economice, Energie, Produse alimentare, Sector farmaceutic, Digital, Acorduri orizontale și abuz de poziție dominantă, Acorduri Verticale, Telecomunicații, Bancar și Asigurări. Consiliul Concurenței a participat, de asemenea, în procesul decizional, în cadrul comitetelor consultative în cazurile complexe aflate în investigația forului european și a fost reprezentat, de asemenea, în calitate de Raportor, la comitetele consultative organizate de CE.

Principalele contribuții realizate în această direcție sunt:

- consultări CE și ANC-uri (autorități naționale de concurență) pe marginea cazurilor aflate în investigație (9 cazuri) în aplicarea art. 101 și 102 TFEU ;
- totodată, în cadrul investigației pe piața imunoglobulinei, Consiliul Concurenței a participat la inspecțiile organizate de autoritățile de concurență din Belgia și Italia în numele și pentru Consiliul Concurenței;
- contribuții în cadrul ECN (prezentări de caz la reuniuni, răspunsuri la chestionare pe domenii specifice);
- notificări/cereri de alocare gestionate în cazurile de concentrări economice de dimensiune comunitară. Un exemplu relevant a fost conferit de tranzacția Arcelor

⁵² Rețeaua Europeană de Concurență - reprezintă mecanismul de cooperare între autoritățile de concurență ale statelor membre ale Uniunii Europene și Comisia Europeană în vederea aplicării unitare a prevederilor de concurență comunitare, constituind cadrul necesar elaborării documentelor de poziție comune, schimbului de informații sau coordonării în materie de investigații deschise de Comisia Europeană sau de autoritățile naționale de concurență din cadrul rețelei, în baza Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.

Mittal/Ilva, notificată CE, cu implicații pentru teritoriul național. Totodată, operațiunea Siemens/Alstom a fost notificată la CE, fiind în procedură de consultare cu autoritățile de concurență din spațiul european;

- contribuții formulate în cadrul proiectelor CE, cu implicarea tuturor ANC: „Remedies enforcement overview in Member States”, Assistance in investigative measures, etc;
- Transmitere informări către *European Competition Authorities* (ECA)⁵³;
- formulare răspunsuri la cererile de informații primite din partea altor ANC (7) și transmiterea cererilor de informații (6) către alte ANC.

În cazul **concentrărilor economice de dimensiune comunitară**, au fost gestionate în vederea analizării, notificările și alte informări pentru **184 de cazuri**. Consiliul Concurenței a fost implicat în instrumentarea tranzacției de dimensiune comunitară cu părțile implicate ArcelorMittal - Ilva. În conformitate cu legislația europeană, Consiliul Concurenței a formulat poziția pe plan național în legătură cu adoptarea deciziei de către CE. Au fost analizate implicațiile autorizării condiționate asupra vânzării combinatului SIDEX Galați.

De asemenea, s-a continuat procesul de lucru în cadrul proiectelor de reformă legislativă inițiate de forul european, în scopul obținerii convergenței procedurale între statele membre UE, precum și în vederea intensificării cooperării și evitării deciziilor divergente în acele cazuri analizate în mai multe jurisdicții simultan.

Contribuțiile esențiale ale grupului de lucru ECN „Concentrări economice” au vizat :

- proiectul CE, cu implicarea tuturor ANC din cadrul UE „Remedies enforcement overview in Member States”;
- identificarea problemelor referitoare la provocările cu care s-a confruntat Consiliul Concurenței în fazele de negociere pentru angajamente și în cazul procesului de selecție pentru mandat.

În **domeniul afacerilor europene**, au avut loc schimburi permanente de informații cu reprezentanții MAE și RepRO privind:

- gestionarea Grupului de lucru - Inițiativa Consiliului Concurenței în contextul preluării de către România a Președinției Consiliului UE în perioada ianuarie-iunie 2019. Autoritatea de concurență a răspuns la toate solicitările MAE privind preluarea Președinției Consiliului UE. Astfel, au fost întocmite mandatele de negociere pentru dosarele legislative aflate în dezbaterile formațiunilor de lucru la nivelul Consiliului UE, respectiv Directiva ECN Plus, Directiva privind avertizorii de concurență, Regulamentul privind evaluarea investițiilor străine directe și Regulamentul privind platformele online.

⁵³ ECA reprezintă un forum de discuții pe probleme de concurență. Consiliul Concurenței a devenit membru ECA odată cu aderarea României la UE. Scopul ECA este de a dezvolta cooperarea dintre autoritățile de concurență europene în vederea aplicării eficiente a regulilor comunitare și naționale în domeniul, precum și realizarea convergenței politicilor naționale de concurență.

Totodată, Consiliul Concurenței a participat la întâlnirile bilaterale organizate de MAE și a gestionat participarea la cursurile organizate în acest sens de MAE și IER pentru președinți/ vicepreședinți și înlocuitori, coordonatori de dosar și experți grup de lucru. În ceea ce privește organizarea celor trei evenimente pe parcursul președinției României, respectiv reuniunea grupului ECN Carteluri, Ziua Europeană a Concurenței și Consumatorului și SAM, Consiliul Concurenței a avut consultări cu reprezentanții CE, RepRO și ANPC. De asemenea, autoritatea de concurență a inițiat acțiunile de lucru cu autoritățile locale din județul Cluj pentru reuniunea SAM 2019;

- în cadrul Programului CE de pregătire profesională a experților naționali (NEPT), un inspector de concurență a participat la stagiul de pregătire profesională de 3 luni la CE ;
- a fost aprobat 1 dosar pentru expert național detașat, urmând ca detașarea efectivă să aibă loc începând cu luna martie 2019;
- în cadrul programului de instruire DG COMP, doi inspectori de concurență au beneficiat de stagii de pregătire de o lună.

9.2. Cooperarea bilaterală și multilaterală la nivel internațional

În data de 19 aprilie 2018, Consiliul Concurenței a organizat conferința **„Cooperarea inter-instituțională în beneficiul mediului de afaceri și consumatorilor”** la Biblioteca Națională a României. Evenimentul a avut ca punct central al discuțiilor, cooperarea inter-instituțională în beneficiul mediului de afaceri și consumatorilor.

Tot cu acest prilej, au fost comunicate rezultatele activității instituției cuprinse și în Raportul anual 2017, cu accent pe evoluțiile concurenței și provocările actuale la nivel național și internațional. Analiza bilanțului confirmă încă o dată că instituția noastră a promovat în ultimii 20 de ani o politică activă, ce a avut un impact favorabil la nivelul economiei României, contribuind, în mod direct, la creșterea economică și, în consecință, a nivelului de trai.

Sesiunile de lucru au fost alcătuite după următorul format:

1. Sesiunea Introductivă cu participarea reprezentanților de nivel înalt din cadrul Administrației Prezidențiale și Guvernului României;
2. Sesiunea Plenară;
3. Atelier de lucru I „Concurența și reglementarea în sectorul energiei”;
4. Atelier de lucru II „Concurența în sectorul achizițiilor publice”;
5. Atelier de lucru III „Selectarea celor mai ieftine produse: comparatoarele de prețuri”.

Consiliul Concurenței a organizat conferința **„Mediul concurențial și competitivitatea în sectoare cheie ale economiei românești”**, ce a avut loc în data de 15 noiembrie 2018. În cadrul acestui proiect, instituția noastră a beneficiat de parteneriatul Camerei de Comerț și Industrie a României.

Evenimentul a avut ca punct central al discuțiilor subiecte referitoare la mediul concurențial și competitivitatea în sectoare cheie ale economiei românești, atât în cadrul unei sesiuni plenare cât și în cadrul a trei sesiuni de lucru paralele dedicate concurenței în sectoarele materialelor de construcții, energiei și noilor tehnologii (ITC).

În vederea comunicării rezultatelor instituției pentru sectoarele cheie ale economiei românești, cuprinse în Raportul Consiliului Concurenței, panelurile au avut următoarea configurație:

1. Sesiune introductivă
2. Mediul concurențial și competitivitate
3. Trei ateliere de lucru desfășurate în paralel, care au vizat următoarele sectoare:
 - Atelier de lucru I - Energie;
 - Atelier de lucru II - Materiale de construcții;
 - Atelier de lucru III – Tehnologia informației și a comunicațiilor.

Consiliul Concurenței a urmărit ca prin intermediul acestei conferințe să aducă în prim-plan activitatea instituției, care se desfășoară atât sub aspect preventiv, de monitorizare a piețelor și supraveghere a actorilor de pe aceste piețe cât și corectiv, menit să restabilească și să asigure dezvoltarea unui mediu concurențial normal.

Consiliul Concurenței a participat, inclusiv în calitate de lector, la o serie de **evenimente internaționale** respectiv: 7 reuniuni ale Comitetului și Forumului Global de Concurență OECD, Reuniunea la nivel înalt a ANC din zona Eurasia și a Europei de Sud-Est de la Paris, Conferința IMEDIPA de la Atena, Conferința anuală a ICN (Rețeaua Internațională de Concurență) de la New Delhi, (reuniunea anuală a Secțiunii Antitrust a Baroului American, Forumul de concurență al ANC Ucraina, reuniunea ECA, Seminarul ICN Carteluri organizat de ANC din Israel, Seminarul organizat de OCDE în colaborare cu ANC Austria, având ca temă cartelurile, Workshopul „International Competition Enforcement: Challenges and Opportunities”, desfășurat la King’s College London, reuniunea anuală a Global Federation of Competitiveness Councils (GFCC) de la Buenos Aires, vizita de studiu la ANC din SUA, conferințele și workshopurile organizate de ANC din Ucraina, Serbia, Moldova și Georgia.

Acțiuni bilaterale

- în data de 20 aprilie 2018, cu ocazia Conferinței internaționale organizate de ANC Serbia, experții români au susținut o prezentare privind concurența în era digitală;
- organizarea vizitei de lucru a autorității române de concurență în China, care a constat în participarea la o serie de întâlniri de lucru și s-a finalizat prin semnarea unui Memorandum de colaborare;
- organizarea vizitei de lucru a unei delegații a Consiliului Concurenței la nivel de președinte la ANC Olanda în data de 13 noiembrie 2018, ocazie cu care delegația română a făcut un util schimb de experiență în sectorul transportului maritim;

- organizarea vizitei de lucru a delegatiei ANC și Parlament Kenya la Consiliul Concurenței privind experiența în domeniul profesiilor liberale (20-23 noiembrie), precum și susținerea de 9 prezentări;
- organizarea vizitei de studiu a delegației ANC Georgia la autoritatea română de concurență (12-23 noiembrie), ocazie cu care experții ANC Georgia au efectuat schimb de informații cu majoritatea direcțiilor Consiliului Concurenței;
- organizarea vizitei de lucru a președintelui ANC Ucraina la Consiliul Concurenței, i cu ocazia participării la conferința din 15 noiembrie;
- Seminar ANC Uzbekistan, în colaborare cu Banca Mondială, desfășurat în data de 7 mai 2018.

Consiliul Concurenței a participat în anul 2018 pentru a treia oara consecutiv la un amplu **sondaj**, realizat de revista internațională de profil **Global Competition Review** pe baza de chestionar și interviuri cu factori de interes din România, care va sta la baza clasamentului ANC din punct de vedere al aplicării regulilor de concurență în anul 2017. **Față de anul trecut, Romania își menține poziția în clasament, beneficiind de o performanță constantă (3 stele).**

Metodologia de elaborare a clasamentului este bazată pe scoruri acordate țărilor pe baza unei evaluări de la 2 la 5 stele, completate cu indicatori de evaluare a performanței autorităților de concurență:

- **2 stele și 2 ½ stele – REZONABIL**
- **3 stele și 3 ½ stele – BINE**
- **4 stele și 4 ½ stele – FOARTE BINE**
- **5 stele – EXCELENT**

România a fost inclusă pentru prima dată în clasament cu datele referitoare la activitatea desfășurată în 2015. Față de acel moment (când a primit 2 ½ stele – calificativul **REZONABIL**), în anul următor România a urcat în clasament (la 3 stele – calificativul **BINE**).

România este singura dintre țările incluse în clasament cu calificativul **REZONABIL** și care a crescut în decurs de 1 an cu o jumătate de stea (Belgia, Danemarca și Irlanda s-au menținut, în timp ce Cehia a dispărut din clasament).

9.3. Alte acțiuni

Consiliul Concurenței, **ca promotor de bune practici în plan național** a participat de la debutul anului 2018 la activitățile Comitetului Interministerial privind Relațiile României cu OCDE, prin elaborarea de contribuții în vederea susținerii candidaturii României la OCDE și în perspectiva iminentei deschiderii a negocierilor de aderare cu România.

De asemenea, în plan internațional începând cu septembrie 2017, **Consiliul Concurenței** participă activ la schimbul informal de expertiză și experiență cu autoritățile de concurență din regiune, urmare a invitației primite, de participare la platforma RFI (cereri de informații) lansată de Centrul Regional de Concurență OCDE. În acest context, Consiliul Concurenței a împărtășit experiența sa răspunzând la 6 cereri de informații din partea autorităților de concurență din Georgia, Armenia, Ucraina, Muntenegru și Macedonia în domeniile farmaceutic, carburanți, transport rutier și media.

Consiliul Concurenței a avut totodată calitatea de „case discussant” în 3 seminarii organizate sub egida Centrului Regional de Concurență OCDE, ocazie cu care a împărtășit experiența sa pe teme cum ar fi detectarea cartelurilor și controlul concentrărilor economice.

În plus, autoritatea de concurență s-a implicat anul acesta în cadrul Proiectului „Multilateral Framework on Procedures” inițiat de Departamentul de Justiție din SUA ce vizează, în principal, înființarea unui Comitet internațional format din autorități cu atribuții în domeniul concurenței, fundamentat pe respectarea unor obiective ale politicii de concurență în cadrul unui mecanism convergent de colaborare. În acest sens, CE a susținut o poziție comună, agreată la nivelul autorităților de concurență din statele membre UE. Consiliul Concurenței a transmis CE, în acest scop, o serie de documente de poziție, pentru a evidenția necesitatea de a fi respectate normele statuate la nivel european, în cadrul ECN.

Proiecte de dezvoltare a colaborării bilaterale și multilaterale:

- **Big Data**

Proiectul va oferi capacități pentru **5 domenii de investigație și analiză**:

- *Licitații trucate;*
- *Cartel screening;*
- *Legături structurale și comerciale între întreprinderi;*
- *Anchete sectoriale;*
- *Concentrări economice*

Licitații trucate – se vor implementa algoritmi de tip machine learning care pot efectua corelații între indicatorii de screening structural și indicatorii de screening comportamental. Rezultatul așteptat este generarea de alerte în baza cărora se va putea declanșa procesul investigativ.

Cartel screening – se vor aplica tehnici de clasificare specifice data mining pentru a detecta un comportament de tip cartel din partea mai multor întreprinderi ce acționează în aceeași ramură de producție, în vederea limitării sau eliminării concurenței.

Legături structurale și comerciale între întreprinderi – se vor utiliza rutine de căutare inteligentă, pentru a detecta diverse afilieri sau relații dintre entități.

Anchete sectoriale – se vor elabora profile complexe de risc, pentru a cuantifica riscurile concurențiale dintr-un anumit sector economic.

Concentrări economice – se vor efectua analize și corelații pe datele provenind de la companii și de la alte instituții publice, precum și folosind informațiile obținute de inspectorii

de investigație ai Consiliului Concurenței. Această componentă cheie a sistemului va exploata în adâncime toate fațetele legate de așa-numitul „cazier al firmei” – care va reflecta imaginea consolidată a tuturor informațiilor disponibile despre întreprindere.

În anul 2018, ca activități principale derulate în cadrul acestui proiect menționăm: activități de promovare și publicitate a proiectului, derularea a 7 proceduri de achiziții publice dintre care 2 finalizate, elaborarea, în cadrul grupurilor de lucru special organizate, a cerințelor funcționale aferente modulelor de analiză, a listei de indicatori specifici analizelor în domeniul concurenței, grupați în funcție de domeniu și nivelul de complexitate, ce au fost introduse în caietele de sarcini.

- **Proiect privind întărirea capacității administrative și a cooperării între autoritățile de concurență din România și Norvegia**

S-au purtat discuții cu partea norvegiană pentru finalizarea setului de activități comune și demararea parteneriatului de colaborare având ca scop derularea de activități de instruire profesională în beneficiul ambelor autorități privind tehnici avansate de detectare a cartelurilor.

- **Proiect 1 și 2 OECD**

În 2018, s-au purtat discuții cu OCDE vizând stabilirea căilor și mijloacelor de demarare a unui nou proiect 2 cu OCDE vizând **simplificarea sistemului de licențiere a activității antreprenoriale din toate sectoarele economiei românești**. Totodată, au fost luate o serie de măsuri în colaborare cu Guvernul României pentru accelerarea implementării Proiectului 1 cu OCDE privind Analiza impactului concurenței în trei sectoare esențiale ale economiei românești.

- **Proiect TAIEX CE în Cipru de Nord :**

- Un expert al Consiliului Concurenței a participat în calitate de expert TAIEX la 6 misiuni în domeniul ajutorului de stat;

- **Proiect training IT Forensic pentru ANC Moldova:**

- Proiectul este finanțat de BM, s-a derulat în perioada noiembrie-decembrie 2018 și a avut în componența 2 misiuni de training susținute de un expert IT al Consiliului Concurenței.
- Acest proiect se corelează cu Vizita de lucru pe IT Forensic din partea ANC Moldova, organizată la București în perioada 17-19 aprilie și finanțată de RoAID - MAE;

De asemenea, s-au depus demersuri pentru implicarea Consiliului Concurenței **ca donator de asistență tehnică în următoarele proiecte/misiuni:**

- depunere ofertă Proiect de asistență tehnică în domeniul ajutorului de stat – beneficiar Comisia de Control Ajutor de stat din Serbia;

- depunere ofertă Proiect Twinning Light Muntenegru MN 14 IPA FI 03 17 TWL;
- participare cu experți în cadrul Proiectului de asistență tehnică în domeniul concurenței și ajutorului de stat – beneficiar ANC Georgia;
- participare cu experți în cadrul proiectului de Twinning IPA 2014 SR 14 IPA FI 01 17 „Further Development of Protection of Competition in Serbia”;
- participare cu experți în cadrul proiectului de asistență tehnică în domeniul ajutorului de stat în implementare la ANC Ucraina.

Consiliul Concurenței este o instituție eficientă, puternică, care acționează similar celorlalte autorități de concurență din statele membre ale Uniunii Europene.

10. ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI

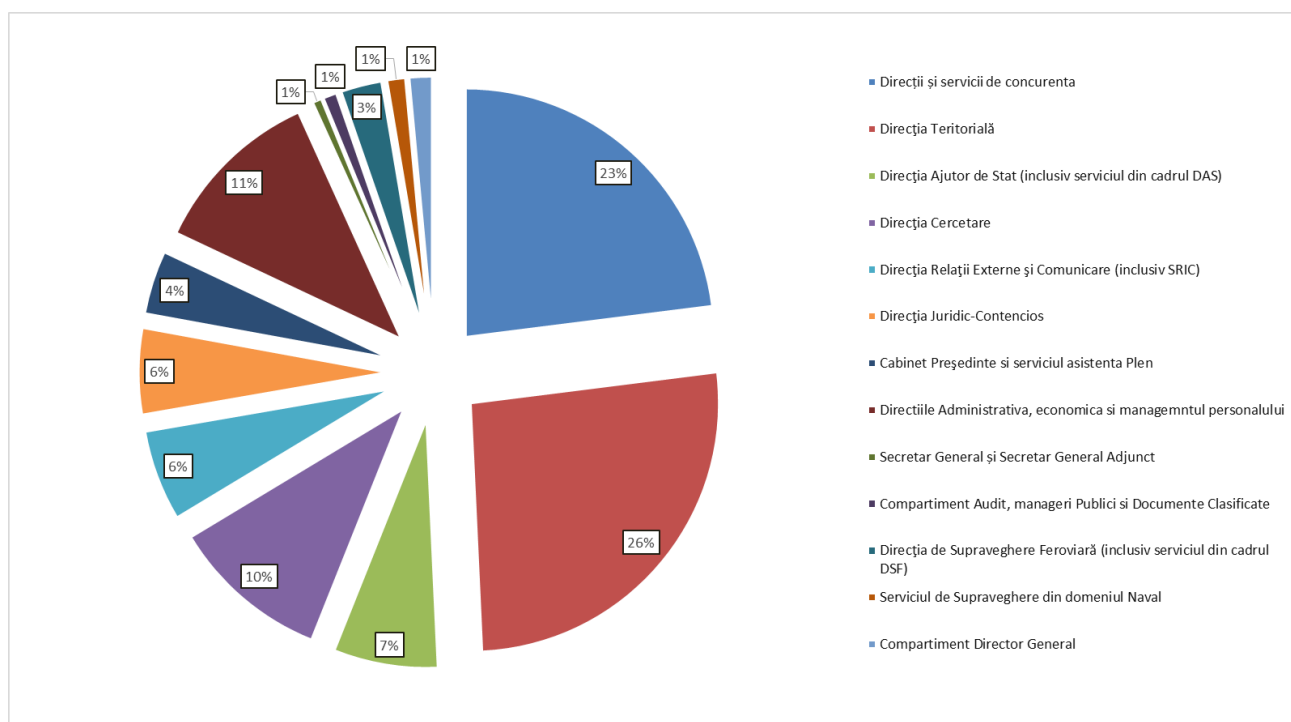
10.1. Informații privind personalul

În vederea exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței dispune de aparatul propriu, alcătuit din direcții, servicii și compartimente (conform organigramei prezentate în [Anexa 12.7.](#)).

Consiliul Concurenței a înregistrat 339 de angajați în anul 2018⁵⁴, repartizați conform graficului următor (Figura nr. 10.1.1.)

Cea mai mare pondere este reprezentată de personalul încadrat la Direcția Teritorială (26%), urmată de celelalte direcții de concurență (23%).

Figura nr. 10.1.1. Structura personalului în funcție de unitatea funcțională (% din total), 2018

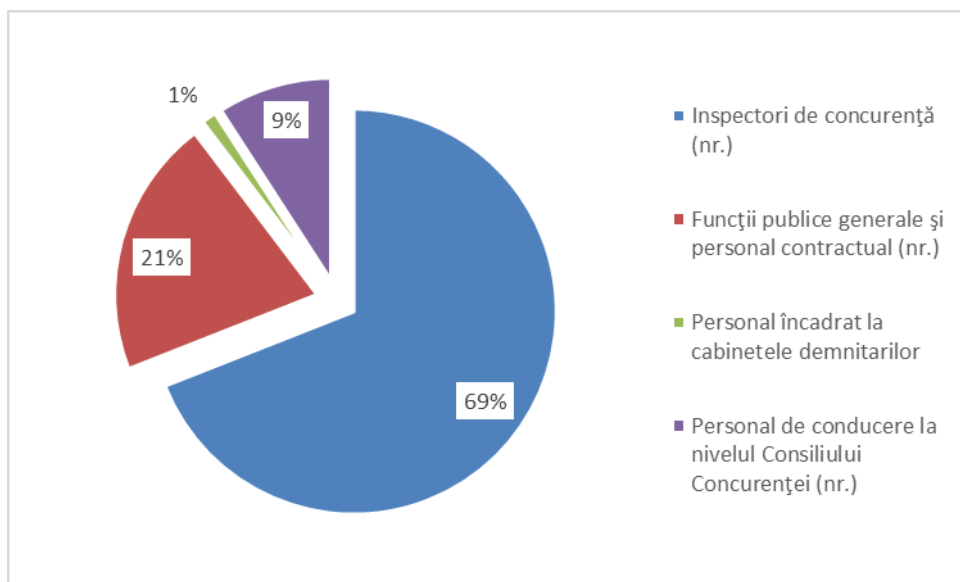
Personalul autorității române de concurență este alcătuit din funcționari publici ce ocupă funcții publice specifice și funcții publice generale, manageri publici și personal contractual.

Funcția publică de specialitate în cadrul Consiliului Concurenței este cea de inspector de concurență, categorie ce reprezintă 69% din totalul personalului instituției.

⁵⁴ Comparativ cu anul anterior s-a înregistrat o creștere de personal (de la 337 la 339 de persoane) datorată angajărilor care au depășit ieșirile de personal.

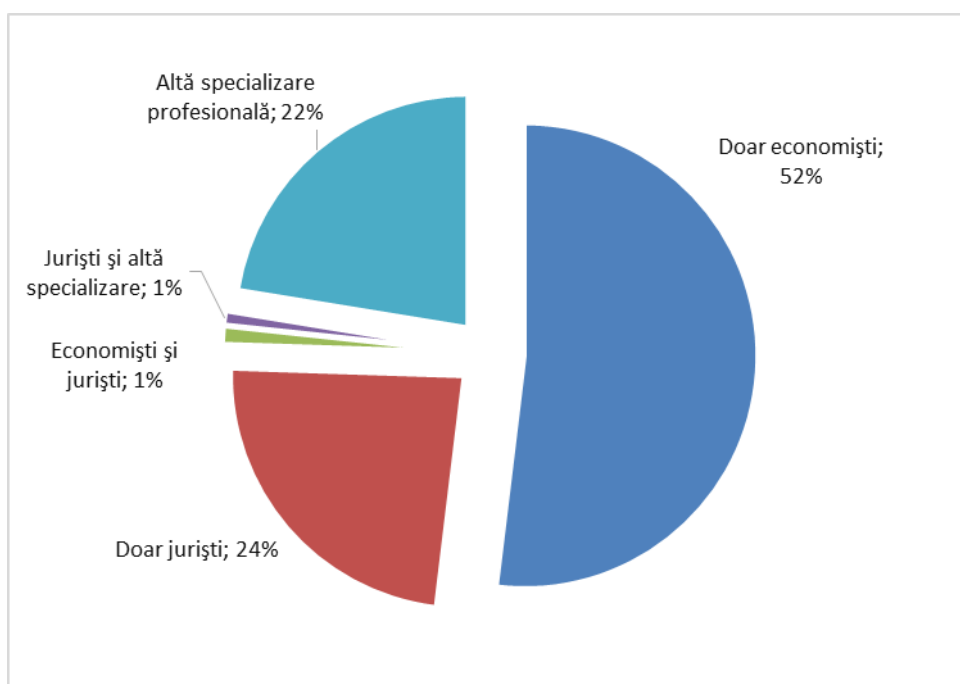
Dimensiunea relativă a principalelor categorii de personal nu a înregistrat fluctuații mari de la un an la altul.

Figura nr. 10.1.2. Structura personalului în funcție de încadrarea profesională (% din total), 2018

În ceea ce privește pregătirea profesională a inspectorilor de concurență, cei mai mulți dintre aceștia sunt economiști (52%), urmați de cei cu pregătire juridică (24%).

Figura nr. 10.1.3. Structura personalului în funcție de pregătirea profesională, % din total, 2018

Din punct de vedere al mobilității personalului, s-au înregistrat 25 de angajări și 17 plecări efective din instituție în anul 2018.

Formarea continuă a personalului este o preocupare de bază a Consiliului Concurenței. În anul 2018, angajații au participat la 28 de cursuri de perfecționare. Aceste cursuri de perfecționare au avut 204 de participanți.

În prezent, Legea concurenței prevede posibilitatea stimulării performanței în cadrul autorității de concurență prin reținerea și utilizarea taxei de autorizare a concentrărilor economice pentru pregătirea și dezvoltarea profesională a personalului Consiliului Concurenței. În acest context, investițiile în formare au fost cu peste 300% mai mari față de 2015, atunci când finanțarea activității de formare nu se făcea din fonduri proprii, dar mai mici cu aproximativ 20% decât în 2017.

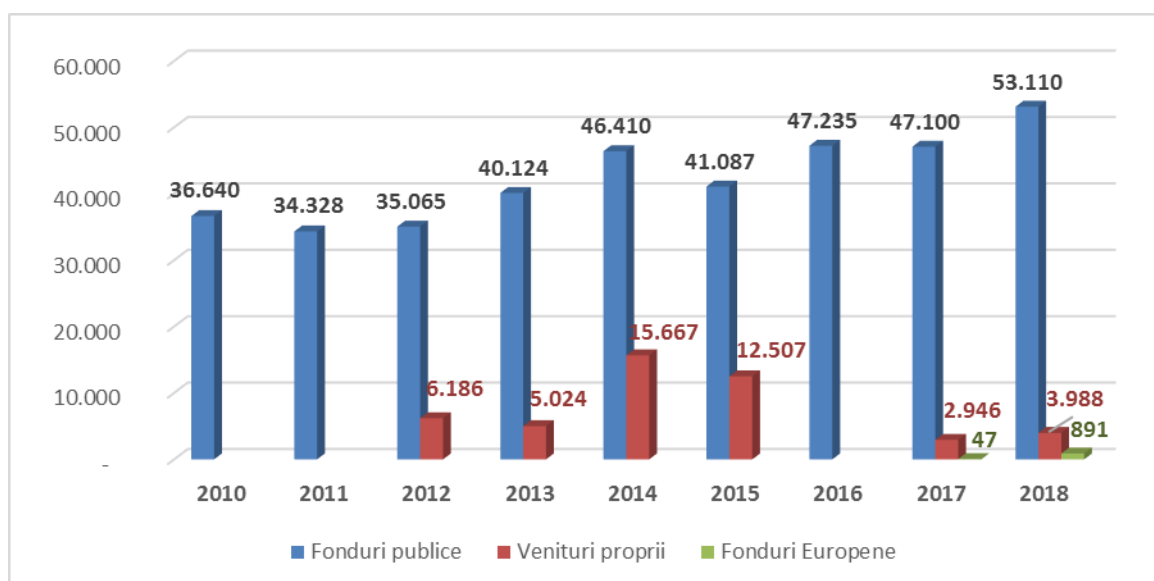
În acest context, au fost invitați speakeri/traineri remarcabili atât din domeniul de activitate al autorității, dar și din domenii conexe, care au împărtășit din experiențele lor similare.

Mai multe informații legate de structura, dinamica și pregătirea personalului Consiliului Concurenței sunt expuse în [Anexa 12.8](#).

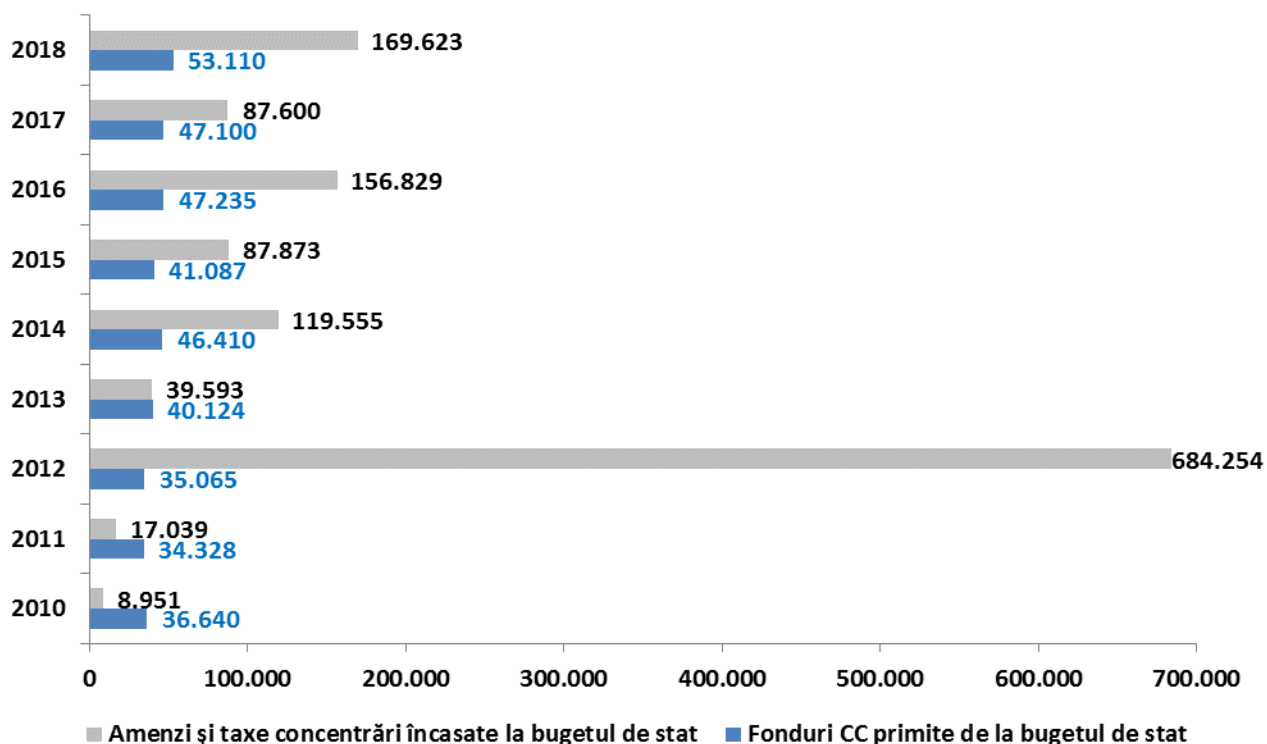
10.2. Finanțarea instituției

În 2018, bugetul Consiliului Concurenței a fost de **57.989 mii lei**, în creștere cu circa 16% față de anul precedent.

Figura nr.10.2.1. Bugetul alocat (mii lei), 2010-2018

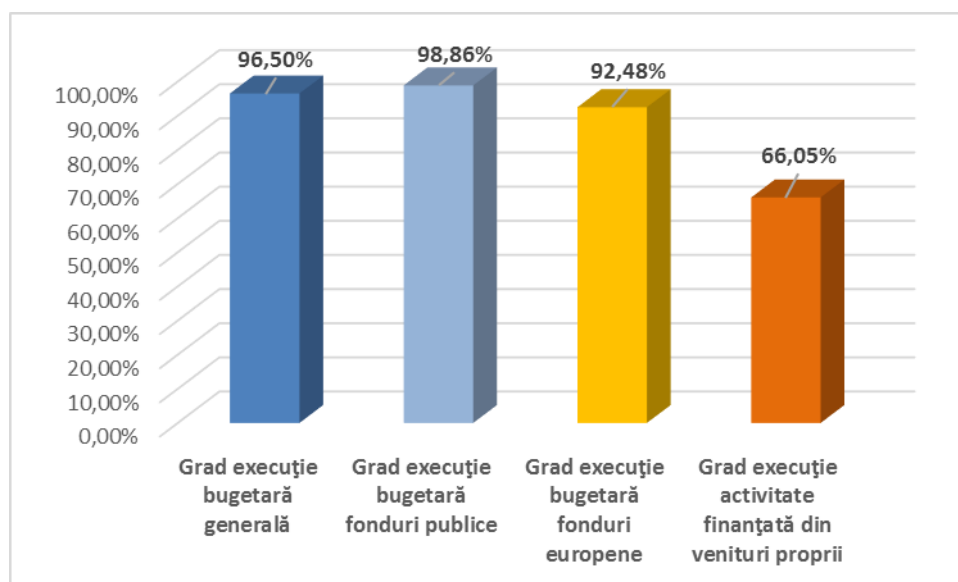

Bugetul Consiliului Concurenței din resurse de stat versus total amenzi și taxe autorizare încasate la bugetul de stat (mii lei), 2010-2018

Execuția bugetară în anul 2018, în funcție de tipul sursei de finanțare, a fost următoarea:

Graficul nr. 10.2.2. Execuția bugetară, 2018

În anul 2018, Consiliul Concurenței a derulat un număr de **752 de proceduri** de achiziție publică, în valoare totală de **7.905.903 milioane de lei**, cu 44% mai multe proceduri decât în 2017.

Tabelul nr. 10.2.3. Indicatori privind achizițiile publice, 2015-2018

Indicatori	2015		2016		2017		2018	
	nr. achiziții	val. cu TVA	nr. achiziții	val. cu TVA	nr. achiziții	val. cu TVA	nr. achiziții	val. cu TVA
Achizitii din bugetul de stat	669	2.855.268	402	3.627.471	496	4.383.893	734	7.230.669
din care realizate prin mijloace electronice	587	1.246.086	319	1.957.307	270	1.167.718	339	2.190.000
Achiziții din FEN	11	6.676.742	-	-	-	-	5	184.120
din care realizate prin mijloace electronice	10	6.399.994	-	-	-	-	5	184.120
Achiziții din venituri proprii	-	-	-	-	26	943.742	13	491.114
din care realizate prin mijloace electronice	-	-	-	-	7	626.740	4	205.123

11. PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2019

Anul 2019 este marcat de exercitarea **Președinției României la Consiliul Uniunii Europene**, ocazie cu care Consiliul Concurenței are oportunitatea de a-și îndeplini rolul său important în cadrul arhitecturii instituționale naționale și europene. În acest context, Consiliul Concurenței va organiza trei evenimente majore pe perioada celor 6 luni: Ziua Europeană a Concurenței și Consumatorilor, reuniunea ECN Cartels și Reuniunea SAM – în domeniul ajutorului de stat. Un obiectiv major la nivel european va fi definitivarea procedurilor și implementarea Directivei ECN+, care va conferi autorităților de concurență mai multă putere pentru a aplica regulile de concurență cât mai eficient.

În domeniul **concurenței**, pentru 2019 este planificată finalizarea:

- anchetelor sectoriale derulate pe piețele comercializării carburanților auto, serviciilor bancare, iluminatului public și servicii de alimentare cu apă și canalizare și
- a unor investigații de încălcare importante, precum sunt cele privind asigurările pentru aviație, comercializarea de mașini, utilaje și echipamente agricole, caz ce implică fonduri europene sau cele două cazuri de posibil abuz de poziție dominantă în domeniul farmaceutic, servicii financiare non-bancare, servicii de modernizare rețea electrică de transport, recepție și punere în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gezelor naturale (abuzuri Gaz Sud, Distrigaz Sud Rețele și Mega- Construct), deszăpezirea și marcajele rutiere.

În ceea ce privește **ajutorul de stat**, vom continua colaborarea cu Guvernul și Comisia Europeană în vederea finalizării cazurilor Complexul Energetic Hunedoara, CFR Marfă, Compania Națională a Uraniului, după modelul Oltchim, CE Oltenia, porturi, aeroporturi.

De asemenea, vom acorda consultanță autorităților române pentru definitivarea cadrului legislativ necesar implementării măsurilor de ajutor de stat finanțate din fonduri europene, precum și asistență de specialitate în domeniul ajutorului de stat autorităților din Republica Moldova și Ucraina. Nu în ultimul rând, în contextul exercitării de către România a președinției Consiliului UE, autoritatea națională de concurență va organiza reuniunea Statelor Membre cu Comisia Europeană pe tema implementării regulilor modernizate de ajutor de stat (Cluj-Napoca, 17 mai 2019).

O altă prioritate pentru anul 2019 este extinderea la nivel național a platformei pilot **Monitorul Prețurilor**, lansată în 2016, prin realizarea atât a platformei web, cât și a aplicațiilor mobile care vor oferi prețurile practicate de principalele rețele de retail, precum și de carburanți auto.

Un alt proiect ce va ajunge în etapa de implementare în anul 2019 este cel privind **Big Data**, destinat integrării și valorificării operaționale și analitice a volumelor mari de date în vederea

susținerii activităților de investigații, dezvoltarea funcției de prevenție, detectare și luare de măsuri specifice activității Consiliului Concurenței. Continuarea proiectului privind creșterea capacității autorităților române de a realiza **analize privind impactul ajutoarelor de stat** acordate în economie, derulat cu parteneri interni, Banca Mondială și Comisia Europeană va reprezenta un demers important al Consiliului Concurenței în anul 2019.

În plan extern, în calitate de **furnizor de asistență tehnică**, Consiliul Concurenței va continua colaborarea cu alte autorități de concurență, cum sunt cele din Republica Moldova și Ucraina, pe linia ajutorului de stat.

Dintre prioritățile **Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval**, organism înființat în cadrul autorității de concurență la sfârșitul anului 2017, ca urmare a recomandărilor OCDE, este de menționat monitorizarea aplicării nediscriminatorie a tarifelor și a activității administratorilor infrastructurii portuare, precum și elaborarea și aprobarea legislației secundare privind elaborarea normelor de fundamentare a tarifelor.

Îndeplinirea acestor priorități va contribui la atingerea celor 5 obiective prevăzute de **Strategia instituției pentru perioada 2018-2020**, respectiv: creșterea impactului politicii de concurență asupra economiei, valorificarea expertizei în domeniul ajutorului de stat pentru susținerea politicilor publice de creștere economică a României și buna utilizare a banului public, extinderea frontierelor concurenței și promovarea culturii concurenței, creșterea transparenței și predictibilității proceselor interne de lucru, precum și îmbunătățirea performanței instituționale.

În 2019, ne vom continua eforturile atât pentru a interveni acolo unde există tendințe de manifestare a unor practici anticoncurențiale, cu efecte nocive asupra economiei, cât și pentru sprijinirea mediului de afaceri în scopul satisfacerii intereselor consumatorilor.

12. ANEXE

Anexa nr. 12.1. Aplicarea regulilor de concurență

Tabelul nr. 12.1.1. Investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență inițiate în anul 2018

Nr. crt.	Mod de declanșare	Piața relevantă	Tip de faptă anticoncurențială investigată	Legislația de concurență incidentă
1	autosesizare	producția și/sau comercializării ouălor de consum din România	înțelegere orizontală	națională și comunitară
2		Imunoglobulinele normale umane din România	înțelegere orizontală	națională și comunitară
3		comercializarea de produse și echipamente din domeniul sănătății și securității în muncă din România	înțelegere orizontală	națională și comunitară
4		producția și comercializarea cimentului din România	înțelegere orizontală	națională și comunitară
5		lucrări de infrastructură pentru transportul gazelor naturale și a lucrărilor conexe, de întreținere a acestora, atribuite prin licitații publice	înțelegere orizontală	națională și comunitară
6		furnizarea produselor lactate (Programul Cornul și Laptele) și furnizarea de fructe - mere (Programul de încurajare a consumului de fructe în școli și grădinițe), organizate de Consiliul Județean Botoșani, în perioada 2013-2018	înțelegere orizontală	națională
7		execuția de lucrări de reabilitare a străzilor din municipiul Pitești	înțelegere orizontală	națională
8		furnizarea de fructe (mere) pentru elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și privat autorizat/acreditat din județul Bacău	înțelegere orizontală	națională
9		serviciul de transport public de călători din regiunea București-Ilfov	înțelegere orizontală	națională
10		producția și comercializarea de energie electrică	abuz de poziție dominantă	națională
11		servicii conexe pentru gaze naturale	abuz de poziție dominantă	națională
12		piața pariurilor	concentrare economică nenotificată	națională
13	plângere	servicii de pază	înțelegere orizontală	națională
14		servicii de furnizare a apei minerale terapeutice din stațiunea Sângeorz-Băi	abuz poziție dominantă	națională
15		serviciile de colectare și de transport a deșeurilor de ambalaje prestate în aria geografică a municipiului Ploiești	acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice	națională
16		serviciul de administrare de drumuri și străzi în municipiul Cluj-Napoca	acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice	națională

Tabelul nr. 12.1.1. Investigații privind analiza concentrărilor economice inițiate în anul 2018

Nr. crt.	Piața relevantă
1	cărămizi și blocuri ceramice

Tabelul nr. 12.1.2. Investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în anul 2018

Nr. crt.	Anul declanșării	Modul de declanșare	Piața relevantă	Tip de faptă anticoncurențială investigată	Legislația de concurență incidentă	Mod de finalizare
1	2013	autosesizare	distribuția de filme către cinematografe	înțelegeri orizontale și verticale	națională și comunitară	Nu au fost descoperite suficiente dovezi privind încălcarea legislației de concurență care să justifice impunerea de amenzi sau a altor măsuri, investigația fiind închisă.
2	2014		comercializarea cu amănuntul a produselor alimentare	înțelegeri verticale	națională și comunitară	Auchan România SA, Carrefour România SA, România Hypermarche SA (Cora) și distribuitorii acestora Quadrant-Amroq Beverages SRL, Star Foods EM SRL, Strauss Romania SRL și Nelson Prod SRL au fost sancționate cu o amendă totală în de 87.713.336 lei.
3	2014		lucrări de construcții de conducte pentru transportul gazelor naturale și lucrărilor conexe acestora din România	înțelegeri orizontale	Națională și comunitară	Inspet SA, Condmag SA, TMUCB SA, Rominsta SRL, Moldocor SA, CIS Gaz SA, Armax SRL, Armax Gaz SA, Pegamont SA, Ecprod SA, Amarad SA, Posada Med SRL, Staza Invest SRL și Instcomp SA au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 10.365.353 lei.
4	2015		servicii de asigurare RCA	înțelegere orizontală	națională și comunitară	Uniunea Națională a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România (UNSAR) și 9 societăți de asigurare au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 246.739.197 lei.
5	2016		achiziția materialului lemnos fasonat în cadrul unei proceduri de valorificare organizată de Romsilva - Direcția Silvică Neamț	înțelegere orizontală	națională	Forestar SA, Nico – Paul SRL și Saniral SRL au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 1.683.692 lei.
6	2016		plăților prin mesaje scurte	abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	Orange România SA a fost sancționată cu o amendă în valoare totală de 64.915.183 lei.
7	2016		comercializarea produselor turistice și/sau pachetelor de servicii turistice din România	înțelegere orizontală	națională și comunitară	Asociația Națională a Agențiilor de Turism (ANAT) și 13 întreprinderi au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 11.419.539 lei.
8	2017		servicii medicale nedecontate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate	înțelegere orizontală	națională	Societatea Națională de Medicina Familiei, Federația Națională a Patronatelor Medicilor de Familie și 7 asociații afiliate acestora au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 57.406 lei.

Nr. crt.	Anul declanșării	Modul de declanșare	Piața relevantă	Tip de faptă anticoncurențială investigată	Legislația de concurență incidentă	Mod de finalizare
9	2017		comercializarea cu amănuntul a produselor de larg consum	punerea în practică a unei concentrări economice înainte de autorizarea Consiliului Concurenței	națională	Corsar Online SRL a fost sancționată cu 1.604.029 lei. Totodată, în cadrul investigației a fost autorizată preluarea de către Corsar Online SRL a domeniilor de internet www.marketonline.ro, www.mediadot.ro și www.azerty.ro.
10	2018		piața pariurilor	punerea în practică a unei concentrări economice înainte de autorizarea Consiliului Concurenței	națională	Westgate România SRL a fost sancționat cu o amendă în valoare de 229.496 lei.
11	2015	plângere	servicii medicale spitalicești de maternitate, servicii de prelevare, procesare și stocare de celule stem din sângele cordonului ombilical, precum și a țesutului din cordonul ombilical	înțelegeri verticale și abuz de poziție dominantă	națională	Med Life SA, Genesys Medical Clinic SRL, Rur Medical SA, Arcadia Hospital SRL, Medicover Hospitals SRL, CBC Laboratories SA și Stem Sure Solutions SRL au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 1.225.877 lei
12	2015		serviciul public de alimentare cu apă/canalizare și servicii conexe în comuna Blejoi județul Prahova	abuz de poziție dominantă	națională	Jovila Construct SRL a fost sancționată cu o amendă în valoare de 239.127 lei.
13	2015		servicii de mentenanță și piese de schimb pentru echipamentele navelor ce asigură siguranța frontierei la Marea Neagră	înțelegeri verticale	națională și comunitară	Japan Radio Co., Ltd, Alphanon Marine BV, Space Electronics Ltd, Alhouthyam Ltd, Navtron SRL și Polar Denizcilikve Deniz Malzemeleri A.Ş. au fost sancționate cu o amendă totală în valoare de 9.002.622 lei.
14	2016		distribuție medicamente	abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	Nu au fost descoperite suficiente dovezi privind încălcarea legislației de concurență care să justifice impunerea de amenzi sau a altor măsuri, investigația fiind închisă.
15	2016		închiriere terenuri portuare, dragaj, întreținere	abuz de poziție dominantă și acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice	națională	Angajamentele Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța au fost acceptate și nu au fost identificate suficiente dovezi privind încălcarea legislației de concurență privind săvârșirea de acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice, investigația fiind închisă.

Tabelul nr.12.1.2. Investigații privind analiza concentrărilor economice finalizate în anul 2018

Nr. crt.	Anul declanșării	Piața relevantă	Mod de finalizare
1	2018	cărămizi și blocuri ceramice	investigația a rămas fără obiect după retragerea notificării concentrării economice de către partea notificatoare

Tabelul nr.12.1.3. Anchete sectoriale inițiate în anul 2018

Nr. crt.	Sector
1	lucrări de modernizare, întreținere, reparații drumuri și străzi la nivelul primăriilor municipiilor reședință de județ

Tabelul nr. 12.1.4. Anchete sectoriale finalizate în anul 2018

Nr. crt.	Anul declanșării	Sector
1	2012	gaze naturale
2	2013	piața primară a lemnului din Romania
3	2016	exploatarea resurselor de ape minerale naturale din România
4	2016	comerțul online, componenta referitoare la strategiile de marketing

Tabelul nr. 12.1.5. Studii inițiate în anul 2018

Nr. crt.	Sector
1	medicamentele eliberate fără prescripție medicală, precum și suplimentele medicale
2	efectele asupra concurenței ale utilizării platformelor <i>BigData</i> (prelucrarea automată de volume mari de date)
3	implicațiile asupra politicii de concurență ale economiei colaborative (<i>sharing economy</i>)

Tabelul nr. 12.1.6. Decizii emise în anul 2018

1	autorizare concentrări economice în urma notificării	57
2	sanționare	12
3	respingere plângeri privind practici anticoncurențiale/închideri investigație	4
4	acceptare angajamente în cadrul investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență	1
5	îndreptare erori materiale	2
Total		76

Deciziile prin care s-au finalizat investigațiile privind posibila încălcare a legislației de concurență, precum și rapoartele anchetatelor sectoriale elaborate de Consiliul Concurenței pot fi consultate pe site-ul instituției, www.consiliulconcurenței.ro.

Anexa nr. 12.2. Statistici privind dosarele Consiliului Concurenței în instanță

Figura nr. 12.2.1. Numărul de dosare în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală, 2010-2018

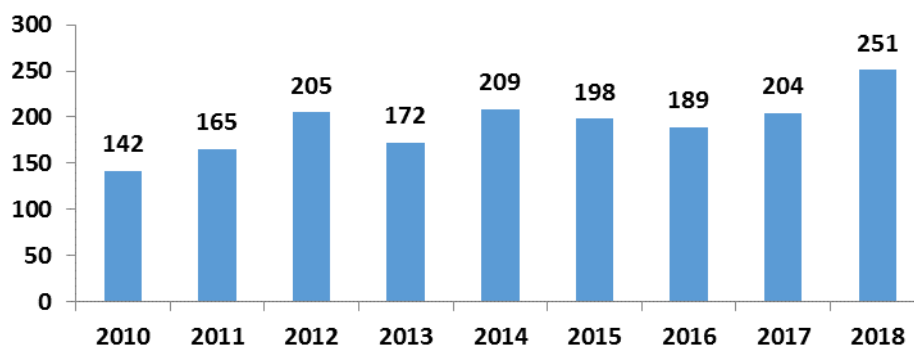

Figura nr. 12.2.2. Numărul dosarelor care au vizat domeniul concurenței, 2010-2018

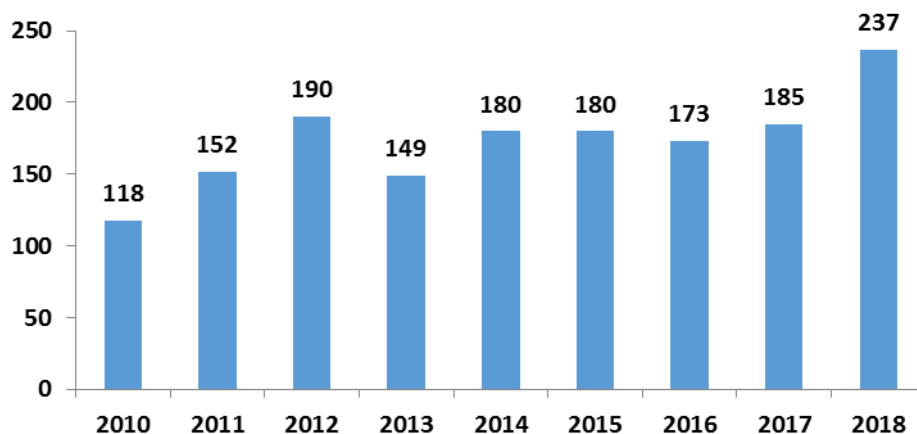

Figura nr. 12.2.3. Procentul hotărârilor favorabile pronunțate, în recurs, de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosare din domeniul concurenței, 2010-2018

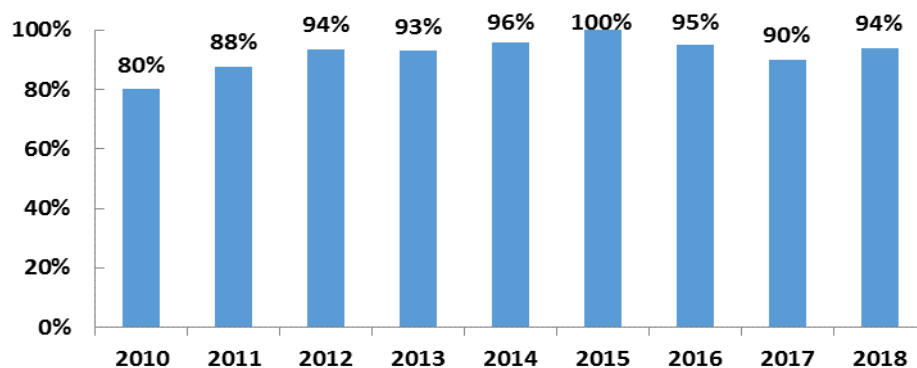
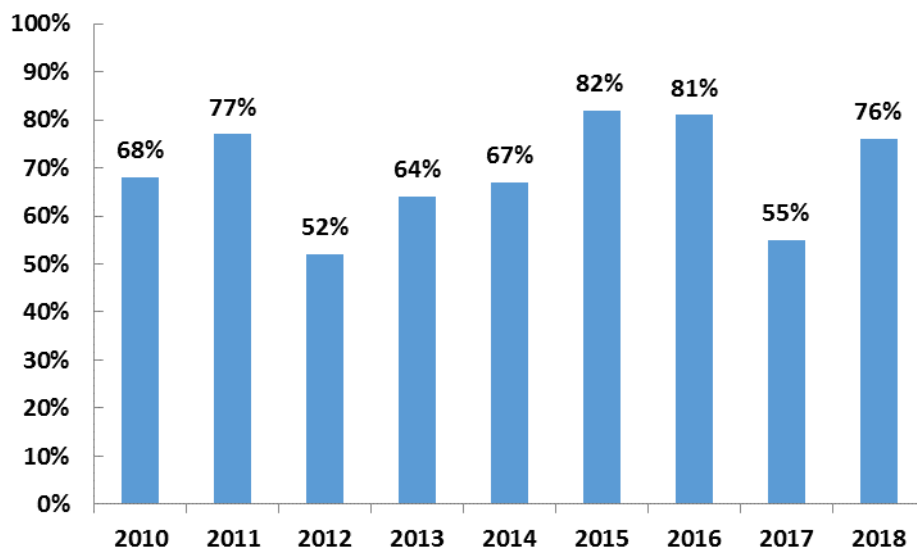

Figura nr. 12.2.4. Procentul amenzilor menținute, în recurs, de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosare din domeniul concurenței, 2010-2018

Tabelul nr.12.2.1. Valoarea amenzilor menținute, în recurs, de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosare din domeniul concurenței, 2010-2018 (lei)

An	Valoare
2010	8.076.006
2011	24.855.090
2012	30.047.827
2013	67.790.896
2014	25.034.985
2015	343.979.305
2016	529.402.054
2017	1.619.904
2018	116.706.388

Anexa nr. 12.3. Indicatori privind activitatea Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar

Tabelul nr. 12.3.1. Plângeri/sesizări și solicitări de informații publice

	2014	2015	2016	2017	2018
Număr plângeri/sesizări înregistrate	2	1	1	11	6
Număr decizii emise	-	1	-	2	3 ⁵⁵
Solicitări de informații publice	43	50	107	163	165

Tabelul nr. 12.3.2. Cooperarea pe probleme de reglementare în domeniul feroviar cu alte autorități la nivel internațional (IRG-Rail), 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Participarea la reuniuni ale Grupului Independent al Reglementatorilor din domeniul feroviar (IRG – Rail)*	-	-	1	-	1
Participarea la reuniuni bilaterale/schimburi de informații cu alt organism de reglementare: ACM (<i>Authority for Consumer and Markets</i>), Olanda	-	-	-	2	-
Număr de contribuții cu ocazia participării la evenimente internaționale și bilaterale	1	1	1	3	3
Acorduri de cooperare încheiate între organisme de reglementare	1	1	-	-	1
Transmitere răspunsuri la chestionarele IRG-Rail	-	-	2	6	8
Transmitere răspunsuri la alte solicitări ale CE, DG-Move	2	2	2	3	3

*CNSDF este membru în cadrul IRG-Rail din luna aprilie 2015

Tabelul nr. 12.3.3. Asigurarea schimbului de informații în relația României cu Comisia Europeană și Rețeaua Organismelor Europene de Supraveghere Feroviară (ENRB), 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Participări la întâlnirea reglementatorilor din domeniul feroviar din țările statelor membre, în cadrul Rețelei ENRB	3	1	4	4	3
Participări la evenimente organizate de alte autorități de concurență/organisme internaționale	1	-	-	-	-
Transmitere răspunsuri la întrebările/chestionarele ENRB	3	3	3	5	4

⁵⁵ Una din decizii se referă la 5 plângeri care au fost conexe.

Tabelul nr. 12.3.4. Îndeplinirea atribuțiilor CNSDF ce derivă din Regulamentul de organizare și funcționare în cadrul Consiliului Concurenței

	2014	2015	2016	2017	2018
Studii publicate privind piața feroviară	-	-	-	1	1
Analiză/avizare acte normative cu impact în domeniul feroviar	2	2	10	12	6
Ședințe CNSDF	12	13	12	13	12
Informări CNSDF	14	17	20	24	31
Analize ale indicatorilor feroviari specifici (călători, marfă, administrator de infrastructură, gestionari de infrastructură)	1	1	1	2	2
Acorduri de cooperare încheiate cu alte autorități naționale	-	-	-	3	-
Vizite de studiu	3	4	5	1 ⁵⁶	3
Redactare și comunicare decizii adoptate de CNSDF	-	1	-	2	3
Actualizarea informațiilor conținute pe site-ul CNSDF	12	13	16	29	17

Tabelul nr. 12.3.5. Participări la evenimente în domeniul feroviar

	2014	2015	2016	2017	2018
Clubul Feroviar – RailwayPRO	1	1 ⁵⁷	2 ⁵⁸	3 ⁵⁹	3 ⁶⁰
Alți organizatori	1	-	2	7 ⁶¹	4

Lista nr. 12.3.1. Opinii și puncte de vedere privind acte normative în domeniul feroviar

1. Proiectul de modificare a *Legii nr. 202/2016* privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european ca urmare a transpunerii *Directivei 2016/2370* și a Scrisorii de somare K.2140 privind incorecta transpunere și punerea în aplicare a anumitor prevederi din *Directiva 2012/34/UE* privind instituirea spațiului feroviar unic european;
2. Proiectul de Lege pentru aprobarea *OUG nr. 83/2016 privind unele măsuri de eficientizare a implementării proiectelor de infrastructură de transport, unele măsuri în domeniul transporturilor, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, inițiat de Ministerul pentru relația cu Parlamentul;

⁵⁶ La Regionala CFR Cluj.

⁵⁷ incluzând 1 intervenție a membrilor CNSDF.

⁵⁸ incluzând 2 intervenții ale membrilor CNSDF.

⁵⁹ incluzând 5 intervenții ale membrilor CNSDF.

⁶⁰ Incluzand 6 interventii ale CNSDF.

⁶¹ incluzând 4 intervenții ale membrilor CNSDF.

3. Proiect de *lege a serviciilor de utilitate publică de transport călători*, transmis de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene;
4. Document privind *funcționarea în condiții normale de piață a SNTFM „CFR Marfă” SA*, transmis de Ministerul Finanțelor Publice și de Agenția Națională pentru Achiziții Publice;
5. *Mecanismul de stabilire a compensației serviciilor publice pentru transportul feroviar public de călători*, elaborat de Autoritatea pentru Reformă Feroviară;
6. Proiect de *Ordonanță de Urgență pentru completarea art. 15 din OUG nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, înaintat de Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară.

Anexa nr. 12.4. Indicatori privind activitatea Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval

Tabelul nr. 12.4.1.- Indicatori activitate supraveghere navală

Nr. crt.	Denumire Indicator	Număr
1.	Ședințe CSDN organizate de către Serviciul supraveghere din domeniul naval ⁶² (în perioada martie-decembrie 2018)	12
2.	Administrații aflate sub incidența nr. OG 22/1999	14 ⁶³
3.	Întâlniri de lucru organizate de către SSDN cu administrațiile portuare sau alte entități	20
4.	Întâlniri la care au participat reprezentanții CSDN și SSDN în calitate de observatori, la negocierea contractelor-cadru dintre administrații și operatorii portuari	12
5.	Administrații care au încheiat procedura de negociere a contractelor-cadru	2
6.	Contracte-cadru finalizate	14
7.	Observații analizate de CSDN, primite de la operatorii portuari, în procedura de negociere a contractelor cadru	305
8.	Observații formulate și transmise de către CSDN, în procedura de negociere a contractelor-cadru	54
9.	Observații CSDN preluate de către administrații, în procedura de negociere a contractelor-cadru	51
10.	Contracte cadru în curs de finalizare	25
11.	Adrese CSDN trimise cu privire la procedura de negociere a contractelor-cadru	35
12.	Adrese CSDN trimise referitoare la elaborarea normelor de fundamentare a tarifelor	72
13.	Norme de fundamentare a tarifelor analizate și supuse avizării de către CSDN	14
14.	Tarife conținute în normele de fundamentare, analizate și supuse spre avizare către CSDN	484
15.	Evenimente interne la care au participat reprezentanții SSDN (workshop-uri, conferințe, simpozioane, cursuri)	6
16.	Evenimente externe la care au participat reprezentanții SSDN	1

⁶² Compus din: 1 șef-serviciu; 2 inspectori de concurență principali, 2 consilieri principali și 1 consilier asistent.

⁶³ **6 administrații** aflate în subordinea sau sub autoritatea Ministerului Transporturilor (infrastructura aparține domeniului public al statului): CN Administrația Porturilor Maritime Constanța, CN Administrația Canalelor Navigabile SA Constanța, CN Administrația Porturilor Dunării Maritime SA Galați, CN Administrația Porturilor Dunării Fluviale SA Giurgiu, RA Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați, RA Administrația Canalelor Navigabile Bega și **8 administrații** portuare aflate în subordinea sau sub autoritatea autorităților administrației locale (infrastructura portuară aparține domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale): Serviciul Public Local de Călători și Administrare Portuară Brăila, SC Local Urban SRL Turnu Măgurele, SC ASPL Sulina SRL, RA Administrația Zonei Libere Sulina - Portul Tulcea, administrația portuară aflată sub autoritatea Primăriei Zimnicea, Administrația Zonei Libere Giurgiu; Administrația Zonei Libere Galați, Administrația Zonei Libere Brăila.

Anexa nr. 12.5. Statistici privind activitatea de comunicare

Tabelul nr. 12.5.1 Petiții și solicitări de informații publice

	2016	2017	2018
Număr petiții înregistrate	377	350	384
Solicitări de informații publice	16	11	16

Tabelul nr. 12.5.2. Referirii în mass-media cu privire la Consiliul Concurenței

	2016	2017	2018
TV	867	1.099	1.210
Radio	300	603	616
Presa scrisă centrală	1.127	474	685
Total 1	2.294	2.176	5.511
Online	18.901	12.511	12.357
Total 2	21.195	14.678	14.868

Tabelul nr. 12.5.3. Număr de comunicate de presă ale Consiliului Concurenței

	2016	2017	2018
Număr comunicate de presă	97	79	104

Tabelul nr.12.5.4. Număr de accesări ale site-urilor Consiliului Concurenței

	2016	2017	2018
www.consiliulconcurenței.ro	186.811	161.870	253.783
www.ajutorde stat.ro	n.a	25.761	25.200
www.consiliulferoviar.ro	2.567	2.226	2.554
www.consiliulnaval.ro	-	-	1.212
www.clementa.ro	3.021	2.313	2.060

Anexa nr. 12.6. Evoluția cadrului legislativ

12.6.1. Consiliul Concurenței

1. **Regulament pentru completarea Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului Concurenței, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 376/2017**, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 350/31.01.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 137 din 13 februarie 2018.

Conține prevederi referitoare la posibilitatea președintelui Consiliului Concurenței de a desemna pe durata mandatului 1-3 consilieri onorifici în scop de consiliere pe diverse domenii, activitatea acestora fiind neremunerată.

2. **Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului Concurenței, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 376/2017, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 379/2018**, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 195 din 2 martie 2018.

Conține prevederi în sensul completării atribuțiilor Consiliului Concurenței referitoare la înființarea Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval, respectiv:

- includerea în atribuțiile Consiliului Concurenței a administrării și punerii în aplicare a prevederilor art. 66¹, 66², art.67¹ și 67² din OG nr. 22/1999 cu privire la Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval;
- înființarea Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval care este organizat și funcționează ca structură fără personalitate juridică;
- numirea membrilor Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval;
- adoptarea de către Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval a propriului Regulament de organizare și funcționare, regulament pus în aplicare prin Ordin al Președintelui Consiliului Concurenței;
- elaborarea bugetului Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval, ca parte a bugetului Consiliului Concurenței;
- înființarea Serviciului de Supraveghere din Domeniul Naval, ca structură organizatorică în scopul desfășurării activității Consiliului de supraveghere din domeniul naval, fiind subordonat acestuia în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 22/1999;
- stabilirea atribuțiilor Serviciului de Supraveghere din Domeniul Naval;
- stabilirea prin regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval a registrelor necesare desfășurării activității;

- noua organigramă a Consiliului Concurenței, prin includerea în structura sa a Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval.

3. Instrucțiuni pentru modificarea Instrucțiunilor privind condițiile, termenele și procedura pentru acceptarea și evaluarea angajamentelor, în cazul practicilor anticoncurențiale, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 724/2010, puse în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 1411/16.11.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 1036 din 6 decembrie 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- actualizarea articolelor care fac trimitere la prevederi din Legea concurenței nr. 21/1996, potrivit renumerotării acestora prin republicarea legii;
- modificarea și completarea de formă a unora dintre prevederi necesară pentru claritatea/coerența textului;
- eliminarea prevederilor privind constituirea, în cazul procedurii de angajamente, a unui dosar distinct de cel de investigație și a conceptului de "persoane desemnate" în scopul reprezentării autorității de concurență în discuțiile privind angajamentele;
- modificarea termenului privind durata maximă a procedurii de angajamente, între data la care părțile sunt informate cu privire la acceptarea propunerii de intrare în discuții și până la adoptarea unei decizii în acest sens, în corelație cu etapele procedurale necesare a fi parcurse.

4. Instrucțiuni pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 694/2016, puse în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 1208/3.10.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 883 din 19 octombrie 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- aplicarea reglementărilor de natură contabilă conceptului de cifră de afaceri, ținând seama de practica autorității de concurență precum și menționarea situației de excepție privind cifra de afaceri a persoanele nerezidente care încalcă normele referitoare la autorizarea concentrărilor economice;
- conturarea conceptului de „intervenție” a autorității prin raportare la acțiunile de examinare prealabilă și la declanșarea investigației în contextul incidenței circumstanței atenuante a stopării încălcării la intervenția autorității, atenuantă ce vizează doar cele mai grave încălcări ale legii;
- optimizarea procedurii recunoașterii săvârșirii faptei anticoncurențiale investigate pentru obținerea unui tratament favorabil constând în reducerea sancțiunii aplicabile.

12.6.2. Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar

1. **Regulament privind analiza și soluționarea plângerilor referitoare la încălcarea Legii nr. 202/2016 privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european**, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 468/2.04.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 466 din 6 iunie 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- criteriile privind admisibilitatea unei plângeri, obiectul plângerii, precum și condiția demonstrării unui interes legitim;
- procedura de analiză a plângerilor, care cuprinde analiza faptelor și soluționarea plângerilor;
- drepturi procedurale ale întreprinderii față de care Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar impune măsuri;
- modelul de Formular de plângere.

2. **Regulament privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor de către Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar**, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 466/2.04.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 467 din 6 iunie 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 202/2016 de către Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar;
- constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 202/2016 de către inspectorii de concurență;
- modalitatea de plată a amenzilor și urmărirea executării acestora;
- căile de atac împotriva deciziilor Consiliului Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar.

3. **Instrucțiuni privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 61 alin. (1), (2) și alin. (3) lit. a) din Legea nr. 202/2016 privind integrarea sistemului feroviar din România în spațiul feroviar unic european**, puse în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 467/2.04.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 466 din 6 iunie 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- stabilirea nivelului de bază al amenzii, determinat în funcție de gravitatea și durata faptei contravenționale sancționată de către Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar;
- adaptarea nivelului de bază al amenzii în funcție de circumstanțele agravante existente;
- adaptarea nivelului de bază al amenzii în funcție de circumstanțele atenuante

- existente;
- posibilitățile de plată a amenzilor.

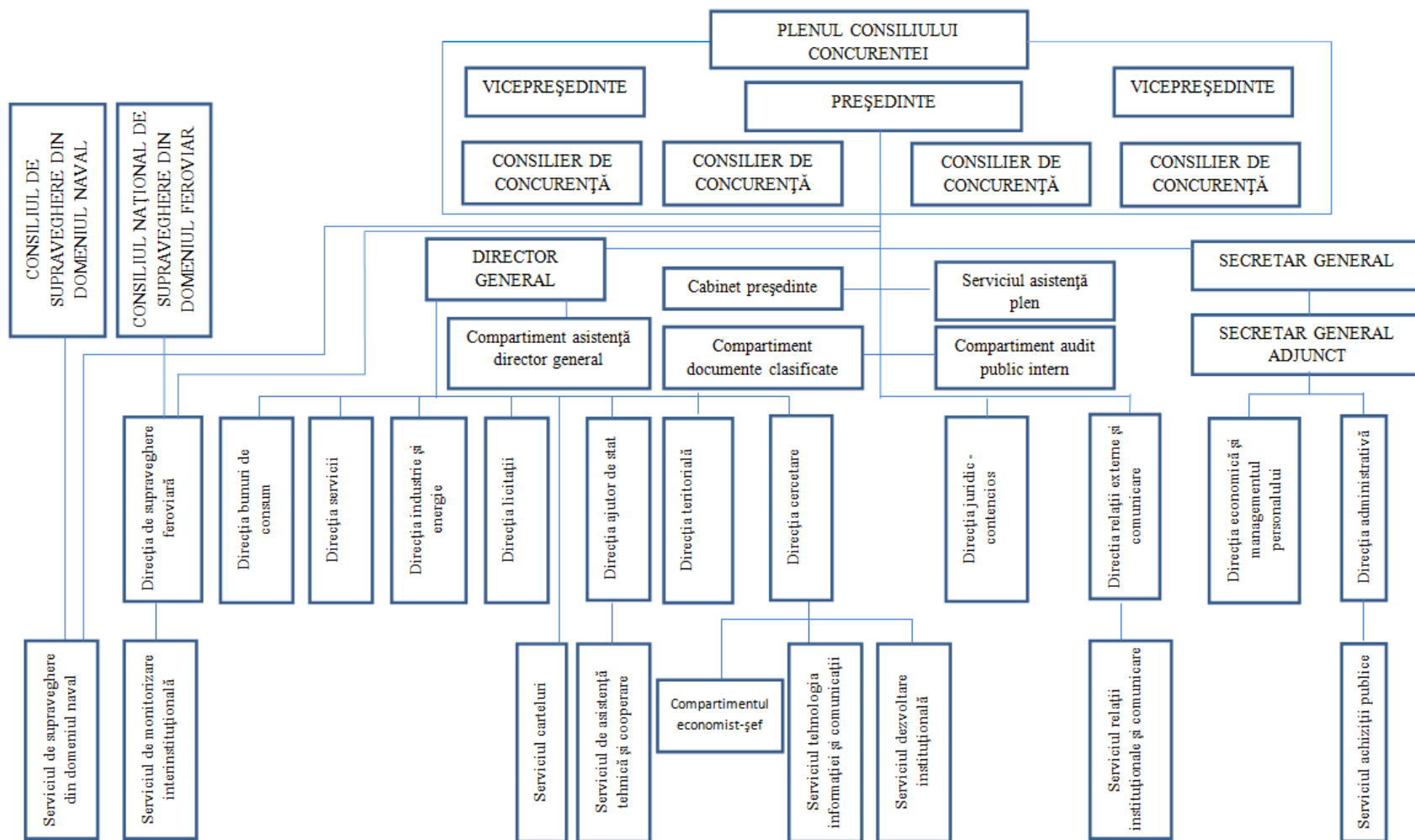
12.6.3. Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval

- 1. Regulament de organizare și funcționare al Consiliului de supraveghere din domeniul naval**, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 450/26.03.2018, publicat în Monitorul Oficial al României nr.426 din 18 mai 2018.

Conține prevederi referitoare la:

- atribuțiile conferite Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval de OG nr. 22/1999;
- convocarea, deliberarea și adoptarea deciziilor Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval;
- înființarea registrelor necesare desfășurării activității Consiliului de Supraveghere din Domeniul Naval .

Anexa nr. 12.7. Organigrama Consiliului Concurenței

Anexa nr. 12.8. Personalul Consiliului Concurenței în anul 2018

Tabelul nr. 12.8.1. Personal în funcție de categorie, 2015-2018

Anul	Total personal	Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
		nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015	314	213	67,8%	64	20,4%	6	1,9%	31	9,9%
2016	324	224	69,1%	68	21,0%	3	0,9%	29	9,0%
2017	337	229	68,0%	75	22,3%	3	0,9%	30	8,9%
2018	339	234	69%	70	20,6%	4	1,2%	31	9,1%

Tabelul nr. 12.8.2. Angajări în funcție de modalitatea utilizată, 2015-2018

Angajări	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Permanent	25	64,1%	7	87,5%	16	64,0%	-	-	2	100,0%
Pe perioadă determinată	7	17,9%	1	12,5%	2	8,0%	4	100,0%	-	-
Dețasare	6	15,4%	-	-	6	24,0%	-	-	-	-
Transfer	1	2,6%	-	-	1	4,0%	-	-	-	-
Total personal	39	100,0%	8	100,0%	25	100,0%	4	100,0%	2	100,0%
2016										
Permanent	25	78,1%	14	100,0%	9	56,3%	2	100,0%	-	-
Pe perioadă determinată	2	6,3%	-	-	2	12,5%	-	-	-	-
Dețasare	5	1,6%	-	-	5	31,3%	-	-	-	-
Transfer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total personal	32	100,0%	14	100,0%	16	100,0%	2	100,0%	-	-
2017										
Permanent	25	69,4%	19	100,0%	6	37,5%	-	-	-	-
Pe perioadă determinată	1	2,8%	-	-	-	-	1	100,0%	-	-
Dețasare	10	27,8%	-	-	10	62,5%	-	-	-	-
Transfer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total personal	36	100,0%	19	100,0%	16	100,0%	1	100,0%	-	-
2018										
Permanent	14	56,0%	12	100,0%	2	16,7%	-	-	-	-
Pe perioadă determinată	1	4,0%	-	-	-	-	1	100,0%	-	-
Dețasare	8	32,0%	-	-	8	66,7%	-	-	-	-
Transfer	2	8,0%	-	-	2	16,7%	-	-	-	-
Total personal	25	100,0%	12	100,0%	12	100,0%	1	100,0%	-	-

Tabelul nr. 12.8.3. Plecări din instituție repartizate după modalitatea utilizată, 2015-2018

Plecări din instituție	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Pensionări	8	25,0%	6	50,0%	2	13,3%	-	-	-	-
Finalizarea perioadei determinate	6	18,8%	-	-	2	13,3%	4	100,0%	-	-
Demisie	2	6,3%	2	16,7%	-	-	-	-	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	15	46,9%	3	25,0%	11	73,3%	-	-	1	100,0%
Alte motive	1	3,1%	1	8,3%	-	-	-	-	-	-
Total personal	32	100,0%	12	100,0%	15	100,0%	4	100,0%	1	100,0%
2016										
Pensionări	4	17,4%	3	60,0%	1	5,6%	-	-	-	-
Finalizarea perioadei determinate	5	21,7%	-	-	5	27,8%	-	-	-	-
Demisie	1	4,3%	-	-	1	5,6%	-	-	-	-
Încetarea rap. de serviciu cu acordul părților	13	56,5%	2	40,0%	11	61,1%	-	-	-	-
Alte motive	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total personal	23	100,0%	5	100,0%	18	100,0%	-	-	-	-
2017										
Pensionări	13	50,00%	7	63,6%	5	38,5%	-	-	1	50,0%
Finalizarea perioadei determinate	3	11,54%	-	-	2	15,4%	-	-	1	50,0%
Demisie	1	3,85%	-	-	1	7,7%	-	-	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	6	30,77%	3	36,4%	3	30,8%	-	-	-	-
Alte motive	1	3,85%	-	-	1	7,7%	-	-	-	-
Total personal	24	100,0%	10	100,0%	12	100,0%	-	-	2	100,0%
2018										
Pensionări	8	47,1%	7	63,6%	-	-	-	-	1	100,0%
Finalizarea perioadei determinate	1	5,9%	-	-	1	25,0%	-	-	-	-
Demisie	2	11,8%	2	18,2%	-	-	-	-	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	4	23,5%	2	18,2%	1	25,0%	1	100,0%	-	-
Alte motive	2	11,8%	-	-	2	50,0%	-	-	-	-
Total personal	17	100,0%	11	100,0%	4	100,0%	1	100,0%	1	100,0%

Tabelul nr. 12.8.4. Structura personalului în funcție de categoria de vârstă, 2015-2018

Categoría de vârstă	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Până în 30 de ani	23	7,3%	17	8,0%	4	6,3%	2	33,3%	-	-
Între 30-40 ani	114	36,3%	84	39,4%	19	29,7%	-	-	11	35,5%
Între 40-50 ani	86	27,4%	52	24,4%	26	40,6%	-	-	8	25,8%
Peste 50 de ani	91	29,0%	60	28,2%	15	23,4%	4	66,7%	12	38,7%
Total personal	314	100,0%	213	100,0%	64	100,0%	6	100,0%	31	100,0%
2016										
Până în 30 de ani	19	5,9%	13	5,8%	6	8,8%	-	-	-	-
Între 30-40 ani	102	31,5%	75	33,5%	15	22,1%	1	33,3%	11	37,9%
Între 40-50 ani	115	35,5%	77	34,4%	27	39,7%	1	33,3%	10	34,5%
Peste 50 de ani	88	27,2%	59	26,3%	20	29,4%	1	33,3%	8	27,6%
Total personal	324	100,0%	224	100,0%	68	100,0%	3	100,0%	29	100,0%
2017										
Până în 30 de ani	17	5,0%	14	6,1%	3	4,0%	-	-	-	-
Între 30-40 ani	98	29,1%	76	33,2%	16	21,3%	1	33,3%	5	16,7%
Între 40-50 ani	134	39,8%	89	38,9%	30	40,0%	2	66,7%	13	43,3%
Peste 50 de ani	88	26,1%	50	21,8%	26	34,7%	-	-	12	40,0%
Total personal	337	100,0%	229	100,0%	75	100,0%	3	100,0%	30	100,0%
2018										
Până în 30 de ani	26	7,7%	20	8,5%	5	7,1%	1	25,0%	-	-
Între 30-40 ani	92	27,1%	75	32,1%	12	17,1%	-	-	5	16,1%
Între 40-50 ani	131	38,6%	89	38,0%	27	38,6%	2	50,0%	13	41,9%
Peste 50 de ani	90	26,5%	50	21,4%	26	37,1%	1	25,0%	13	41,9%
Total personal	339	100,0%	234	100,0%	70	100,0%	4	100,0%	31	100,0%

Tabelul nr. 12.8.5. Structura personalului în funcție de sex, 2015-2018

Categoría de sex	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Femei	178	56,7%	124	58,2%	36	56,25%	4	66,7%	14	45,2%
Bărbați	136	43,3%	89	41,8%	28	43,75%	2	33,3%	17	54,8%
Total personal	314	100,0%	213	100,0%	64	100,0%	6	100,0%	31	100,0%
2016										
Femei	184	56,8%	127	56,7%	44	64,7%	1	33,3%	12	41,4%
Bărbați	140	43,2%	97	43,3%	24	35,3%	2	66,7%	17	58,6%
Total personal	324	100,0%	224	100,0%	68	100,0%	3	100,0%	29	100,0%
2017										
Femei	189	56,1%	131	57,2%	42	56,0%	1	33,3%	15	50,0%
Bărbați	148	43,9%	98	42,8%	33	44,0%	2	66,7%	15	50,0%
Total personal	337	100,0%	229	100,0%	75	100,0%	3	100,0%	30	100,0%
2018										
Femei	201	59,3%	142	60,7%	40	57,1%	3	75,0%	16	51,6%
Bărbați	138	40,7%	92	39,3%	30	42,9%	1	25,0%	15	48,4%
Total personal	339	100,0%	234	100,0%	70	100,0%	4	100,0%	31	100,0%

Tabelul nr. 12.8.6. Structura personalului în funcție de tipul unității funcționale de încadrare, 2015-2018

Tip unități funcționale	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015								
Director general	1	0,3%	-	-	-	-	1	3,4%
Direcții și servicii de concurență	74	23,6%	63	29,6%	5	6,9%	6	20,7%
Direcția de ajutor de stat	21	6,7%	17	8,0%	1	1,4%	3	10,3%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	88	28,0%	83	39,0%	3	4,2%	2	6,9%
Direcția juridică	17	5,4%	13	6,1%	1	1,4%	3	10,3%
Direcția de cercetare	21	6,7%	17	8,0%	2	2,8%	2	6,9%
Direcția de relații externe	20	6,4%	13	6,1%	5	6,9%	2	6,9%
Direcția de supraveghere feroviară	6	1,9%	3	1,4%	2	2,8%	1	3,4%
Compartiment asistență plen	4	1,3%	3	1,4%	1	1,4%	-	-
Secretariat general	47	15,0%	-	-	42	58,3%	5	17,2%
Audit intern	2	0,6%	-	-	2	2,8%	-	-
Manageri publici	2	0,6%	-	-	2	2,8%	-	-
Cabinete demnitari	10	3,2%	-	-	6	8,3%	4	13,8%
Compartiment documente clasificate	1	0,3%	1	0,5%	-	-	-	-

Tip unități funcționale	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal de conducere	
Total personal	314	100,0%	213	100,0%	72	100,0%	29	100,0%
2016								
Director general	1	0,3%	-	-	-	-	1	1,4%
Direcții și servicii de concurență	78	24,1%	67	29,9%	5	7,0%	6	8,5%
Direcția de ajutor de stat	24	7,4%	18	8,0%	2	2,8%	4	5,6%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	91	28,1%	85	37,9%	3	4,2%	3	4,2%
Direcția juridică	18	5,6%	13	5,8%	2	2,8%	3	4,2%
Direcția de cercetare	22	6,8%	18	8,0%	2	2,8%	2	2,8%
Direcția de relații externe	20	6,2%	14	6,3%	4	5,6%	2	2,8%
Direcția de supraveghere feroviară	8	2,5%	4	1,8%	3	4,2%	1	1,4%
Compartiment asistență plen	5	1,5%	4	1,8%	1	1,4%	-	-
Secretariat general	49	15,1%	-	-	44	62,0%	5	7,0%
Audit intern	2	0,6%	-	-	2	2,8%	-	-
Manageri publici	2	0,6%	-	-	0	0,0%	2	2,8%
Cabinete demnitari	3	0,9%	-	-	3	4,2%	-	-
Compartiment documente clasificate	1	0,3%	1	0,4%	0	-	-	-
Total personal	324	100,0%	224	100,0%	71	100,0%	29	100,0%
2017								
Compartiment Director General	4	1,2%	2	0,9%	1	1,3%	1	3,3%
Direcții și servicii de concurență	83	24,6%	71	31,0%	6	7,7%	6	20,0%
Direcția de ajutor de stat	25	7,4%	19	8,3%	2	2,6%	4	13,3%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	88	26,1%	82	35,8%	4	5,1%	2	6,7%
Direcția juridică	19	5,6%	14	6,1%	2	2,6%	3	10,0%
Direcția de cercetare	26	7,7%	19	8,3%	4	5,1%	3	10,0%
Direcția de relații externe	20	5,9%	13	5,7%	5	6,4%	2	6,7%
Direcția de supraveghere feroviară	9	2,7%	4	1,7%	3	3,8%	2	6,7%
Serviciul de asistență plen	12	3,6%	4	1,7%	7	9,0%	1	3,3%
Secretariat general	43	12,8%	-	-	39	50,0%	4	13,3%
Audit intern	1	0,3%	-	-	1	1,3%	-	-
Manageri Publici	2	0,6%	-	-	-	-	2	6,7%
Cabinet demnitari	3	0,9%	-	-	3	3,8%	-	-
Compartiment documente clasificate	2	0,6%	1	0,4%	1	1,3%	-	-
Total personal	337	100,0%	229	100,0%	78	100,0%	30	%
2018								
Compartiment Director General	5	1%	3	1,3%	1	1,4%	1	3,2%
Direcții și servicii de concurență	78	23%	67	28,6%	6	8,1%	5	16,1%
Direcția de ajutor de stat	23	7%	18	7,7%	2	2,7%	3	9,7%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	89	26%	81	34,6%	5	6,8%	3	9,7%
Direcția juridică	19	6%	15	6,4%	1	1,4%	3	9,7%
Direcția de cercetare	35	10%	27	11,5%	4	5,4%	4	12,9%
Direcția de relații externe	20	6%	14	6,0%	4	5,4%	2	6,5%
Direcția de supraveghere feroviară	9	3%	5	2,1%	2	2,7%	2	6,5%
Serviciul de Supraveghere din domeniul Naval	4	1%	0	0,0%	3	4,1%	1	3,2%

Tip unități funcționale	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
Cabinet Președinte și Serviciul de asistență plen	14	4%	3	1,3%	10	13,5%	1	3,2%
Direcțiile Administrativă, economică și managementul personalului	38	11%	0	0,0%	34	45,9%	4	12,9%
Secretar general și Secretar general adjunct	2	1%	0	0,0%	0	0,0%	2	6,5%
Audit intern	1	0%	0	0,0%	1	1,4%	0	0,0%
Manageri Publici	0	0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Cabinet demnitari		0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Compartiment documente clasificate	2	1%	1	0,4%	1	1,4%	0	0,0%
Total personal	339	100%	234	100,0%	74	100,0%	31	100,0%

Tabelul nr. 12.8.7. Structura inspectorilor de concurență în funcție de gradul profesional deținut, 2015-2018

Tip unități funcționale	Total inspectori de concurență		Debutant		Asistent		Principal		Superior	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Direcții și servicii de concurență	63	29,6%	0	-	11	30,6%	17	27,0%	35	31,0%
Direcția de ajutor de stat	17	8,0%	-	-	-	-	8	12,7%	9	8,0%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	83	39,0%	-	-	9	25,0%	8	28,6%	56	49,6%
Direcția juridică	13	6,1%	-	-	7	19,4%	3	4,8%	3	2,7%
Direcția de cercetare	17	8,0%	1	100,0%	4	11,1%	9	14,3%	3	2,7%
Direcția de relații externe	13	6,1%	-	-	2	5,6%	5	7,9%	6	5,3%
Direcția de supraveghere feroviară	3	1,4%	-	-	2	5,6%	1	1,6%	-	-
Compartiment asistență plen	3	1,4%	-	-	1	2,8%	1	1,6%	1	0,9%
Compartiment documente clasificate	1	0,5%	-	-	-	-	1	1,6%	-	-
Total personal	213	100,0%	1	100,0%	36	100,0%	63	100,0%	113	100,0%
2016										
Direcții și servicii de concurență	67	29,9%	2	66,7%	10	30,3%	18	26,9%	37	30,6%
Direcția de ajutor de stat	18	8,0%	-	-	-	-	9	13,4%	9	7,4%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	85	37,9%	1	33,3%	10	30,3%	19	28,4%	55	45,5%
Direcția juridică	13	5,8%	-	-	6	18,2%	4	6,0%	3	2,5%
Direcția de cercetare	18	8,0%	-	-	4	12,1%	8	11,9%	6	5,0%
Direcția de relații externe	14	6,3%	-	-	1	3,0%	5	7,5%	8	6,6%
Direcția de supraveghere feroviară	4	1,8%	-	-	0	0,0%	2	3,0%	2	1,7%
Compartiment asistență plen	4	1,8%	-	-	2	6,1%	1	1,5%	1	0,8%
Compartiment documente clasificate	1	0,4%	-	-	-	-	1	1,5%	-	0,0%

Tip unități funcționale	Total		Debutant		Asistent		Principal		Superior	
	inspectorii de concurență									
Total personal	224	100,0%	3	100,0	33	100,0%	67	100,0%	121	100,0%
2017										
Direcții și servicii de concurență	71	31,0%	3	50,0%	12	31,6%	19	28,4%	37	31,9%
Direcția de ajutor de stat	20	8,7%	-	-	1	2,6%	8	11,9%	11	9,3%
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	82	35,8%	1	16,7%	13	34,2%	19	28,4%	49	41,5%
Direcția de cercetare	19	8,3%	-	-	5	13,2%	9	13,4%	5	4,2%
Direcția de relații externe	13	5,7%	-	-	-	-	5	7,5%	8	6,8%
Direcția juridică	14	6,1%	1	16,7%	6	15,8%	2	3,0%	5	4,2%
Serviciul asistență plen	3	1,3%	1	16,7%	1	2,6%	1	1,5%	-	-
Compartiment documente clasificate	1	0,4%	-	-	-	-	1	1,5%	-	-
Direcția de supraveghere feroviară	4	1,7%	-	-	-	-	3	4,5%	1	0,8%
Compartiment Director General	2	0,9%	-	-	-	-	-	-	2	1,7%
Total personal	229	100,0%	6	100,0%	38	100,0%	67	100,0%	118	100,0%
2018										
Direcții și servicii de concurență	67	28,6%	-	-	13	27,1%	19	30,6%	35	29,2%
Direcția de ajutor de Stat	18	7,7%	-	-	0	0,0%	5	8,1%	13	10,8%
Direcția teritorială	81	34,6%	-	-	15	31,3%	16	25,8%	50	41,7%
Direcția de cercetare	27	11,5%	2	50,0%	9	18,8%	11	17,7%	5	4,2%
Direcția de relații externe	14	6,0%	1	25,0%	1	2,1%	3	4,8%	9	7,5%
Direcția juridică	15	6,4%	-	-	8	16,7%	2	3,2%	5	4,2%
Serviciul de asistență plen	3	1,3%	1	25,0%	2	4,2%	-	-	-	-
Compartiment documente clasificate	1	0,4%	-	-	-	-	1	1,6%	-	-
Direcția de supraveghere feroviară	5	2,1%	-	-	-	-	4	6,5%	1	0,8%
Serviciul de supraveghere din domeniul naval	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Compartiment Director General	3	1,3%	-	-	-	-	1	1,6%	2	1,7%
Total personal	234	100,0%	4	100,0%	48	100,0%	62	100,0%	120	100,0%

Tabelul nr. 12.8.8. Structura personalului cu funcții publice generale având în vedere gradul profesional deținut, 2015-2018

Unități funcționale	Total funcționari publici cu funcție generală		Debutant		Asistent		Principal		Superior	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Direcții și servicii de concurență	4	12,9%	-	-	-	-	4	22,2%	-	-
Direcția de ajutor de stat	1	3,2%	-	-	-	-	1	5,6%	-	-
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	1	3,2%	-	-	-	-	1	5,6%	-	-
Direcția de relații externe	1	3,2%	1	100%	-	-	-	-	-	-
Direcția de cercetare	1	3,2%	-	-	-	-	1	5,6%	-	-
Direcția juridică	1	3,2%	-	-	-	-	1	5,6%	-	-
Secretariat general	17	54,8%	-	-	-	-	9	50,0%	8	72,7%
Audit intern	2	6,5%	-	-	-	-	1	5,6%	1	9,1%
Manageri publici	2	6,5%	-	-	1	100,0%	-	-	1	9,1%
Direcția de supraveghere feroviară	1	3,2%	-	-	-	-	-	-	1	9,1%
Total personal	31	100,0%	1	100,0%	1	100,0%	18	100,0%	11	100,0%
2016										
Direcții și servicii de concurență	3	10,3%	-	-	-	-	2	16,7%	1	7,1%
Direcția ajutor de stat	1	3,4%	-	-	-	-	1	8,3%	-	-
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	2	6,9	-	-	-	-	1	8,3%	1	7,1%
Direcția de relații externe	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Direcția de cercetare	1	3,4%	-	-	-	-	1	8,3%	-	-
Direcția juridică	2	6,9%	-	-	1	33,3%	1	8,3%	-	-
Secretariat general	16	55,2%	-	-	1	33,3%	5	41,7%	10	71,4%
Audit intern	2	6,9%	-	-	-	-	1	8,3%	1	7,1%
Manageri publici	2	6,9%	-	-	1	33,3%	-	-	1	7,1%
Direcția de Supraveghere Feroviară	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total personal	29	100,0%	-	-	3	100,0%	12	100,0%	14	100,0%
2017										
Direcții și servicii de concurență	3	9,4%	-	-	-	-	2	15,4%	1	5,9%
Direcția de ajutor de Stat	1	3,1%	-	-	-	-	1	7,7%	-	-
Direcția teritorială	2	6,3%	-	-	-	-	-	-	2	11,8%
Direcția de cercetare	2	6,3%	-	-	-	-	-	-	2	11,8%
Direcția de relații externe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Direcția juridică	2	6,3%	-	-	-	-	2	15,4%	-	-
Serviciul de asistență plen	3	9,4%	-	-	-	-	1	7,7%	2	11,8%
Secretariat general	16	50,0%	-	-	2	100,0%	5	38,5%	9	52,9%
Audit intern	1	3,1%	-	-	-	-	1	7,7%	-	-
Manageri Publici	1	3,1%	-	-	-	-	-	-	1	5,9%
Compartiment Director General	1	3,1%	-	-	-	-	1	7,7%	-	-
Total personal	32	100,0%	-	-	2	100,0%	13	100,0%	17	100,0%
2018										
Direcții și servicii de concurență	3	10,7%	-	-	-	-	2	25,0%	1	5,9%
Direcția de ajutor de Stat	1	3,6%	-	-	-	-	1	12,5%	-	-
Direcția teritorială	2	7,1%	-	-	-	-	-	-	2	11,8%
Direcția de cercetare	1	3,6%	-	-	-	-	-	-	1	5,9%
Direcția juridică	1	3,6%	-	-	-	-	1	12,5%	-	-

Unități funcționale	Total funcționari publici cu funcție generală		Debutant		Asistent		Principal		Superior	
Serviciul de asistență plen	3	10,7%	-	-	-	-	1	12,5%	2	11,8%
Secretariat General	15	53,6%	-	-	2	66,7%	2	25,0%	11	64,7%
Audit intern	1	3,6%	-	-	-	-	-	-	1	5,9%
Serviciul de supraveghere din domeniul naval	1	3,6%	-	-	1	33,3%	-	-	-	-
Compartiment Director General	1	3,6%	-	-	-	-	1	12,5%	-	-
Total personal	28	100,0%	-	-	3	100,0%	8	100,0%	17	100,0%

Tabelul nr. 12.8.9. Specializarea profesională a personalului în funcție de natura studiilor, 2015-2018

Pregătire profesională	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Economiști	174	55,4%	130	61,0%	27	42,2%	1	16,7%	16	51,6%
Juriști	65	20,7%	47	22,1%	11	17,2%	1	16,7%	6	19,4%
Economiști și juriști	6	1,9%	4	1,9%	1	1,6%	-	-	1	3,2%
Economiști și altă specializare	4	1,3%	2	0,9%	2	3,1%	-	-	-	-
Juriști și altă specializare	6	1,9%	3	1,4%	2	3,1%	-	-	1	3,2%
Altă specializare profesională	54	17,2%	27	12,7%	19	29,7%	1	16,7%	7	22,6%
Studii medii și generale	5	1,6%	-	-	2	3,1%	3	50,0%	-	-
Total personal	314	100,0%	213	100,0%	64	100,0%	6	100,0%	31	100,0%
2016										
Economiști	175	54,0%	133	59,4%	28	41,2%	-	-	14	48,3%
Juriști	67	20,7%	50	22,3%	9	13,2%	-	-	8	27,6%
Economiști și juriști	4	1,2%	3	1,3%	-	-	-	-	1	3,4%
Economiști și altă specializare	1	0,3%	1	0,4%	-	-	-	-	-	-
Juriști și altă specializare	3	0,9%	2	0,9%	-	-	-	-	1	3,4%
Altă specializare profesională	62	19,1%	35	15,6%	19	27,9%	3	100,0	5	17,2%
Studii medii și generale	12	3,7%	-	-	12	17,6%	-	-	-	-
Total personal	324	100,0%	224	100,0%	68	100,0%	3	100,0%	29	100,0%
2017										
Economiști	177	52,5%	134	58,5%	29	38,7%	-	-	14	46,7%
Juriști	80	23,7%	59	25,8%	13	17,3%	-	-	8	26,7%
Economiști și juriști	4	1,2%	2	0,9%	-	-	-	-	2	6,7%
Economiști și altă specializare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juriști și altă specializare	3	0,9%	2	0,9%	-	-	-	-	1	3,3%
Altă specializare profesională	63	18,7%	32	14,0%	23	30,7%	3	100,0%	5	16,7%
Studii medii și generale	10	3,0%	-	-	10	13,3%	-	-	-	-
Total personal	337	100,0%	229	100,0%	75	100,0%	3	100,0%	30	100,0%
2018										
Economiști	176	52%	137	59%	24	34%	-	-	15	48%
Juriști	80	24%	59	25%	13	19%	-	-	8	26%
Economiști și juriști	4	1%	2	1%	-	-	-	-	2	6%
Economiști și altă specializare	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juriști și altă specializare	3	1%	2	1%	-	-	-	-	1	3%
Altă specializare profesională	76	22%	34	15%	33	47%	4	100%	5	16%
Studii medii și generale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total personal	339	100%	234	100%	70	100%	4	100%	31	100%

Tabelul nr. 12.8.10. Structura personalului în funcție de nivelul de studii, 2015-2018

Nivel de studii	Total personal		Inspectori de concurență		Funcții publice generale și personal contractual		Personal încadrat la cabinetele demnitarilor		Personal de conducere	
	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
2015										
Școală generală	2	0,6%	-	-	2	3,6%	-	-	-	-
Diplomă de bacalaureat	12	3,8%	-	-	9	16,4%	3	50,0%	-	-
Diplomă de licență	173	55,1%	122	57,3%	38	69,1%	2	33,3%	11	35,5%
Diplomă master	106	33,8%	77	36,2%	14	25,5%	-	-	15	48,4%
Studii doctorale	21	6,7%	14	6,6%	1	1,8%	1	16,7%	5	16,1%
Total personal	314	100,0%	213	100,0%	64	100,0%	6	100,0%	31	100,0%
2016										
Diplomă de bacalaureat	12	3,7%	-	-	12	17,6%	-	-	-	-
Diplomă de licență	177	55,0%	131	58,5%	37	54,4%	1	33,3%	8	29,6%
Diplomă master	113	35,1%	78	34,8%	19	27,9%	2	66,7%	14	51,9%
Studii doctorale	20	6,2%	15	6,7%	-	-	-	-	5	18,5%
Total personal	322	100,0%	224	100,0%	68	100,0%	3	100,0%	27	100,0%
2017										
Diplomă de bacalaureat	10	3,0%	-	-	10	13,3%	-	-	-	-
Diplomă de licență	185	54,9%	132	57,6%	43	57,3%	1	33,3%	9	30,0
Diplomă master	118	35,0%	80	34,9%	20	26,7%	2	66,7%	16	53,3
Studii doctorale	24	7,1%	17	7,4%	2	2,7%	-	-	5	16,7
Total personal	337	100,0%	229	100,0%	75	100,0%	3	100,0%	30	100,0%
2018										
Diplomă de bacalaureat	10	2,9%	-	-	10	14,3%	-	-	-	-
Diplomă de licență	177	52,2%	123	52,6%	39	55,7%	3	75,0%	12	38,7%
Diplomă master	125	36,9%	88	37,6%	20	28,6%	1	25,0%	16	51,6%
Studii doctorale	27	8,0%	23	9,8%	1	1,4%	-	-	3	9,7%
Total personal	339	100,0%	234	100,0%	70	100,0%	4	100,0%	31	100,0%

Tabel nr. 12.8.11. Indicatori cursuri efectuate în 2015-2018

INDICATORI CURSURI	2015	2016	2017	2018
Participări la cursuri	24	76	244	204
Participări la cursuri a noilor angajați	7	11	29	28
Grad de satisfacție	peste 65%	peste 80%	peste 83%	peste 88%
Nr. mediu de participanți la un curs	4	11	11	7
Număr mediu de zile/curs	3	10	5	5
Nr. sesiuni realizate	6	7	33	28
Cost training (euro)	12870	19769	65674	52773
Cost mediu/participant (euro)	536	260	270	260
Nr ore training	150	188	798	643
Nr. zile de training	18	73	111	139